

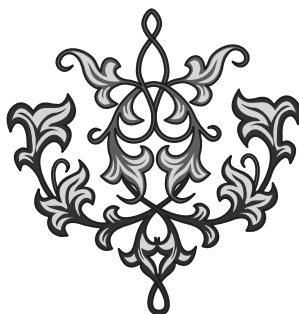
АНТОЛОГІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ДУХОВНОЇ МУЗИКИ
Серія • А • Твори українських композиторів

Випуск 5

МАКСИМ БЕРЕЗОВСЬКИЙ

ВІДНАЙДЕНІ ХОРОВІ КОНЦЕРТИ

Частина «А»
КОНЦЕРТИ ЧОТИРИГОЛОСНІ

Видавничий дім «КОМОРА»
ГО «Український фонд духовної музики»
Київ – 2018

Максим Березовський. Віднайдені хорові концерти. Випуск "А". Концерти чотириголосні. Навчально-методичний посібник для закладів освіти галузі культури і мистецтв.— К.: Видавничий дім «КОМОРА», ГО «Український фонд духовної музики», Київ — 2018.— 160 с. ISBN978-617-7286-40-9.

Збірка виходить з друку як п'ятий випуск «Антології української духовної музики», що планується з двох частин: "А" – концерти чотириголосні та "Б" – двохорні концерти. У пропонований збірник увійшли дев'ять чотириголосних хорових концертів композитора, які ще не видавалися. Перше видання цих творів заповнює прогалину, що досі існувала серед відомих концертних творів Максима Березовського початкового та завершального періодів його творчості і представляє його творчий концертний доробок у найбільшій повноті та цілісності. Концерти підтекстовано церковнослов'янською мовою з українською вимовою та додано англійську транслітерацію тексту. Для хорових диригентів та виконавців, співаків, науковців, педагогів, учнів та студентів, усіх любителів і шанувальників української духовної музики.

Концепція видання, упорядкування, реконструкція та спецредакція *Мстислава Юрченка*, кандидата мистецтвознавства, професора кафедри музичного мистецтва Київського національного університету культури і мистецтв

Рецензенти:

Євген Савчук, завідувач кафедри хорового диригування Національної музичної Академії, народний артист України, професор, академік, Герой України

Сергій Прокопов, завідувач кафедри хорового диригування Харківського національного університету мистецтв імені І. П. Котляревського, заслужений діяч мистецтв України, професор

Наталія Кречко, завідувач секцією хорового диригування кафедри музичного мистецтва Київського національного університету культури і мистецтв, заслужена артистка України, доцент

Maksym Berezovsky: Newly Discovered Choral Concerti. Part A, Concerti for Four Voices. Educational and methodical manual for institutions of education in the field of culture and arts.

This collection is being released as volume 5 of the series "Anthology of Ukrainian Sacred Music"; part B will be the double-choir concerti. The present collection includes nine Berezovsky sacred choral concerti that are being released for the first time. This first edition of these works fills the gap that had long existed among the famous concert compositions from Maksym Berezovsky's initial and final periods of his work, and completes his artistic oeuvre of concert works to its full integrity. The language of the sacred concerti is Old Church Slavonic, whose texts are rendered here in the modern Ukrainian alphabet, with English transliteration added.

The scores can be used as educational and methodological resources in teaching at secondary and higher educational institutions specializing in the musical arts. For choir conductors and performers, singers, scholars, teachers, and students, as well as all lovers and supporters of Ukrainian spiritual music.

Publication concept, compilation, musical reconstruction, and expert editing by *Mstyslav Yurchenko*, Candidate of Arts (Ph. D.), Professor of the Department of Musical Art of Kyiv National University of Culture and Art

Reviewers:

Yevhen Savchuk, Head of the Chair of Choral Conducting of the National Musical Academy, People's Artist of Ukraine, Professor, Academician, Hero of Ukraine

Serhiy Prokopov, Head of the Chair of Choral Conducting of the Kotlyarevsky' Kharkiv National University of Arts, Honored Worker of Arts of Ukraine, Professor

Natalia Krechko, Head of the choral conducting section of the Department of Musical Art of the Kyiv National University of Culture and Arts, Honored Artist of Ukraine, Associate Professor

© Юрченко Мстислав Сергійович, 2018
© ГО «Український фонд духовної музики», 2018
© Видавничий дім «Комора», 2018
© Державний науково-методичний центр змісту культурно-мистецької освіти, 2018

ANTHOLOGY OF UKRAINIAN SACRED MUSIC
Series • A • Works by Ukrainian Composers

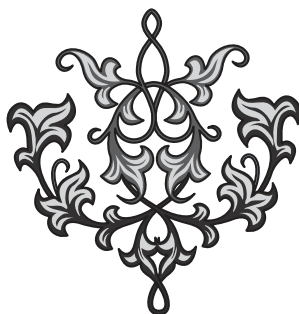
Volume 5

MAKSYM BEREZOVSKY

**NEWLY DISCOVERED
CHORAL CONCERTI**

Part «A»

CONCERTI FOR FOUR VOICES

**Komora Publishing House
Ukrainian Fund of Sacred Music
Kyiv – 2018**

ВІД УПОРЯДНИКА

У збірнику, який є п'ятим випуском «Антології української духовної музики», представлені віднайдені хорові чотириголосні концерти Максима Березовського. Збірник видаватиметься двома випусками. У першому видаються дев'ять чотириголосних концертів, у другому планується видати три двохорні концерти.

Дана збірка продовжує серію «А», в якій друкуються духовні твори українських композиторів. До цього часу у цій серії було надруковано: «Кирило Стеценко. Хорові духовні твори»¹ (Випуск I); «Максим Березовський. Хорові духовні твори»² (Випуск II) та «Духовна музика українських композиторів 20-х років XX ст.»³ (Випуск IV). Також було здійснене видання у серії «В»: «Хвалить ім'я Господнє. Співає хор “Видубичі”»⁴ (Випуск III).

Пропонована збірка продовжує основну концепцію видань «Антології української духовної музики» — відкривати невідомі, відшукані або маловживані твори української духовної музики, поширювати високохудожні зразки духовно-музичної творчості українських авторів, відкривати нові чи забуті імена.

Майже всі концерти Максима Березовського видаються вперше⁵

У текстах концертів збережено церковнослов'янську мову, яка подається з українською вимовою, що відповідає історичній традиції співу в українських та російських церквах середини XVIII ст.

Також усі тексти збірки перекладені англійською мовою а до текстів підтекстовки додано англійську транслітерацію.

¹ Кирило Стеценко. Хорові духовні твори // Антологія української духовної музики. Вип. I. / Концепція видання, упорядкування та спецредакція Мстислава Юрченка. — К.: «Український фонд духовної музики»; Видавництво «Гроно», 1997.

² Максим Березовський. Хорові духовні твори // Антологія української духовної музики. Вип. II. / Концепція видання, упорядкування та спецредакція Мстислава Юрченка. — К.: «Український фонд духовної музики»; Благодійний фонд «Паростки», 1998.

³ «Духовна музика українських композиторів 20-х років XX ст.» // Антологія української духовної музики. Вип. IV. / Концепція видання, упорядкування та спецредакція Мстислава Юрченка. — К.: Вид-во ім. Олени Теліги; «Український фонд духовної музики», 2004.

⁴ «Хвалить ім'я Господнє». Співає церковний хор «Видубичі» // Антологія української духовної музики. Вип. III. / Концепція видання та упорядкування: Денис Юрківський, Богдан Куць. Редагування та спецредакція Мстислава Юрченка. — К.: ГО «По сприянню розвитку української духовної хорової музики “Видубичі”»; «Український фонд духовної музики», 2002.

⁵ Два концерти: «Не імами інія помощи» та «Тебе Бога хвалим» (за нашою нумерацією - № 1) надруковано у монографії О. Шуміліної: Стильова динаміка української духовної музики XVII – XVIII століть. За матеріалами рукописних колекцій. – Донецьк, 2012. С. 281 – 296. Проте, у нашому виданні використовується інша редакція нотного тексту – М. Юрченка.

EDITOR'S PREFACE

This volume, the fifth to be published in the Anthology of Ukrainian Sacred Music series, premieres newly discovered choral concerti composed by Maksym Berezovsky (surname in Italian also different written, for example as Berezovs'kyj). It is planned in two parts: the first will present nine concerti for four voices, and the second will present three double-choir concerti.

This collection is a continuation of Series A, which features the sacred works of Ukrainian composers. The following have been published thus far: *Sacred Choral Works by Kyrylo Stetsenko*¹ (vol. 1), *Sacred Choral Works by Maksym Berezovsky*² (vol. 2), and *Sacred Works by Ukrainian Composers of the 1920s*³ (vol. 4), as well as *Praise Ye the Name of the Lord: Vydubychi Church Chorus*⁴, an issue in Series B (vol. 3).

The chief mandate of the Anthology of Ukrainian Sacred Music series is to publish unknown, recovered, and little-used Ukrainian sacred musical works and forgotten composers, and also to promote superb exemplary works of sacred music by Ukrainian composers.

Almost all of these choral concerti by Maksym Berezovsky are being published for the first time.⁵

The texts to the concerti are given as the original Old Church Slavonic in the modern Ukrainian [alphabet and] pronunciation; this is consistent with the historical singing tradition in both Ukrainian and Russian churches in the mid-18th century.

Also, English-language translations are provided of all the texts, with English transliterations given in the scores.

¹ Iurchenko [Yurchenko], M. (chief editor and compiler). 1997. *Kyrylo Stetsenko: Khorovi dukhovni tvory*. Anthology of Ukrainian Sacred Music 1. Kyiv: Ukrainian Sacred Music Foundation, Hrono Publishers.

² Iurchenko [Yurchenko], M. (chief editor and compiler). 1998. *Maksym Berezovsky: Khorovi dukhovni tvory*. Anthology of Ukrainian Sacred Music 2. Kyiv: Ukrainian Sacred Music Foundation, Parostky Charitable Foundation.

³ Iurchenko [Yurchenko], M. (chief editor and compiler). 2004. *Dukhovna muzyka ukrains'kykh kompozytoriv 20-kh rokiv XX st.* Anthology of Ukrainian Sacred Music 4. Kyiv: Olena Teliha Publishers; Ukrainian Sacred Music Foundation.

⁴ Iurchenko [Yurchenko], M. (chief editor), and B. Kuts and D. Yurkiwsky (compilers). 2002. *Khvalit' im'ia Hospodnie: Spivaie tserkovnyi khor "Vydubychi."* Anthology of Ukrainian Sacred Music 3. Kyiv: Vydubychi NGO to Promote the Development of Ukrainian Sacred Choral Music; Ukrainian Sacred Music Foundation.

⁵ Two concerts: «We have none other help but Thee» and «Ge praise Thee, O God» (according to our numbering - No. 1) are printed in the monograph of O. Shumilina: O. Shumilina. (2012) *Styl'ova dynamika ukrains'koi dukhovnoi muzyky 17 – 18 stolit'.* Za materialamy rukopysnykh kolektsii. Donetsk. In this present edition, another version of musical text is used — *Ed.*

ВІДНАЙДЕНІ ЧОТИРИГОЛОСНІ ХОРОВІ КОНЦЕРТИ МАКСИМА БЕРЕЗОВСЬКОГО

Хорові концерти Максима Березовського є вершинним явищем українського музичного класицизму. Ці твори стали новою музикою для усієї Східної Європи, пропонуючи нові класицистичні принципи музичної організації, що потребувало нових засобів музичної виразності і зумовило появу нової великої музичної форми — циклічного хорового церковного концерту, який прийшов на заміну застарілому на той час бароковому партесному концерту. Саме ці твори, запліднені генієм Максима Березовського, освітили шлях до нової емоційності, якій судилося панувати в українській та російській музиці від другої половини XVIII до першої третини XIX століть.

Віднайдення втрачених хорових концертів Максима Березовського стало подією світового значення. Адже вони не лише створюють високохудожній репертуар для хорових колективів, не тільки пропонують нотні тексти із загадкового XVIII століття — вони демонструють появу нової людини-творця, що гостро відчуває несправедливість існуючого світу і активно втручається в його перебудову; людини-особистості, яка страждає, мучиться, захоплюється, кохає і виливає свої болісні переживання у гостро емоційних інтонаціях. Це нова музична мова з інструментальною виразністю, фольклорною пісенністю та духовною промовистістю. До Березовського так ніхто не писав в усій Східній Європі — через це його твори відкривають новий, незнаний етап у розвитку вітчизняної музики та європейської музичної культури. Не випадково за художнім рівнем творчість Березовського порівнюється з творчістю Моцарта, а за силою впливу — з творчістю Бетховена.

Поява нової друкованої збірки з віднайденими хоровими концертами Максима Березовського повертає нам втрачений період з історії української музики, засвідчує перехід від барокових форм до класицистичних, від барокової естетики прикрас до яскравої виразовості інтелектуального осягнення світу часу Моцарта.

Ці твори були відкриті ще на початку XXI століття, однак їх опрацювання затягнулося на роки, адже потребувало підтверджень з інших джерел та концертної апробації на публіці. Нині цю роботу завершено і збірка нарешті пропонується на розгляд громадськості.

Концерти komponувалися переважно з двох джерел — київської збірки¹ та московської². З останньою було можливо цілеспрямовано працювати після виходу в світ дослідження

¹ Державний архів-музей літератури і мистецтв України. Ф. 441, № 907, од. зб. 1–6.

² ВМОМК имени М. И. Глинки, ф. 283.

А. Лебедевої-Ємеліної³, котра опублікувала інципітний каталог рукописів нотних збірок російських зберігань. У процесі дослідження було здійснено звірку хорових партій, часом доводилося вдаватися до реконструкції втрачених елементів нотного тексту або цілих партій.

Головним джерелом стала київська збірка, де хорові концерти представлені у шести поголосних книгах (без Альта I і Баса I). Московські зібрання також являють собою поголосні книги, проте вони входять до різних комплектів зшитків рукописних нот. У жодній збірці авторство Березовського не зазначено⁴, що утруднювало процес відновлення творів. До того ж це не авторські рукописи, а переписані кількома різними переписувачами у різний час, але не пізніше кінця XVIII ст. Авторство Березовського встановлювалося за назвами концертних творів, про які згадували дослідники, що ознайомлювалися з оригіналами. Надалі основним критерієм атрибуції став стилістичний аналіз. Робота з двома джерелами дозволила підтвердити ідентичність нотних текстів багатьох творів з київської збірки а також доповнити їх у разі недостатньої збереженості. Так пощастило поновити концерт «Приїдіте і видіте», від якого у київській збірці залишилися лише дві хорові партії. Також залучення нотних рукописів з московської збірки уточнило нотний текст багатьох сольних номерів, які здебільшого розспівуються на вісім голосів.

При формуванні цього матеріалу виникла проблема періодизації. У прижиттєвих нотатках Я. Штеліна зазначено лише чотири концерти⁵, з яких тут ми розглядаємо тільки один — «Слава во вишніх Богу», бо «Не отвержи мене» і «Тебе, Бога, хвалим» відносимо до двохорних, а «Бог ста в сонмі богів» надруковано у попередній збірці «Антології»⁶. Усі інші переліки творів композитора, видані у XIX ст., пропонують періодизацію концертів, виходячи лише зі стильових та загальнохарактерних особливостей.

Березовський звернувся до хорових концертних творів у період, коли партесні концерти, що складали основу репертуару Петербурзької придворної співацької капели, усе більше ставали застарілими в порівнянні з новою класицистською інструментальною та оперною музикою, яка, починаючи з 30-х років XVIII ст., активно входила до придворного побуту. Завдяки своїй яскравості, ясності, зрозумілості вона ставала візитівкою аристократичної культури, основним завданням якої була розважальність.

Партесний концерт, що тривалий час був панівним музичним жанром східноєвропейської культури, тримався завдяки своїй універсальності: від концертів покаянної, скорботної тематики на основі біблійних пристрасних сюжетів до відверто жартівливих, світських або парадних концертів, що відтворювали офіційну державницьку

³ Лебедева-Емелина А. В. Русская духовная музыка эпохи классицизма (1765–1825). Каталог произведений. — М.: Прогресс-Традиция, 2004. — 656 с.

⁴ Окрім концерту «Да воскреснет Бог», віднайденого М. Ричаревою у 80-х роках XX ст. у Ленінградському зібранні: РГИА, ф. 1119, оп. 1, № 60, л. 14–19 об.

⁵ «Бог ста в сонмі богів», «Не отвержи мене во время старости», «Слава во вишніх Богу» і «Тебе, Бога, хвалим». Див. Штелин Я. Известия о музыке в России // Музыка и балет в России XVIII века. Предисл. и вступ. ст. Б. И. Загурского. — Л., 1935. — С. 59–60.

⁶ Максим Березовський. Хорові духовні твори / Концепція видання, упорядкування та спецредакція Мстислава Юрченка // Антологія української духовної музики. Вип. 2. — К.: «Український фонд духовної музики», Благодійний фонд «Паростки», 1998.

ідеологію. Вокальна акапельна форма концертів, з явною опорою на церковність, мало піддавалася змінам, символізуючи стабільність як основну суспільну добродішність. Звідси прорахована умовність структурних конструкцій партесних концертів, що робило необов'язковим наявність партитур; мелодична формалізація у стабільних риторичних формулах; мікротематизм з яскравими мотивами, які не переростали у тематичні мелодичні моделі; багатоголосність у розумінні розпорошеності хорових партій — звідси не хорове, а ансамблеве виконавство. Цей жанр символізував бароковий світогляд з його пристрасною патетикою, втиснутою у релігійні рамки, що показував Людину, котра дивиться на світ крізь церковний портал. Партесний концерт створив свою неповторну епоху в музичній україно-російсько-білоруській естетиці, піднісши на небачену висоту вокально-хорову техніку і ставши панегіриком акапельному співу.

Але XVIII століття несло нову ідеологію — ідеологію розуму, коли на перший план виходила Людина з її новітніми гаслами «Свобода — Рівність — Братерство», «Просвітництво», «Людина — творець», які змінили уявлення про функцію та призначення музики. А музика почала говорити про високі помисли Людини та особисту волю, про власні бажання і притаманну спроможність. Єдиним критерієм стала Правда! А щоб правду зрозуміли люди потрібні були нові форми, нова виразова система, за якої музика відривається від слова. Вона перестає бути його мелодичною прикрасою а перетворюється на самодостатній суб'єкт мистецтва. На Заході це зумовило розвиток концертних інструментальних форм, «чистої музики» зі своїми оригінальними засобами виразності. У Східній же Європі виник циклічний хоровий концерт, який, перейнявши засоби виразності інструментальних форм, зберіг зв'язок зі словом і через акапельну церковну традицію створив нову музику, традиційну за вокальним виконавством але з новими виразовими якостями інструментальної музичної мови, заплідненої церковним словом. Так народився оновлений циклічний хоровий концерт, де замість багаточастинних епізодів — повноцінні частини єдиного циклу; замість «багатохорності» розпорошених голосових партій — чотириголосся хорових унісонів; замість мотивного мікротематизму — місткі теми з сюжетним розвитком; замість набору риторичних мелодичних формул — промовисті мелодичні інтонації аріозного обриса; замість гармонічних і тональних контрастів — функціональна мажоро-мінорна система; замість імітаційних епізодів — вільна поліфонія фуг з яскравими темами. З'являється нова форма музикування — професійне музичне виконавство, не прив'язане до обов'язкового продукування нових творів, але спрямоване на відтворення написаної раніше музики, коли виникають поняття концертування та репертуару. Отже, циклічний хоровий концерт стає оновленою концертною формою з новою музичною мовою, яку запропонував і розвинув Максим Березовський.

Відкриває збірку концерт **«Слава во вишніх Богу»**, написаний на слова євангельської стихир на утрєні Різдва Христового — один з небагатьох службових концертів композитора, який ми відносимо до першого «петербурзького» періоду. За характером це урочистий панегіричний твір, де особливо відчувається сильний інструментальний вплив. Про це свідчить репризна форма крайніх Allegro у п'ятичастинній композиції, інструментальні арпеджіатні ходи голосів, стрімкість руху, підкреслена характерною дробовою ритмічною фігурою з акцентуванням сильної долі такту, використання рідкісного для

хору елемента — трелі у сопрановій партії. Дуже активний, енергійний рух у крайніх частинах та передостанній фузі різко контрастує з двома повільними ліричними частинами. Ніжні солюючі голоси змальовують патріархальну вертепну картину з наївних сільських ікон з мерехтінням свічок, відтворену за допомогою еліптичних ланцюжків зменшених септакордів. Це яскрава й виразна музика. Проте в концерті відчувається й деяка недосконалість форми, коли композитор розташовує підряд дві ліричні, спокійні та дві активні рухливі частини, та пошуковість, коли строка тексту стихир розривається між двома контрастними частинами. Отже, у цьому концерті бачимо людину, що активно шукає нових виразових засобів і знаходить їх у парадній естетиці концертної музики та у милому серцю, дещо дитячому сприйнятті біблійних сюжетів.

Концерт **«Тебе, Бога, хвалим» C-dur, № 1** відкриває найбільшу колекцію творів Березовського, що, на нашу думку, відноситься до італійського періоду. Це велика п'ятичастинна композиція загалом урочистого, хвалебного характеру. Тут відчувається велика робота з богослужбовим текстом, з якого композитор вилучає прикінцеві прохальні вірші. В результаті композиція наповнюється особливою світлою енергією та підкреслює панегіричний характер старовинної амвросіанської молитви. Концерт захоплює потужним внутрішнім рухом, коли загальнохоровий потік з великим устремлінням неначе вирізьблює акцентовані слова звуковим різцем.

Особливістю концерту є обов'язковий текст, який, на відміну від псалмів, мав бути використаний повністю. Це змусило композитора «пробігати» досить значні текстові масиви, аби мати можливість зупинятися на важливіших. Звідси — наскрізність побудови великих рухливих частин з численними неповторними епізодами. Звуковий потік ніби кружляє по текстовому полю, як це спостерігаємо у партесних композиціях попередньої доби⁷ або в інструментальних тремоло струнних в оркестрах «штюрмерців»⁸. Інтенсивність такого внутрішнього руху доходить до прийому церковного «читка», за яким увесь значний текстовий епізод стає величезним затактом до акценту, що скеровує музичний потік в інше ладове русло. Рушійною силою музичної думки стає тут потужний гармонічний рух, що стрімко тече у мінливому ладовому ложі.

Контрастом до рухливих частин є частини повільні. За виразністю особливо виділяється передостання із вражаючим за натхненням епізодом молитовного прохання, що є лірико-драматичною кульмінацією циклу. Оперуючи дуже стриманими музичними засобами, Березовський створює картину релігійного екстазу, коли людина впускає у своє серце пекучий біль страждань Христа.

Концерт **«Милость і суд воспою Тебі, Господи»**, на нашу думку, є одним з найкращих творів Максима Березовського. Надзвичайна виразність цієї композиції, правдивість образів та продуманість ідеї робить цей твір етапним у творчості композитора та домінантним у стильовій динаміці хорових циклічних концертів. Це свідчить про зрілість

⁷ Елементи партесної техніки відчуються й у попарних імітаціях груп голосів.

⁸ Див.: Юрченко М. Внутрішній музичний рух у концертних хорових творах Максима Березовського. На прикладі концерту «Тебе Бога хвалим» C-dur, № 1. // Українське музикознавство. Вип. 44. К.: НМАУ, 2018. — С. 8.

його композиторської ідейної позиції. Але не техніки, бо в концерті помітні як елементи старого стилю — «білі ноти», великі тривалості, модальний метр (4/2, 3/2), так і технічні прорахунки: строкатість епізодичних будов великих частин, деяка одноманітність ритмічних фігур, перманентне повернення певних характерів. Очевидно, що композитор експериментує, поки що не наважуючись відмовитися від повного тексту 100-го псалма⁹, хоча це змушує подрібнювати форму. Але недоліки компенсуються силою вираження, драматизацією образних станів, що доходить до «кінематографічної рельєфності», коли епізоди стають придатними для картинного відтворення, як у другій частині «Не отвержи мене».

Найяскравіше у цьому творі виглядають саме драматичні епізоди, втілені композитором із застосуванням мінімуму засобів: це наступ на неправедних («Не предлагах мені вещь законопреступную»), переданий «дробовою» ритмікою імітаційних вступів, що насуваються. Неочікувано розкручується гостра драматична ситуація про неправедних людей («Творящая преступления»), яких слід «зненавидіти»: наприкінці епізоду раптово звучить «благополучний» ре мажор. Його наявність можна витлумачити як християнський акт прощення і щирого жалю до людей, які ще не увірували й тому творять неправедно¹⁰.

Отже, драматизація поступово стає яскравим елементом хорового письма Максима Березовського і продумана виконавська постановка драматичного сюжету може розкрити його як справжній музичний шедевр.

Концерт **«Всі язиці воспещите руками»** є зразком урочистого панегіричного концерту. Хвалебний характер 46-го псалма спрямований на возвеличення Бога, який знищує ворогів обраного народу, віддає йому підкорених, а також язичників, для яких він є «страшним Богом». Березовський пише цей твір саме як концерт, а не як службовий Антифон на свято Вознесіння.

Це яскрава концертна музика. Усі сім частин твору визначені за характером, опукло окреслені, а серед засобів виразності виділяються гармонічні й поліфонічні. Проте тут з'являються й виразні мелодії, а також такі засоби, які ще більше посилюють виразність урочистих епізодів, — унісони¹¹. Це й початок концерту, що символізує зібрання народів у вселенському масштабі, й уся п'ята частина, що змальовує вшестя Господнє як смислову домінуючу свята (тут ще й «гласи трубні» з унісонними октавними педалями пар голосів).

Кожен славильний епізод концерту дістає нове оригінальне вирішення. Йдеться про унісони й перегукування хору із солістами у першій частині, імітаційну третю частину, виконану

⁹ На відміну від інших концертів, текст 100-го псалма є не хвалебним чи молитовним, а, скоріше, дидактичним. У ньому Цар напучується на правильне правління та ставлення до підданих. Такий текст міг бути використаний у важливі моменти суспільного життя Російської імперії, на які покладалися великі громадянські сподівання. На думку спадають або 60-ті роки з підготовкою до реформ «Укладеної комісії», або 70-ті, пов'язані з повстаннями, військовими діями та знищенням Запорізької Січі.

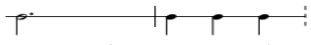
¹⁰ Див.: Юрченко М. Особливості прочитання тексту 100 псалма Максимом Березовським у концерті «Милость і суд воспою Тебі, Господи» // «Студії мистецтвознавчі». К.: ІМФЕ. № 1 (61), 2018 — С. 45–47.

¹¹ У раніше віднайдених концертах М. Березовського унісонів не було, тому вважалося, що вони не характерні для його творчості і їх уперше почав використовувати Д. Бортнянський.

в партесній, навіть ренесансній поліфонічній техніці, що зображує рішучий характер прохання-вимагання підкорити обраному народові «усі язиці»; і випуклу за звукозображальністю п'яту частину з трубними гласами та хвалебними юбіляціями; нарешті, блискучу рішучу і водночас пафосну заключну фугу, що ставить потужну фінальну крапку у циклі.

Водночас, Березовський відтіняє панегіричні частини стриманими повільними. Серед них виділяються друга, що змальовує жорстокого для іновірців Бога еліптичним ланцюжком «страшних» зменшених септакордів, а також передостання шоста «Пойте Богу нашому, пойте», сам текст якої провокує на співучість. Тут Березовський підноситься до вершин проникливої молитовності, відтвореної красивими аріозними поклонами та щемними гармоніями, в яких ті ж зменшені септакорди, навпаки, відтворюють невимовне блаженство, наче наповнюючи простір чудовим звуковим ароматом. Найкрасивіші та найвиразніші моменти доручені солістам.

Концерт **«Не імами інія помощи»** створений на богослужбовий текст — кондак ікони «Пресвятої Богородиці «Всіх скорбящих радости». Це найменший з концертів як за обсягом (137 тактів), так і за формою — двочастинність, що нагадує структуру деяких причасних віршів, зокрема, «Хваліте Господа с небес». № 2. Структура твору приблизно симетрична, за винятком деталі: три такти, що передують фузі, змальовують самотійний характер, що не належить ані до попередньої музики, ані до наступної: «Твої бо єсь ми раби». Це покора, смирення, атмосфера внутрішнього напруження, що готує наступний активний характер «Да не постидимся, Твої бо єсь ми раби» заключної фуги. Так само будуються у Березовського усі заключні фуги концертних творів. Отже, фактично концерт має не двочастинну а тричастинну структуру, що складається з двох активних частин, між якими в осерді міститься крихітна оаза перепочинку.

Це мініатюрний концерт — панегіричний, класичний, з виразними характерними епізодами в першій частині. Але все це у мініатюрній формі й підпорядковане виділенню смислових відтінків церковного тексту. Особливо виділяється заключна фуга концерту, що є смисловою домінантою усієї композиції, до якої, власне, спрямований весь музичний рух. Фуга — правильна, «класична», але має особливості. Передусім це наявність сольних дуетних епізодів в інтермедіях та органного пункту перед репризою, що впливає на нагнітання колосальної енергії перед фіналом. По-друге, це, так би мовити, її антиподність заключній фузі «Не отвержи мене». Тут усе протилежне: «Да не постидимся» проти «Да постидятся» в «Не отвержи мене»; хореїчність ритміки проти ямбічності; поступовість мелодичного сходження проти спуску після стрибка. При цьому зберігається рішучість, упевненість, активність, хоча й у позитивному сенсі.

До італійського періоду відносимо й концерт **«Приїдіте і видіте діла Божії»**. До цього спонукає й аналіз тексту 45-го псалма, з якого композитор використав те, що стосувалося перемоги над ворогами. Подібний текст більше призначався до звеличення військових перемог, яких було достатньо на початку 70-х років XVIII ст., коли Березовський перебував в Італії.

Цей концерт також належить до панегіричних композицій. Структурно він близький до попереднього: така ж невизначеність між дво- та тричастинністю. Формально твір двочастинний, проте у чотирьох тактах, що передують заключній фузі, краще зменшити

рух та стишити динаміку — тоді слова «Господь сил, Господь сил с нами» сприйматимуться як усвідомлення того, що Бог присутній серед людей. Цей стан логічніше передати «тихою кульмінацією», яка створить передумови для наступної рухливої фуги. Тоді структура наблизиться до тричастинності, як і в концерті «Не імами інія помощи».

У цьому концерті строкатість епізодів стає максимальною, засоби виразності — гранично відточеними. Композиторська майстерність допомагає авторові мінімальними зусиллями досягти створення об'ємних, яскравих побудов. Тут ми знаходимо значні технічні подібності з іншими концертами, але використані вони виразніше: це сольні та хорові дуети на витриманих педалях нижніх голосів, широкі низхідні секстові стрибки на неустій у мелодичних мотивах. Прямі «тіратні» стрілоподібні ходи, які ми спостерігали у концертах «Милость і суд воспою Тебі» та «Всі язиці воспещите руками», показують як Бог возноситься (у прямолінійних імітаціях) «во язицях». Найдраматичніший момент — «Лук сокрушит і сломит оружје» — втілено потужними загальнохоровими унісонами (верхнє «фа» у басів), що буквально змітають усю зброю з лиця землі¹².

У зв'язку з недостатньою збереженістю хорових партій та через певні технічні вади (невиправдано висока теситура, певна строкатість форми) цей концерт допускає значну виконавську свободу, здатну змінити навіть його концепцію, що не вплине на загальну високу художню якість твору.

Концерт «**Господи, силою Твоєю возвеселиться Цар**», з одного боку, продовжує лінію панегіричних творів з військовою тематикою¹³, представленою концертами «Всі язиці воспещите руками» та «Приїдіте і видіте», з іншого — він є унікальним за структурою та розміром (12 частин). Судячи з тематики та музичної характеристики, він може бути створений між «італійським» та останнім «петербурзьким» періодами. Загальний характер подяки Господеві від Царя (Давида) за військову підтримку переданий Березовським у численних окремих побудовах, кожна з яких має свій унікальний образ, що втілюється відповідними засобами. Намагаючись загалом витримати тематику кожного вірша псалма, композитор все ж подрібнює деякі з них, виділяючи важливі для нього відтінки характеру. Попри певну строкатість форми виконання концерту залишає відчуття стрункості побудови. Цьому сприяє логічне укрупнення частин у три об'єднані зони: перша — з п'яти частин експозиційного типу, в яких перераховуються благодіяння, якими Господь нагородив Царя; друга — три фуговані частини, де йдеться про бажання Царя отримати наступні блага від Господа — вони виконують функцію музичної, а не словесної, розробки; третя — своєрідний чотиричастинний міні-концерт, який втілює образи ворогів Царя (а значить, і Господа!) та їх неспроможність перед лицем Бога. Це епізоди з розвиненою драматургією та частинами експозиційною, драматичною, передпочинковим епізодом та заключною фугою. Якщо у першій зоні переважають епізоди з експозиційним викладом змістового матеріалу, то друга

¹² Юрченко М. Хоровий концерт Максима Березовського «Приїдіте і видіте діла Божії»: Виконавський аналіз // Молодий вчений. — Херсон, № 2 (54), 2018.

¹³ Цей концерт співався під час входу царя до храму — так зване «вхідне царське». Він також прикрашав коронаційний ритуал як «коронаційний концерт». Звідси особлива, небуденна урочистість та безпрецедентна багаточастинність.

зона — своєрідний «парад фуг», де композитор демонструє неперевершене мистецтво володіння поліфонією. У третій зоні фокусуються епізоди більш драматично окреслені.

Слід зазначити, що кожна структурна зона і кожна частина концерту по-своєму привабливі й майстерно зроблені. В них так багато справжньої музики, що важко виокремити якусь одну з них. Але з-поміж усіх виділяється лірична кульмінація концерту у сьомій частині — середня fuga другої зони, де на словах «Яко Цар уповає на Господа» змальовано переконливий образ людини, яка молиться зі сльозами радості й водночас смутку. За красою мелодій та неперевершеною композиторською майстерністю це справжній шедевр світової музики, співставний з бахівськими «Adagio». А у творчості самого Березовського його можна порівняти з третьою частиною концерту «Не отвержи мене» та причасним «Блажені яже ізбрал».

Концерт **«Тебе Бога хвалим» C-dur, № 2** стоїть нижче у списку київської колекції рукописів, що натякає на пізніший час його написання, відносно з попереднім одноіменним концертом, а за музичними характеристиками відносимо його до останнього «петербурзького» періоду життя Максима Березовського.

Цей урочистий шестичастинний концерт, що відтворює текст знаменитого гімну «Te Deum», також належить до панегіричних композицій. Ймовірно, що Березовський приурочив його до важливої суспільної події, можливо відзначення миру у першій російсько-турецькій війні. 1775 року під час святкування цієї події в Москві, було зафіксовано виконання концерту «Тебе Бога хвалим» придворними півчими. М. Ричарева припускає, що автором міг бути Максим Березовський, що цілком імовірно.¹⁴

Музика цього концерту відрізняється від музики однойменного більшою вираженістю, врівноваженістю, потужністю звукових мас (мабуть, композитор орієнтувався на численний і майстерніший хор). У ньому помітна близькість до концерту «Господь воцарися», який, на нашу думку, через переважання елементів галантного стилю, мав з'явитися не раніше середини 70-х років XVIII ст. Подібність простежується на кількох рівнях: переважний виклад матеріалу парами хорових голосів; часті перенесення мелодії до верхнього голосу з акомпанементом інших — спрямування виразності у бік гомофонії; легкі, інструментальні інтонації з підкресленням сильної долі — танцювальність з перевагою менуетної метрики (3/8); елементи монотематизму (початкова секундова ритмо-формула, що зустрічається у наступних рухливих частинах). Найбільш співставні другі частини обох концертів, з характером легкої танцювальності (скерцозності), що відтіняє вагомість перших.

Так само, як і в однойменному концерті, спостерігаємо тут багато епізодів, перенасичених текстовим масивом, що буквально «пролітають» крізь значні текстові блоки акордово, часто міняючи гармонію та лад. Проте музика і в цих епізодах є мелодично виправданою, без «загальних місць». А змістовніші частини насичуються красивими й дуже виразними мелодіями, що частіше доручаються солістам. Така тема з'являється у третій частині концерту — мажорний варіант теми початкової fugи «Не отвержи мене» з такими ж співвідношеннями теми — відповіді. Загалом музика концерту стає

¹⁴ Ричарева М. Максим Березовский. Жизнь и творчество композитора. — Композитор. СПб, 2013. С. 154-155.

виразнішою за попередні, наповненою змістовністю й красивими інтонаціями, хоча й не без недосконалостей: поліфонічний фінал (немає заключної фуги), так само як і у попередньому однойменному концерті, занадто короткий для великої концертної композиції.

Завершує збірку величний лірико-драматичний семичастинний пасхальний **«Да воскреснет Бог»**, віднайдений М. Ричаревою у 80-х роках ХХ ст. Орієнтуючись на стильові ознаки, дослідниця припустила, що він може належати Березовському, що згодом підтвердилося, і зробила блискучий аналіз музики¹⁵. В Україні концерт не видавався.

За музичними характеристиками цей величний твір виходить у перший ряд видатних музичних композицій кінця ХVІІІ ст. Його відзначають складність і глибина образних характеристик, віртуозна композиторська техніка, а головне, благородство музики. Його виконання потребує великого професійного хору, якісних сольних голосів, адже більшість змістовних моментів доручено саме солюючим голосам. Епізодичність великих частин відтворено з яскравою образністю, де мотором служить активний ритм, «одягом» — барвіста гармонія, виразником — аріозні мотиви, а рушієм — біблійне слово. Зітканий з контрастних частин, концерт постає як хорова оперна сцена з дієвими особами — солістами та коментатором і оповідачем — хором.

Музичні засоби концерту націлені на відтворення драматичних моментів за допомогою багатих гармонічних барв, різноманітних засобів виразності, що створюють ефект присутності при змалюванні біблійних ситуацій. Але у цьому творі більше відчувається саме мелодичне навантаження, коли фактура наближається до гомофонії. Мелодичними засобами композитор розкриває «войовничі» образи: «І раточатся вразі Єго» — унісонне падіння голосів по тонах тонічного тризвуку; рішучий зойк «Да ісчезнут»; грізні заклики у третій частині «Да смятутся от лица Єго» з упором на сильні долі, з пунктирними ритмами, що згодом повторяться у темах фуг; трясіння землі від «розхитувальних» інтонацій п'ятої частини: «Земля потрясется».

На противагу «грізним» інтонаціям повільні ліричні частини віддані солістам. Чарівні мелодії заповнюють звуковий простір. Таким є початок другої частини «А праведниці да возвеселятся»: аріозні мотиви «Да насладятся в веселіи» з прикрасами юбіляцій, форшлагів; низхідні поклони «Воспойте Богу». Контрастні войовничі та ліричні частини об'єднуються у величну музичну фреску, яку увінчує блискуча подвійна фуга, до якої спрямовано увесь музичний потік. Вона і стає змістом пасхальної символіки і символом Божественної енергії, що оберігає і захищає людство.

Віднайдені хорові концерти Максима Березовського відкривають нам маловідомий етап вітчизняної музичної історії, показують процес формування такого важливого для хорового мистецтва жанру, як циклічний хоровий концерт і демонструють усе багатство могутнього таланту нашого видатного співвітчизника, якого справді поцілував Бог.

М. Юрченко

¹⁵ М. Рыцарева. Композитор М. С. Березовский. Жизнь и творчество. — Л.: Музыка., 1983. — С. 108–115.

NEWLY DISCOVERED BEREZOVSKY CHORAL CONCERTI FOR FOUR VOICES

The choral concerti of Maksym Berezovsky represent the pinnacle of Ukrainian music of the classical era. These works were completely innovative for all of Eastern Europe, offering new classicist principles of musical organization. They demanded new means of musical expression and set the stage for the development of a new large-scale musical format — the cyclical sacred choral concerto, which replaced the Baroque *partesnyi* ‘part-singing’ concerto that had become outdated. The works being presented here, conceived by the genius Maksym Berezovsky, shed light on the path toward a new emotionality that was to reign in Ukrainian and Russian music from the 1750s to the 1830s.

The discovery of these previously lost choral concerti by Maksym Berezovsky is an event of global significance. Not only do they constitute a highly artistic repertoire for choral ensembles, but being a documentary legacy from the long-ago 18th century, they bear witness to the appearance of a new creative persona who felt deeply the injustice of that world and acted decisively to transform it; this individual suffered, agonized, enthused, loved, and poured out his painful experiences in acutely emotional intonations. It was a new musical language, with instrumental clarity, folkloristic influences, and spiritual eloquence. No one composed like that before Berezovsky anywhere in Eastern Europe, and thus his works inaugurated a new, uncharted era in the development of Ukrainian music and European musical culture. Without the shade of a blush, Berezovsky’s artistic creative talent may be compared to that of Mozart, and his influence to that of Beethoven.

The publication of these newly discovered choral concerti by Maksym Berezovsky restores to us an undocumented period in the history of Ukrainian music that bears witness to the transition from Baroque to classical forms, from the Baroque decorative aesthetic to the lively expressiveness of intellectual ascendancy in the world during Mozart’s time.

These works were discovered very recently, shortly after the turn of the millennium. In the intervening years they have been thoroughly investigated, with confirmations sought from a variety of sources, as well as in public concert performances. Today this work is finished, and finally the collection of scores can be presented to the world.

The choral concerti for this collection were sourced mostly from two archives — in Kyiv¹ and Moscow.² The latter fonds became accessible for study after the publication of research by A. Lebedeva-Emelina,³ who compiled an incipient catalogue of manuscript musical score

¹ State Archive and Museum of Literature and Arts of Ukraine, coll. 441, no. 907, items 1–6.

² Glinka Moscow Museum of Music, f. 283.

³ A. V. Lebedeva-Emelina, *Russkaia dukhovnaia muzyka epokhi klassitsizma (1765–1825): Katalog proizvedenii* (Moscow: Progress-Traditsiia, 2004).

collections in Russian institutions. The investigation process involved verification of choral partbooks, and sometimes it was necessary to reconstruct missing elements, or entire vocal parts, from the sheet music.

The main source was the Kyiv collection, where Berezovsky's choral concerti were reproduced in six partbooks (missing Alto I and Bass I parts). The Moscow collection was also comprised of partbooks, but they came from a variety of different sets of manuscript sheet music. None of these specify Berezovsky as the composer,⁴ which made attribution of the works more difficult. Moreover, they were not the author's own manuscripts; rather, they were transcribed by several different transcribers in different times, though no later than the end of the 18th century. These works by Berezovsky were attributed by their titles, which already were in the scholarly literature, having been mentioned historically by people who had studied the originals. Further important attribution was obtained from stylistic score analysis. Working with two sources allowed us to confirm the identity of many of the scores in the Kyiv collection, and also to replenish some of the sparsely preserved ones. For example, it was thus possible to add to the choral *partitures* of the concerto "Pryidite i vydite," of which only two had been remaining. Referring to the manuscript scores in the Moscow collection, it was also possible to clarify the parts for many of the *solì*, most of which are for eight voices.

Investigating this much new material brought up the issue of periodization. In notes made by Jacob von Stählin during his lifetime, only four Berezovsky concerti are mentioned.⁵ We present only one of them here—"Slava vo vyshnikh Bohu"—because the newly discovered "Ne otverzhi mene" and "Tebe Boha khvalym" are for double-choir, and "Boh sta v sonmi bohov" is one of Berezovsky's extant works that was already published.⁶ Any other lists of his works were published in the 19th century, and their periodizations are based only on stylistic and general features.

In the 1730s, the new classicistic instrumental and opera music began to be quite fashionable in the secular life of the Imperial Russian court. Meanwhile, the *partesni* 'part-singing' choral works that were the staple repertoire in the court *kapelle* conducted by Berezovsky started to look rather outdated. With his main mandate being to keep the aristocrats culturally entertained, Berezovsky responded by creating signature pieces that were light, colourful, and comprehensible.

Being a longstanding musical genre in Eastern European culture, the *partesni* concerti were not completely eliminated, and remained thanks to their enduring popularity. In variety they ranged from repentant and funereal to Bible-story to openly humorous or secular showy concerti that expressed the official ruling ideology. The a cappella vocal format of the concerti,

⁴ Except for the concerto "Da voskresnet Boh," which was discovered by M. Ritsareva in the 1980s at the Leningrad branch of the Russian State Historical Archive: RGIA coll. 1119, file 1, no. 60, ff. 14–19v.

⁵ "Boh sta v sonmi bohov," "Ne otverzhi mene vo vremia starosti," "Slava vo vyshnikh Bohu," and "Tebe, Boha, khvalym": See Ia. Shtelin, "Izvestiia o muzyke v Rossii, in *Muzyka i balet v Rossii XVIII veka* (Leningrad, 1935), p. 59–60.

⁶ M. Iurchenko [Yurchenko] (chief editor and compiler), *Maksym Berezovs'kyi: Khorovi dukhovni tvory*. Anthology of Ukrainian Sacred Music 2 (Kyiv: Ukrainian Sacred Music Collection, Parostky Charitable Foundation, 1998).

obviously based on their churchy origins, responded little to change and reinforced stability as a basic social value. Hence the calculated conventionality in the structure of Berezovsky's *partesni* concerti that made part-scores unnecessary; the melodic formalization based on set rhetorical patterns; the micro-thematic quality of bold motifs that stop short of growing into thematic methodological models; and the polyphony, understood as the dispersion of choral parts — all resulting in an ensemble rather than a choral performance. This genre symbolized the Baroque outlook, with its passionate pathos in a religious framework, portraying the Human view of the world through a church portal. The *partesni* concerti created their own unique epochal niche in the Ukrainian-Russian-Belarusan musical aesthetic, raising vocal-choral technique to unprecedented heights and establishing a high-water mark for a cappella singing.

Then, the 18th century brought a new ideology — that of the mind. Humanity came to the fore, with new slogans — *Liberté* — *Egalité* — *Fraternité*, the Enlightenment, and *Homo faber* ‘Man the Maker’ — affecting the idea of the purpose and function of music. Thus, music began speaking to Humanity’s high ideals and individual will, to personal desires and inherent potential. Truth became the sole criterion! And in order to comprehend Truth, new forms were needed, a new system of expression wherein music departed from the word. It ceased to be a melodic ornament and transformed into a sovereign artistic entity. In the West, this prompted the development of instrumental concert forms, of “pure music” with innovative expressiveness. For its part, Eastern Europe saw the emergence of cyclical choral concerti, which adopted the clarity of instrumental forms while preserving the fundamental links to sacred texts. Through the a cappella tradition of sacred music, a new style was created, traditional in its vocal delivery but with a new performance quality from the “instrumental” musical language, impregnated with religious lyrics.

Thus was conceived the renewed cyclical choral concerto — where multi-part subjects were replaced by fully fledged segments of a unified cycle; where disparate “multi-choir” voice parts were replaced by four-part choral unisons, micro-thematic motifs by spacious well-developed subjects, sets of formulaic rhetorical melodies by expressive, elaborately shaped melodic intonations, harmonic and tonal contrasts by a functional major-minor system, and imitational subjects by free fugal polyphony with lively themes. At the same time, professional musical performance emerges as a new form of music-making; unencumbered by the mandatory production of new works, the aim was rather to reproduce music that was already composed earlier, in a concert context and repertorial considerations. This renewed concert form, with a new musical language, was developed and introduced by Maksym Berezovsky.

The published collection starts with the concerto “**Slava vo vyshnikh Bohu**” (Glory to God in the Highest), composed to the words of the Gospel *stichera* for the Christmas matins. It is one of the few commissioned concerti by Berezovsky, composed during his early employment in the Imperial Russian court in St. Petersburg. It is a solemn, panegyric piece by nature, where the influence of instrumentality is strongly felt. Particularly in the *allegro* reprises book-ending the five movements, the voices move in instrument-like arpeggios, the pace is underlined by a characteristic fractional rhythmic line accenting the downbeat, and trills — rarely used in choral compositions — are heard in the soprano part. The very active, energetic dynamic in the first and last movements, as well as in the penultimate fugue,

contrasts sharply with the two slow, lyrical movements. The gentle solo voices portray a homely Christmas scene, complete with flickering candles that are suggested by elliptical chains of diminished-seventh chords. This is vivid and expressive music. Yet the concerto is also slightly imperfect in form: the composer has arranged two calm, lyrical movements in a row, followed by two stirring dynamic ones; and overreaches with a line of the *stichera* text that is split between two contrasting movements. Thus, in this concerto we see the composer experimenting with new means of expression, finding them in the showy aesthetic of the concerto form, and in the heartwarming, somewhat childlike interpretation of the Biblical subject.

The **“Te Deum” concerto No. 1 in C major** “Tebe, Boha, khvalym” (We Praise Thee, O God) opens Berezovsky’s largest group of compositions, likely created in Italy. This grand, five-movement concerto is a generally solemn and worshipful work. We see evidence of great attention being paid to the liturgical text, from which the composer withdraws the final spiritual verses. As a result, the composition is filled a special light energy and emphasizes the panegyric character of the ancient Ambrosian prayer. Its powerful internal dynamic is exciting, with the general choral flow persuasively carving out the accentuated words in music.

A particular feature of this concerto is the mandatory lyric; in contrast to psalmic texts, this one must be used in its entirety. Thus, the composer was forced to run a significant volume of words in order to be able to draw attention to the most important ones. Hence, he builds up substantial dynamic arcs with numerous non-repeating subjects. The sound flow seems to circle in the textual field, similarly to the *partesni* compositions of the previous era⁷ or in the string-like instrumental tremolos.⁸ The intensity of this internal dynamic culminates in a virtual *recitative*, with the entire massive textual subject becoming an enormous *aufakt* to the accent that steers the musical flow into an entirely different stream. A key force in the musical idea here is the powerful harmonic current, coursing steeply from one subject to the next.

The slower movements contrast with the faster ones. The second-last is particularly vivid, with an impressively inspiring beseeching prayer — a dramatic and lyrical culmination of the cycle. Berezovsky exercises great restraint with his musical resources, creating a portrait of religious ecstasy as man draws the sharp pain of Christ’s Passion into his heart.

The choral concerto **“Mylost i sud vospoiu Tebi, Hospody”** (I will sing of mercy and judgment unto Thee, O Lord) is, in our opinion, one of Maksym Berezovsky’s finest works. The extraordinary expressiveness of this composition, the authenticity of the images and finely crafted idea make this work a milestone in the composer’s oeuvre, and a towering beacon in the cyclical choral concerto genre. It is a testimony to the maturity of the composer’s idealistic stance. Nevertheless, some elements of his previous style are still evident in this concerto—“white notes,” large arcs, a model meter (4/2, 3/2)—as well as technical oversights: inconsistency in the subject building of the large arcs, a certain unidimensionality of the

⁷ Elements of the *partesnyi* part-singing technique can also be traced in the paired imitations sung by vocal groups.

⁸ See M. Iurchenko (Yurchenko), “Vnutrishnii muzychnyi rukh u kontsertnykh khorovykh tvorakh Maksyma Berezovs'koho: Na prykladi kontsertu ‘Tebe Boha khvalym’ C-dur, No. 1,” *Ukrain's'ke muzykoznavstvo* 44 (2018), p. 8.

rhythmical figures, and a constant recurrence of certain characters. Evidently, the composer is experimenting while not yet resolved to cut down on these text of Psalm 100 [101],⁹ and this demands a fragmentation of the form. However, the faults are compensated by the force of expression and the dramatization of the imagery, which produces a “cinematographic landscape” wherein the subjects can be expressed in a painterly style — as, for example, in the second movement, “Ne otverzhy mene” (Do not forsake me).

The most brilliant aspect of this work is its dramatic subjects, which the composer has brought to life using a modicum of tools: in “Ne predlahakh meni veshch zakonoprestupnuiu” (I will set no wicked thing before mine eyes), the criticism of the unrighteous is shown in the fractionated rhythm of the advancing imitational entries. An acute dramatic situation concerning the unrighteous (“turning aside”), who deserve “hate,” develops unexpectedly: at the end of the subject is a sudden blissful D major — this can be interpreted as an act of Christian forgiveness and heartfelt compassion for faithless people who cannot help their misdeeds¹⁰.

Thus, this dramatization gradually becomes a vivid element in the choral signature of Maskym Berezovsky. A well-prepared performance of his dramatic subject would confirm it as a genuine musical masterpiece.

The concerto “**Vsi iazytsy vospleshchite rukamy**” (O clap your hands, all ye nations) is an example of a solemn panegyric. The lauding nature of Psalm 46 [47] is aimed at glorifying God, destroyer of the enemies of his chosen people, and turning over the conquered and the heathen to the “terrible God.” Despite the Antiphon for the Ascension service, Berezovsky composed this work as a concerto.

The music is splendidly suited to concert performance. All seven movements of the piece are well defined in character, described in-depth and featuring harmonic and polyphonic clarity. But there are also clear melodies as well as unisons that strengthen the solemn subjects even more.¹¹ This applies especially to the beginning of the concerto, which symbolizes the universal gathering of nations, and to the entire fifth movement, which portrays the Lord’s ascension into Heaven as the meaningful culmination of the holy day (here, the “trumpeting voices” are composed as unison octave pedal tones of paired voice parts).

By turns, each glorification in the concerto receives a new, original treatment. This is done in the unisons and in the calling between soloists and choir in the first movement; in the imitations of the third movement, accomplished by the technique of *partesnyi*, even

⁹ In contrast to the other concerti, the text of Psalm 100 [101] here is not laudatory but rather didactic. The King is admonished to proper rule and attitude over his subjects. The text was likely intended of important occasions in the public life of the Russian Empire, which were accompanied by high expectations on the part of the common people. Among such dates could have been the 1760s, with preparations underway for reforms by an authorized imperial commission, or the 1770s, associated with uprisings, military deeds, and the destruction of the Zaporozhian Sich.

¹⁰ See M. Iurchenko (Yurchenko), “Osoblyvosti prochyttannia tekstu 100 psalmu Maksymom Berezovskym under kontserti ‘Mylost’ i sud vospoiu Tebi, Hospody,’” *Studii mystetstvoznavchi* (Kyiv: Rylsky Institute) 61, no. 1 (2018), p. 45–47.

¹¹ There were no unisons in the extant Berezovsky concerti, found earlier, and so it was assumed that they were not typical in his work, and that it was Bortniansky who first began using them.

Renaissance polyphonic singing, illustrating the decisive exhortation to subjugate “all peoples” to the chosen people; in the vivid soundscape of the fifth movement, with trumpeting voices and lauding jubilations; and finally, in the brilliant, confident, and simultaneously fervent concluding fugue, which provides a powerful ending to the cycle.

At the same time, Berezovsky delineates the panegyric movements with restrained, slow ones. Among them, the second one is particularly distinctive for its portrayal (to non-believers) of a harsh God, using an elliptical chain of “terrible” diminished-seventh chords; and the penultimate, sixth one (“Sing to Our Lord, sing”), whose very text reinforces its melodiousness. Here, Berezovsky rises to the heights of poignant prayerfulness, creating lovely aria-like prostrations and aching harmonies, in which similar diminished-seventh chords have the opposite effect — an indescribable blissfulness, as though filling the air with a beautiful fragrance. The most beautiful and expressive moments are given to soloists.

The concerto “**Ne imamy inyia pomoshchy**” (We have none other help but Thee) was composed to the text of the liturgical *kontakion* for the icon “Most Holy Mother of God — Comfort for Those Who Suffer.” This is the smallest of the concerti, both in length (137 measures) and in format — two movements that are reminiscent of the structure of some Communion hymns, especially the composer’s own “Khvalite Hospoda s nebes” (Praise the Lord in the heavens) No. 2. This concerto is structured virtually symmetrically, with the exception of the three measures preceding the fugue; they constitute an independent feature that belongs neither to the preceding nor the subsequent music, and are set to the words “For we are Thy servants.” It is the humility, submission, and atmosphere of internal tension that prepares us for the dynamic subject that follows in the fugue “Let us not then be put to shame, for we are Thy servants.” In this same way Berezovsky builds all the concluding fugues in his concerti. Therefore, the concerti actually have not two but three movements — two energetic ones and a tiny oasis of respite between them.

This one is a miniature concerto — a classical paean with expressive characteristic subjects in the first movement. But all is in miniature form, and is subjected to the meaningful nuances of the sacred texts. The concluding fugue is particularly noteworthy, constituting the semantic high point of the entire composition, with all the music essentially moving towards it. The fugue is strictly classical but has some unique features — above all, the duets and the organ-like point before the reprise, which heightens the powerful escalation of energy before the finale. Second is a kind of “antipodality” in the concluding fugue “Da ne postidimsia” (Let us not then be put to shame),” where everything is the opposite: “Da ne postidimsia” vs. “Da postidiatsia”; the chorality of the rhythm vs. its iambic nature; and the gradual melodic ascent after the post-leap landing. Withal, the decisive and confident dynamic is preserved, albeit in the positive sense.

The concerto “**Pryidite i vydite dila Bozhyi**” (Come and behold the works of the Lord) is also from Berezovsky’s Italian period. We reached this conclusion by finding the text in Psalm 45 [46], from which the composer selected the words that spoke to victory over one’s enemies. Similar texts were used to praise military victories, of which there were a good number in the early 1770s, when Berezovsky was staying in Italy.

This concerto is also among his panegyric compositions. In structure it is similar to the previous one, with a similar ambivalence as to two or three movements. Formally, the work has two, but the four measures preceding the concluding fugue are best served by quieting the tempo and reducing

the dynamic. Then, the words “Hospod syl, Hospod syl s nami” (The Lord of hosts is with us) are perceived as an awareness of God’s presence among the people. It is more logical to portray this condition with a peaceful climax, which then sets up the subsequent energetic fugue. Thus, the structure is in fact closer to three movements, like in the concerto “We have none other help.”

There is a great variety of subjects in this concerto, and the expressive passages are extremely refined. The composer’s mastery is evident in his minimal effort required to achieve a shining and substantial structure. We find here significant technical similarities to the other concerti, but they are applied more expressively—including the solo and choral duets against restrained pedal tones of the lower voices, broad descending sixth intervals in the melodic motifs. The direct, pinpoint directionality observed in the concerti “Milost i sud vospoiu Tebi” (I will sing of mercy and judgment unto Thee, O Lord) and “Vsi iazytsi vospleshchite rukami” (O clap your hands, all ye nations) show how God ascends (musically, in direct-line imitation) to the nations. The most dramatic moment—“Luk sokrushyt i slomyt oruzhie” (He breaketh the bow, and cutteth the spear in sunder)—is rendered with powerful all-voice unisons (including a high F for the basses), literally sweeping all weapons from the face of the earth.¹²

Due to the incomplete preservation of choral parts, and also certain technical faults (unjustifiably high tessiturae, some inconsistency of forms), this concerto permits great flexibility in performance, which could even potentially modify its basic premise. Regardless, the overall high artistic quality of this work would not be affected.

The concerto “**Hospody, syloiu Tvoieiu vozveselytsia Tsar**” (The King shall rejoice in Thy strength, O Lord) continues the line of panegyrics with a military theme,¹³ on the one hand—as, for example, the concerti “Vsi iazytsi...” and “Pryidite...”—and on the other, it is unique in its structure and scope (12 movements). Judging from the themes and musical characteristics, it could have been created between Italy and Berezovsky’s last Imperial Court appointment in St. Petersburg. He depicts the general tone of King David’s thanks to the Lord for His military support by way of numerous separate structures—each with its unique picture that is enlivened with corresponding passages. In general striving to maintain the subject of each verse of the psalm, the composer still breaks up some of them, emphasizing shades of character that he feels are important. Regardless of the inconsistencies of form, performance of this concerto impresses with its graceful build. This is facilitated by the logical grouping of the movements into three unified groupings: first—an exposition-type five-movement group, listing the gifts benevolently bestowed by the Lord onto the King; second, three fugal movements, where the emphasis is on the King’s desire to obtain more gifts from the Lord (they fulfill the function of a musical, not textual development); and third, a unique mini-concert that portrays the enemies of the Imperial King (and thus, of the Lord!) and their powerlessness before the face of God. These are highly dramatic subjects, with expository, dramatic, and interval movements and a final fugue. While the first

¹² Yurchenko M. “Khorovyi kontsert Maksyma Berezovs'koho ‘Pryidite i vydite dila Bozhyi’: Vykonavs'kyi analiz,” *Molodyi vchenyi* (Kherson) 54, no. 2 (2018).

¹³ This concert, sung during the entrance of the King to the Temple, is called the Royal Entrance. He also decorated the coronation ritual as a “Coronation Concert”, hence the special, non-public solemnity and unprecedented polyphony.

comprises mostly subjects with an expository manifestation of the content, the second “grouping” is virtually a parade of fugues, where the composer demonstrates his unsurpassed mastery of the art of polyphonic singing. The third grouping consists of more dramatically defined subject arcs.

It should be noted that every structural grouping and each concerto movement is attractive and masterfully produced in its own way. They contain so much authentic music that it would be difficult to single out any one in particular. Nevertheless, among them a highlight would be the lyrical culmination of the concerto in the seventh movement — the middle fugue of the second grouping. Here, the words “For the King shall joy in Thy strength, O Lord” convincingly portray the persona who prays in tears of joy and also sorrow. The gorgeous melodies and unsurpassed mastery of the composer place this among the true masterpieces of music in the world — comparable to the “Adagios” of Bach. As for Berezovsky’s oeuvre, it compares to the third movement of the concerto “Ne otverzhi mene” and the Communion hymn “Blazheni ia#zhe izbral.”

The **“Te Deum” concerto No. 2 in C major** “Tebe, Boha, khvalym” (We praise Thee, O God) is found lower down the list of manuscript collections in Kyiv, which hints at its later composition compared to the previous concerto of the same name. Based on its musical characteristics, we place it in the final period of the composer’s life, in St. Petersburg.

This is a dignified six-movement concerto, composed to the text of the famous “Te Deum” hymn, and is also a panegyric piece. It is likely that Berezovsky dedicated it to an important civic event — perhaps to mark the ceasefire in the first Russo-Turkish War. In 1775, this “Tebe Boha khvalym” concerto was performed by the imperial court ensemble during the celebration of that event in Moscow.¹⁴

The music in this version of the “Te Deum” is different from the composer’s other hymn of the same name; it is more refined, more balanced, and more powerful in its sound mass (apparently the composer intended it to be performed with a larger and more accomplished choir). It is notably similar to the concert “Hospod votsarysia,” which, in our opinion (due to the majority of elements in the Gallant style), appeared no earlier than the mid-1770s. The similarity is traceable on several levels: majority presentation of the material by pairs of choral voices; frequent transfer of the melody to the upper voices, with others accompanying, pushing the expressiveness in the direction of homophony; light, instrumental intonations, with downbeats emphasized, as well as danceability thanks to the *minuet* tempo (3/8); and elements of monothematism (introducing an initial secondary rhythm-formula that is then repeated in the following lively movements). The most similar movements of both concerti are the second ones, with their light danceable nature (scherzo), contrasting with the solemnity of the first movements.

As with the other concerto of the same name, we see here many subjects that are oversaturated with the text blocks, which have to literally fly through in significant pieces chordally, with frequent harmonic and key changes. But even in these episodes the music is melodically coherent, with no commonalities. Furthermore, the more meaningful movements are full of beautiful and very expressive melodies, which are usually assigned to soloists. Such a subject appears in the concerto’s third movement — a major-variant of the theme of the initial fugue “Ne otverzhi

¹⁴ Rytsareva Maksim Berezovskii : Zhyzn' i tvorchestvo kompozitora (Saint Petersburg: Kompozytor, 2013), p. 154–55.

mene,” with the same kind of ratio between the subject and the response. In general, the music of this concerto has become clearer than before, full of meaning and beautiful intonations, as well as some flaws. In particular, similar to the previous concerto, there is lacking a concluding fugue, so the polyphonic finale is too short for such a large concerto composition.

The collection culminates with a grand lyrical-dramatic, seven-movement Paschal hymn, **“Da voskresnet Boh”** (Let God arise), which was discovered by M. Rytsareva in the 1980s, unsigned. Grounding her assumptions exclusively on stylistic features, she concluded that it could be a Berezovsky. This was subsequently confirmed, based on her brilliant score analysis.¹⁵ This concerto has never before been published in Ukraine.

Its musical characteristics place this monumental composition among the best and foremost musical works of the late 18th century. They particularly include a complexity and depth of imagery, virtuosic composerly technique, and especially the nobility of the music itself. This concerto must be performed by a large professional choir with quality solo voices, given that the majority of important moments are actually assigned to soloists. The subject arcs of the large movements are recreated with brilliant imagery, propelled by an active rhythm and clothed in colourful harmonies featuring melodic motifs and inspirational Biblical lyrics. Woven from contrasting movements, this concerto presents as a choral-operatic scene, with protagonists portrayed by soloists and commentary and narration provided by the chorus.

The musical potential of the concerto is aimed at recreating dramatic moments, assisted by rich harmonic colours, various means of expression, which together create the effect of being a witness to the depicted Biblical scenes. However, the melodic dominant is felt more strongly in this work when the texture approaches homophony. The “belligerent” imagery serves as the author’s melodic resource: “I rastochatsia vrazi Ieho” also features a unison of voices descending along the tonic, an incisive cry “Da ischeznut,” and threatening calls in the third movement “Da smiatutsia ot litsa Ieho”; and the “earth-shaking” destabilizing intonations in the fifth movement “Zemlia potriasesia.”

In contrast to the grim intonations, the slow, lyrical passages are assigned to soloists. Enchanting melodies fill the sound-space, starting the second movement “A pravednytsi da vozveseliatsia”; the song-like motifs in “Da nasladiatsia v veselii” with jubilant ornaments and descending bows: “Vospoite Bohu.” The contrasting combative and lyrical movements are united into a large musical fresco, crowned by a brilliant double-fugue that is the target of the entire musical flow. It provides the manifestation of the Paschal symbology and is a symbol of the Divine energy that protects and defends humanity.

The newly rediscovered sacred choral concerti by Maksym Berezovsky reveal to us a little-known era in the history of music in Europe. They demonstrate the development process of the important choral genre of the cyclical choral concerto, as well as the great richness of monumental talent of our fellow-countryman, who was truly blessed by God.

Mstyslav Yurchenko

translation by Ksenia Maryniak

¹⁵ M. Rytsareva, *Kompozytor M. S. Berezovskii: Zhizn' i tvorchestvo* (Leningrad: Muzyka, 1983), p. 108–115.

ХОРОВІ КОНЦЕРТИ / CHORAL CONCERTI

СЛАВА ВО ВИШНІХ БОГУ

Євангельська стихира на утрени Різдва Христового

Slava vo vyshnikh Bohu (Glory to God in the highest)
Gospel stichera for the Christmas matins

Слава во вишніх Богу, і на землі мир.

Днесь восприємлет Вифлеєм сідящого присно (вину) со Отцем,

днесь ангели Младенця рожденного боголіпно славословят:

Слава во вишніх Богу, і на землі мир, в чоловіцїх благоволеніє.

Slava vo vyshnikh Bohu, i na zemli myr.

Dnes' vospriiemlet Vyfleiem sidiashchoho vynu so Ottsem,

dnes' anhely Mladentsia rozhdennoho boholipno slavosloviat:

Slava vo vyshnikh Bohu, i na zemli myr, v chelovitsikh blahovoleniie.

Glory to God in the highest, and on earth peace!

Today Bethlehem receives Him Who reigns forever with the Father.

Today angels glorify the newborn Babe in hymns worthy of God:

“Glory to God in the highest, and on earth peace, goodwill to men!”

СЛАВА ВО ВИШНІХ БОГУ (GLORY TO GOD IN THE HIGHEST)

Allegro

S A

T

B

5

9

13

17

21

25

29

33

37

41

45

49

53

57

61

65

69

73

77

81

85

89

93

97

101

105

109

113

117

121

125

129

133

137

141

145

149

153

157

161

165

169

173

177

181

185

189

193

197

201

205

209

213

217

221

225

229

233

237

241

245

249

253

257

261

265

269

273

277

281

285

289

293

297

301

305

309

313

317

321

325

329

333

337

341

345

349

353

357

361

365

369

373

377

381

385

389

393

397

401

405

409

413

417

421

425

429

433

437

441

445

449

453

457

461

465

469

473

477

481

485

489

493

497

501

505

509

513

517

521

525

529

533

537

541

545

549

553

557

561

565

569

573

577

581

585

589

593

597

601

605

609

613

617

621

625

629

633

637

641

645

649

653

657

661

665

669

673

677

681

685

689

693

697

701

705

709

713

717

721

725

729

733

737

741

745

749

753

757

761

765

769

773

777

781

785

789

793

797

801

805

809

813

817

821

825

829

833

837

841

845

849

853

857

861

865

869

873

877

881

885

889

893

897

901

905

909

913

917

921

925

929

933

937

941

945

949

953

957

961

965

969

973

977

981

985

989

993

997

1001

1005

1009

1013

1017

1021

1025

1029

1033

1037

1041

1045

1049

1053

1057

1061

1065

1069

1073

1077

1081

1085

1089

1093

1097

1101

1105

1109

1113

1117

1121

1125

1129

1133

1137

1141

1145

1149

1153

1157

1161

1165

1169

1173

1177

1181

1185

1189

1193

1197

1201

1205

1209

1213

1217

1221

1225

1229

1233

1237

1241

1245

1249

1253

1257

1261

1265

1269

1273

1277

1281

1285

1289

1293

1297

1301

1305

1309

1313

1317

1321

1325

1329

1333

1337

1341

1345

1349

1353

1357

1361

1365

1369

1373

1377

1381

1385

1389

1393

1397

1401

1405

1409

1413

1417

1421

1425

1429

1433

1437

1441

1445

1449

1453

1457

1461

1465

1469

1473

1477

1481

1485

1489

1493

1497

1501

1505

1509

1513

1517

1521

1525

1529

1533

1537

1541

1545

1549

1553

1557

1561

1565

1569

1573

1577

1581

1585

1589

1593

1597

1601

1605

1609

1613

1617

1621

1625

1629

1633

1637

1641

1645

1649

1653

1657

1661

1665

1669

1673

1677

1681

1685

1689

1693

1697

1701

1705

1709

1713

1717

1721

1725

1729

1733

1737

1741

1745

1749

1753

1757

1761

1765

1769

1773

1777

1781

1785

1789

1793

1797

1801

1805

1809

1813

1817

1821

1825

1829

1833

1837

1841

1845

1849

1853

1857

1861

1865

1869

1873

1877

1881

1885

1889

1893

1897

1901

1905

1909

1913

1917

1921

1925

1929

1933

1937

1941

1945

1949

1953

1957

1961

1965

1969

1973

1977

1981

1985

1989

1993

1997

2001

2005

2009

2013

2017

2021

2025

2029

2033

2037

2041

2045

2049

2053

2057

2061

2065

2069

2073

2077

2081

2085

2089

2093

2097

2101

2105

2109

2113

2117

2121

2125

2129

2133

2137

2141

2145

2149

2153

2157

2161

2165

2169

2173

2177

2181

2185

2189

2193

2197

2201

2205

2209

2213

2217

2221

2225

2229

2233

2237

2241

2245

2249

2253

2257

2261

2265

2269

2273

2277

2281

2285

2289

2293

2297

2301

2305

2309

2313

2317

2321

2325

2329

2333

2337

2341

2345

2349

2353

2357

2361

2365

2369

2373

2377

2381

2385

2389

2393

2397

2401

2405

2409

2413

2417

2421

2425

2429

2433

2437

2441

2445

2449

2453

2457

2461

2465

2469

2473

2477

2481

2485

2489

2493

2497

2501

2505

2509

2513

2517

2521

2525

2529

2533

2537

2541

2545

2549

2553

2557

2561

2565

2569

2573

2577

2581

2585

2589

2593

2597

2601

2605

2609

2613

2617

2621

2625

2629

2633

2637

2641

2645

2649

2653

2657

2661

2665

2669

2673

2677

2681

2685

2689

2693

2697

2701

2705

2709

2713

2717

2721

2725

2729

2733

2737

2741

2745

2749

2753

2757

2761

2765

2769

2773

2777

2781

2785

2789

2793

2797

2801

2805

2809

2813

2817

2821

2825

2829

2833

2837

2841

2845

2849

2853

2857

2861

2865

2869

2873

2877

2881

2885

2889

2893

2897

2901

2905

2909

2913

2917

2921

2925

2929

2933

2937

2941

2945

2949

2953

2957

2961

2965

2969

2973

2977

2981

2985

2989

2993

2997

3001

3005

3009

3013

3017

3021

3025

3029

3033

3037

3041

3045

3049

3053

3057

3061

3065

3069

3073

3077

3081

3085

3089

3093

3097

3101

3105

3109

3113

3117

3121

3125

3129

3133

3137

3141

3145

3149

3153

3157

3161

3165

3169

3173

3177

3181

3185

3189

3193

3197

3201

3205

3209

3213

3217

3221

3225

3229

3233

3237

3241

3245

3249

3253

3257

3261

3265

3269

3273

3277

3281

3285

3289

3293

3297

3301

3305

3309

3313

3317

3321

3325

3329

3333

3337

3341

3345

3349

3353

3357

3361

3365

3369

3373

3377

3381

3385

3389

3393

3397

3401

3405

3409

3413

3417

3421

3425

3429

3433

3437

3441

3445

3449

3453

3457

3461

3465

3469

3473

3477

3481

3485

3489

3493

3497

3501

3505

3509

3513

3517

3521

3525

3529

3533

3537

3541

3545

3549

3553

3557

3561

3565

3569

3573

3577

3581

14

сла - ва во виш-ніх Бо - гу, во виш-ніх, сла - ва во виш-ніх Бо - гу, во виш-ніх
 sla - va vo vysh-nikh Bo - hu, vo vysh-nikh, sla - va vo vysh-nikh Bo - hu, vo vysh-nikh

сла - ва во виш-ніх Бо - гу, во виш-ніх, сла - ва во виш-ніх Бо - гу, во виш-ніх
 sla - va vo vysh-nikh Bo - hu, vo vysh-nikh, sla - va vo vysh-nikh Bo - hu, vo vysh-nikh

сла - ва во виш - ніх, сла - ва во виш - ніх
 sla - va vo vysh - nikh, sla - va vo vysh - nikh

18

Бо - гу, во виш-ніх, во виш-ніх Бо гу, і на зем-лі мир.
 Bo - hu, vo vysh-nikh, vo vysh-nikh Bo hu, i na zem-li myr.

Бо - гу, во виш-ніх Бо гу, і на зем-лі мир.
 Bo - hu, vo vysh-nikh Bo hu, i na zem-li myr.

Бо - гу, во виш - ніх, во виш-ніх Бо - гу, і на зем-лі мир.
 Bo - hu, vo vysh - nikh, vo vysh-nikh Bo - hu, i na zem-li myr.

[Andante]

Днесь вос-при - єм - лет Виф - ле - єм,
 Dnes' vos - pry - iem - let Vyf - le - iem,

24 *mp* legato

Solo mp legato
 Днесь вос-при єм лет Виф - ле -
 Dnes' vos - pry iem let Vyf - le -

Solo mp legato
 Днесь вос-при єм лет Виф - ле -
 Dnes' vos - pry iem let Vyf - le -

Solo mp legato
 Днесь вос-при єм - лет Виф - ле -
 Dnes' vos - pry iem - let Vyf - le -

52 Solo S

-єм сі - дя - шо - го ви - ну, сі - дя - шо - го ви - ну, сі - дя - шо - го ви - ну, сі - дя - шо - го ви - ну, сі - дя - шо - го

-iem si - dia-shcho-ho vy - nu, si - dia-shcho-ho vy - nu, si - dia-shcho-ho vy - nu, si - dia-shcho-ho vy - nu, si - dia-shcho-ho

8 -єм сі - дя - шо - го ви - ну, сі - дя - шо - го ви - ну, сі - дя - шо - го ви - ну, сі - дя - шо - го ви - ну, сі - дя - шо - го

-iem si - dia-shcho-ho vy - nu, si - dia-shcho-ho vy - nu, si - dia-shcho-ho vy - nu, si - dia-shcho-ho

41 *f* *p*

- дя - шо - го ви - ну, сі - дя - шо - го ви - ну, сі - дя - шо - го ви - ну со От - цем.
- dia-shcho - ho vy - nu, si - dia-shcho - ho vy - nu, si - dia-shcho - ho vy - nu so Ot - tsem.

f *p*

- дя - шо - го ви - ну, сі - дя - шо - го ви - ну, сі - дя - шо - го ви - ну со От - цем,
- dia-shcho - ho vy - nu, si - dia-shcho - ho vy - nu, si - dia-shcho - ho vy - nu so Ot - tsem,

f *p* *Solo mp*

- дя - шо - го ви - ну, сі - дя - шо - го ви - ну, сі - дя - шо - го ви - ну со От - цем, днесь,
- dia-shcho - ho vy - nu, si - dia-shcho - ho vy - nu, si - dia-shcho - ho vy - nu so Ot - tsem, dnes',

49

Soli
mp

днесь вос - при - єм - лет сі - дя - що - го ви - ну, сі - дя - що - го ви - ну со От - цем, сі -
dnes' vos - pry - iem - let si - dia-shcho - ho vy - nu, si - dia-shcho - ho vy - nu so Ot - tsem, si -

57

Tutti
mf

Днесъ,
Dnes',

Днесъ,
Dnes',

Днесъ,
Dnes',

дя - шо - го ви - ну со От - цем, ви - ну со От - цем. Днесъ,
- dia - shcho - ho vy - nu so Ot - tsem, vy - nu so Ot - tsem. Dnes',

дя - шо - го ви - ну со От - цем, ви - ну со От - цем. Днесъ,
- dia - shcho - ho vy - nu so Ot - tsem, vy - nu so Ot - tsem. Dnes',

63

днесъ вос - при - єм - лет сі - дя - шо - го ви - ну со От - цем.
dnes' vos - pry - iem - let si - dia - shcho - ho vy - nu so Ot - tsem.

днесъ вос - при - єм - лет сі - дя - шо - го ви - ну со От - цем.
dnes' vos - pry - iem - let si - dia - shcho - ho vy - nu so Ot - tsem.

днесъ вос - при - єм - лет сі - дя - шо - го ви - ну со От - цем.
dnes' vos - pry - iem - let si - dia - shcho - ho vy - nu so Ot - tsem.

69 *Maestoso* *p*

Ан - ге-ли Мла - ден - ця,
An - he - ly Mla - den - tsia,

ан - ге-ли Мла - ден - ця рож -
an - he - ly Mla - den - tsia rozh -

Днесъ ан - ге-ли, днесъ ан - ге - ли рож -
Dnes' an he - ly, dnes' an he - ly rozh -

Днесъ ан - ге - ли, днесъ ан - ге - ли рож -
Dnes' an he - ly, dnes' an he - ly rozh -

75

- ден
- den

но - го,
no - ho,

днесь
dnes'

ан - ге-ли,
an - he - ly,

но - го,
no - ho,

днесь,
dnes',

днесь,
dnes',

но - го,
no - ho,

днесь,
dnes',

днесь,
dnes',

83

днесь
dnes'

ан - ге-ли,
an - he - ly,

днесь
dnes'

ан - ге-ли Мла - ден - ця рож - ден - но - го, днесь
an - he - ly Mla - den - tsia rozh - den - no - ho, dnes'

днесь,
dnes',

днесь,
dnes',

днесь
dnes'

ан - ге-ли Мла - ден - ця рож - ден - но - го,
an - he - ly Mla - den - tsia rozh - den - no - ho,

днесь,
dnes',

днесь,
dnes',

днесь
dnes'

ан - ге-ли Мла - ден - ця рож - ден - но - го,
an - he - ly Mla - den - tsia rozh - den - no - ho,

90

ан - ге-ли Мла - ден - ця, днесь
an - he - ly Mla - den - tsia, dnes'

ан - ге-ли Мла - ден - ця, днесь
an - he - ly Mla - den - tsia, dnes'

ан - ге-ли Мла - ден - ця рож -
an - he - ly Mla - den - tsia rozh -

днесь,
dnes',

днесь,
dnes',

днесь,
dnes',

днесь,
dnes',

днесь,
dnes',

днесь,
dnes',

рож -
rozh -

днесь,
dnes',

днесь,
dnes',

днесь,
dnes',

днесь,
dnes',

рож -
rozh -

96 *mf* Fuga [Allegro risoluto]

- ден - но - го.
- den - no - ho.

- ден - но - го.
- den - no - ho.

- ден - но - го.
- den - no - ho.

Бо - го - ліп - но сла - во - сло -
Bo - ho - lip - no sla - vo - slo -

105

Бо - го - ліп - но сла -
Bo - ho - lip - no sla -

- ліп - но сла -
- lip - no sla -

во - сло - вят, сла -
vo - slo - viat, sla -

- вят, сла -
- viat, sla -

во - сло - вят, сла - во - сло -
vo - slo - viat, sla - vo - slo -

113 *f*

Бо - го - ліп - но сла - во - сло - вят, бо - го -
Bo - ho - lip - no sla - vo - slo - viat, bo - ho -

- во - сло - вят, сла -
- vo - slo - viat, sla -

во - сло - вят, сла -
vo - slo - viat, sla -

- во - сло - вят,
- vo - slo - viat,

бо - го - ліп - но сла -
bo - ho - lip - no sla -

вят,
viat,

бо - го - ліп - но сла - во - сло - вят, бо - го - ліп - но
bo - ho - lip - no sla - vo - slo - viat, bo - ho - lip - no

121 -ліп - но, бо - го - ліп - но сла - во - сло - вят,
 - lip - no, bo - ho - lip - no sla - vo - slo - viat,

во - сло - вят, сла
 vo - slo - viat, sla

во - сло - вят, бо - го - ліп - но
 vo - slo - viat, bo - ho - lip - no

сла - во - сло - вят, сла
 sla - vo - slo - viat, sla

во - сло - вят, сла
 vo - slo - viat, sla

tr

tr

128 бо - го - ліп - но сла
 bo - ho - lip - no sla

mf

бо - го - ліп - но сла
 bo - ho - lip - no sla

сла
 sla

во - сло - вят,
 vo - slo - viat,

mf

во - сло - вят,
 vo - slo - viat,

бо - го - ліп - но
 bo - ho - lip - no

135 во - сло - вят, бо - го - ліп - но, бо - го - ліп - но
 vo - slo - viat, bo - ho - lip - no, bo - ho - lip - no

во - сло - вят, бо - го - ліп - но, бо - го - ліп - но
 vo - slo - viat, bo - ho - lip - no, bo - ho - lip - no

mf

бо - го - ліп - но, бо - го - ліп - но, бо - го -
 bo - ho - lip - no, bo - ho - lip - no, bo - ho -

p

бо - го - ліп - но,
 bo - ho - lip - no,

tr

бо - го -
 bo - ho -

сла - во - сло - вят,
 sla - vo - slo - viat,

бо - го - ліп - но,
 bo - ho - lip - no,

бо - го -
 bo - ho -

141

сла - во - сло - вят, бо - го - ліп - но
mf *sla* - *vo* - *slo* - *viat*, *f* *bo* - *ho* - *lip* - *no*

сла - во - сло - вят, бо - го - ліп - но сла - во - сло -
sla - *vo* - *slo* - *viat*, *f* *bo* - *ho* - *lip* - *no* *sla* - *vo* - *slo* -

8 -ліп - но сла - во - сло - вят, бо - го - ліп - но сла - во - сло - вят,
-lip - *no* *sla* - *vo* - *slo* - *viat*, *f* *bo* - *ho* - *lip* - *no* *sla* - *vo* - *slo* - *viat*,

-ліп - но сла - во - сло - вят, бо - го -
-lip - *no* *sla* - *vo* - *slo* - *viat*, *f* *bo* - *ho* -

147

сла - во - сло - вят, бо - го - ліп - но сла - во - сло -
sla - *vo* - *slo* - *viat*, *tr* *bo* - *ho* - *lip* - *no* *sla* - *vo* - *slo* -

вят, бо - го - ліп - но сла - во - сло -
viat, *tr* *bo* - *ho* - *lip* - *no* *sla* - *vo* - *slo* -

8 бо - го - ліп - но, бо - го - ліп - но, бо - го -
bo - *ho* - *lip* - *no*, *tr* *bo* - *ho* - *lip* - *no*, *tr* *bo* - *ho* -

ліп - но сла - во - сло - вят, сла -
-lip - *no* *sla* - *vo* - *slo* - *viat*, *sla* -

153

вят, бо - го - ліп - но сла - во - сло - вят, бо - го -
viat, *p* *bo* - *ho* - *lip* - *no* *sla* - *vo* - *slo* - *viat*, *bo* - *ho* -

вят, бо - го - ліп - но сла - во - сло - вят, бо - го - ліп - но
viat, *mf* *bo* - *ho* - *lip* - *no* *sla* - *vo* - *slo* - *viat*, *mf* *bo* - *ho* - *lip* - *no*

8 ліп - но, бо - го - ліп - но, бо - го - ліп - но
-lip - *no*, *no*, *bo* - *ho* - *lip* - *no*, *mf* *no*, *bo* - *ho* - *lip* - *no*

- во - сло - вят, сла -
vo - *slo* - *viat*, *sla* -

159

ліп - но, бо - го - ліп - но, бо - го - ліп -

lip - no, bo - ho - lip - no, bo - ho - lip -

сла - во - сло - вят, бо - го - ліп - но сла - во - сло -

sla - vo - slo - viat, bo - ho - lip - no sla - vo - slo -

сла - во - сло - вят, бо - го - ліп - но сла - во - сло -

sla - vo - slo - viat, bo - ho - lip - no sla - vo - slo -

во - сло -

vo - slo -

165

но, но, сла - во - сло - вят.

no, no, sla - vo - slo - viat.

вят, сла во - сло - вят, сла - во - сло - вят.

viat, sla vo - slo - viat, sla - vo - slo - viat.

вят, сла во - сло - вят, сла - во - сло - вят.

viat, sla vo - slo - viat, sla - vo - slo - viat.

вят, сла во - сло - вят, сла - во - сло - вят.

viat, sla vo - slo - viat, sla - vo - slo - viat.

во - сло - вят, сла - во - сло - вят.

vo - slo - viat, sla - vo - slo - viat.

во - сло - вят, сла - во - сло - вят.

vo - slo - viat, sla - vo - slo - viat.

во - сло - вят, сла - во - сло - вят.

vo - slo - viat, sla - vo - slo - viat.

Allegro

173

Сла - ва во виш - ніх Бо - гу, во виш - ніх, сла - ва во виш - ніх Бо - гу, во виш - ніх

Sla - va vo vysh - nikh Bo - hu, vo vysh - nikh, sla - va vo vysh - nikh Bo - hu, vo vysh - nikh

Сла - ва во виш - ніх Бо - гу, во виш - ніх, сла - ва во виш - ніх Бо - гу, во виш - ніх

Sla - va vo vysh - nikh Bo - hu, vo vysh - nikh, sla - va vo vysh - nikh Bo - hu, vo vysh - nikh

Сла - ва во виш - ніх, сла - ва во виш - ніх

Sla - va vo vysh - nikh, sla - va vo vysh - nikh

177

Бо - гу, во виш-ніх, сла - ва во виш-ніх Бо - гу, во виш-ніх, сла - ва во виш-ніх
 Bo - hu, vo vysh-nikh, sla - va vo vysh-nikh Bo - hu, vo vysh-nikh, sla - va vo vysh-nikh

Бо - гу, во виш-ніх, сла - ва во виш-ніх Бо - гу, во виш-ніх, сла - ва во виш-ніх
 Bo - hu, vo vysh-nikh, sla - va vo vysh-nikh Bo - hu, vo vysh-nikh, sla - va vo vysh-nikh

Бо - гу, во виш-ніх, сла - ва во виш-ніх, сла - ва во
 Bo - hu, vo vysh-nikh, sla - va vo vysh-nikh, sla - va vo

181

Бо - гу, во виш-ніх Бо - гу, во виш-ніх, во виш-ніх Бо -
 Bo - hu, vo vysh-nikh Bo - hu, vo vysh-nikh, vo vysh-nikh Bo

Бо - гу, во виш-ніх Бо - гу, во виш-ніх Бо -
 Bo - hu, vo vysh-nikh Bo - hu, vo vysh-nikh Bo

виш - ніх Бо - гу, во виш-ніх Бо -
 vysh - nikh Bo - hu, vo vysh-nikh, vo vysh-nikh Bo

185

гу, во виш-ніх, сла - ва во виш-ніх Бо - гу, во виш-ніх, сла - ва во виш-ніх
 hu, vo vysh-nikh, sla - va vo vysh-nikh Bo - hu, vo vysh-nikh, sla - va vo vysh-nikh

гу, во виш-ніх, сла - ва во виш-ніх Бо - гу, во виш-ніх, сла - ва во виш-ніх
 hu, vo vysh-nikh, sla - va vo vysh-nikh Bo - hu, vo vysh-nikh, sla - va vo vysh-nikh

гу, во виш-ніх, сла - ва во виш-ніх, сла - ва во
 hu, vo vysh-nikh, sla - va vo vysh-nikh, sla - va vo

189 *tr*

Бо - гу, во виш-ніх Бо - гу, во виш-ніх, во виш-ніх Бо - гу, і на зем-лі
 Bo - hu, vo vysh-nikh Bo - hu, vo vysh-nikh, vo vysh-nikh Bo - hu, i na zem-li

Бо - гу, во виш-ніх Бо - гу, во виш-ніх Бо - гу, і на зем-лі
 Bo - hu, vo vysh-nikh Bo - hu, vo vysh-nikh Bo - hu, i na zem-li

виш - ніх виш - ніх, во виш-ніх Бо - гу, і на зем-лі
 vysh - nikh vysh - nikh, vo vysh-nikh Bo - hu, i na zem-li

194 *rit.* *a tempo* *f*

мир, і на зем-лі мир, в че - ло ві - ціх, в че - ло ві - ціх, в че - ло ві - ціх, в че - ло -
 myr, i na zem-li myr, v che - lo vi - tsikh, v che - lo vi - tsikh, v che - lo vi - tsikh, v che - lo -

мир, і на зем-лі мир, в че - ло ві - ціх, в че - ло ві - ціх, в че - ло ві - ціх, в че - ло -
 myr, i na zem-li myr, v che - lo vi - tsikh, v che - lo vi - tsikh, v che - lo vi - tsikh, v che - lo -

мир, і на зем-лі мир, в че - ло ві - ціх, в че - ло ві - ціх, в че - ло ві - ціх, в че - ло -
 myr, i na zem-li myr, v che - lo vi - tsikh, v che - lo vi - tsikh, v che - lo vi - tsikh, v che - lo -

199 *ten.* *(tr)* *rall.*

-ві - ціх, в че - ло ві - ціх бла - го - во - ле - ні - є.
 -vi - tsikh, v che - lo vi - tsikh bla - ho - vo - le - ni - ie.

-ві - ціх, в че - ло ві - ціх бла - го - во - ле - ні - є.
 -vi - tsikh, v che - lo vi - tsikh bla - ho - vo - le - ni - ie.

-ві - ціх, в че - ло ві - ціх бла - го - во - ле - ні - є.
 -vi - tsikh, v che - lo vi - tsikh bla - ho - vo - le - ni - ie.

ТЕБЕ, БОГА, ХВАЛИМ

гімн Св. Амвросія Медіоланського

(неповний текст)

(incomplete text)

Tebe, Boha, khvalym (*We praise Thee, O God*)
“Te Deum” – Hymn of St. Ambrosius of Milan

Тебе, Бога, хвалим, Тебе, Господа, ісповідуєм.

Tebe, Boha, khvalym, Tebe, Hospoda, ispoviduiem.

We praise thee, O God: we acknowledge Thee to be the Lord.

Тебе, превічного Отця, вся земля величає.

Tebe, previchnoho Ottsia, vsia zemlia velychaet.

All the earth doth worship Thee, the Father everlasting.

Тебі всі ангели, Тебі небеса і вся сили, Тебі херувими і серафими непрестанними
гласи взивають:

*Tebi vsi anhely, Tebi nebesa i vsia syly, Tebi kheruvymy i serafymy
neprestannymy hlasy vzyvaiut:*

To Thee all Angels, to Thee the Heavens and all the powers therein, to
Thee Cherubim and Seraphim continually do cry aloud:

Свят, Свят, Свят, Господь Бог Саваоф; полни суть небеса і земля величества слави
Твоєї.

*Sviat, Sviat, Sviat, Hospod' Boh Savaof; polny sut' nebesa i zemlia velychestva
slavy Tvoieia.*

Holy, Holy, Holy: Lord God of Sabaoth; Heaven and earth are full of the
Majesty of Thy Glory.

Тебе преславний апостольський лик, Тебе пророчеське хвалебне число, Тебе хвалить пресвітле мученицьке воїнство, Тебе по всій вселенній ісповідує Свята Церков, Отця непостижимого величства, поклоняемого Твого істинного і Єдинородного Сина, і Святого Утішителя Духа.

Tebe preslavnyj apostol's'kyj lyk, Tebe proroches'koie khvalebnoie chyslo, Tebe khvalyt' presvitloie muchenyches'koie voïnstvo, Tebe po vsej vselelnij ispoviduiet Sviataia Tserkov, Ottsia nepostyzhymoho velychestva, poklaniaiemoho Tvoieho istynnoho i Yedynorodnoho Syna i Sviatoho Utishytelia Dukha.

The glorious company of the Apostles praise Thee, the godly fellowship of the Prophets praise Thee, the noble army of Martyrs praise Thee, the Holy Church throughout all the world doth acknowledge Thee; the Father of an infinite Majesty; Thine honourable, true, and only Son; also the Holy Ghost, the Comforter.

Ти – Царю слави Христе. Ти – Отця присносущний Син єси.

Ty – Tsariu slavy Khryste, Ty – Ottsia prysnosushchnyj Syn yesy.

Thou art the King of Glory, O Christ; Thou art the everlasting Son of the Father.

Ти, ко ізбавленію приємля чоловіка, не возгнушався єси Дівичеського чрева.

Ty, ko izbavleniiu pryemlia chelovika, ne voz'hnushalsia yesy Divyches'koho chreva.

When Thou tookest upon Thee to deliver man, Thou didst not abhor the Virgin's womb.

Ти одолів смерті жало, отверзл віруючим Царство Небесне.

Ty odoliv smerty zhalo, otverzl viruiushchym Tsarstvo Nebesnoie.

When Thou hadst overcome the sharpness of death, Thou didst open the Kingdom of Heaven to all believers.

Ти одесную Бога сідиши во славі Отчей. Судія прийти віришися.

Ty odesnuiu Boha sidyshy vo slavi Otchej. Sudiia pryjty viryshysia.

Thou sittest at the right hand of God in the glory of the Father, We believe that Thou shalt come to be our Judge.

Тебе убо просим: помози рабом Твоїм, їхже честною кровію іскупил єси.

Tebe ubo prosym: pomozы rabom Tvoïm, ïkhzhe chestnoiu kroviiu iskupyl yesy.

We therefore pray Thee, help Thy servants whom Thou hast redeemed
with Thy precious blood.

Сподоби со святими Твоїми в вічній славі Твоїй царствовати.

Spodoby so sviatymy Tvoïmy v vichnoj slavi Tvoiej tsarstvovaty.

Make them to be numbered with Thy Saints in glory everlasting.

Спаси люди Твоя, Господи, і благослови достояніє Твоє, ісправи я і вознеси їх во
віки.

*Spasy liudy Tvoia, Hospody, i blahoslovy dostoiannie Tvoie, ispravy ya i
voznesy ïkh vo viky.*

O Lord, save Thy people: and bless Thine heritage. Govern them and lift
them up for ever.

АМІНЬ.

Amin'.

Amen.

ТЕБЕ, БОГА, ХВАЛИМ (WE PRAISE THEE, O GOD)

C-dur, №1

Allegro

S
A

T

B

f

Те - бе, Бо - га, хва - лим, Те - бе, Гос - по - да, іс - по - ві - ду - єм, Те - бе, пре -
Te - be Bo - ha khva - lyt, Te - be Hos-po - da is - po - vi - du - iem, Te - be pre -

f

Те - бе, Бо - га, хва - лим, Те - бе, Гос - по - да, іс - по - ві - ду - єм, Те - бе, пре -
Te - be Bo - ha khva - lyt, Te - be Hos-po - da is - po - vi - du - iem, Te - be pre -

f

Те - бе, Бо - га, хва - лим, Те - бе, Гос - по - да, іс - по - ві - ду - єм, Те - бе, пре -
Te - be Bo - ha khva - lyt, Te - be Hos-po - da is - po - vi - du - iem, Te - be pre -

6

- віч - но - го От - ця, вся зем - ля ве - ли - ча - єт. Те - бі всі ан - ге - ли, Те - бі не - бе -
- vich - no - ho Ot - tsia vsia zem - lia ve - ly - cha - iet. Te - bi vsi an - he - ly, Te - bi ne - be -

V

- віч - но - го От - ця, вся зем - ля ве - ли - ча - єт. Те - бі всі ан - ге - ли, Те - бі не - бе -
- vich - no - ho Ot - tsia, vsia zem - lia ve - ly - cha - iet. Te - bi vsi an - he - ly, Te - bi ne - be -

V

- віч - но - го От - ця, вся зем - ля ве - ли - ча - єт. Те - бі всі ан - ге - ли, Те - бі не - бе -
- vich - no - ho Ot - tsia, vsia zem - lia ve - ly - cha - iet. Te - bi vsi an - he - ly, Te - bi ne - be -

11

- са і вся си - ли, Те - бі хе - ру - ви - ми і се - ра - фи - ми не - пре - стан - ни - ми
- sa i vsia sy - ly, Te - bi khe - ru - vy - my i se - ra - fy - my ne - pre - stan - ny - my

V

- са і вся си - ли, Те - бі хе - ру - ви - ми і се - ра - фи - ми не - пре - стан - ни - ми
- sa i vsia sy - ly, Te - bi khe - ru - vy - my i se - ra - fy - my ne - pre - stan - ny - my

V

- са і вся си - ли, Те - бі хе - ру - ви - ми і се - ра - фи - ми не - пре - стан - ни - ми
- sa i vsia sy - ly, Te - bi khe - ru - vy - my i se - ra - fy - my ne - pre - stan - ny - my

16

гла - си взи - ва - ють: Свят, Свят, Свят, Гос-подь Бог Са - ва - оф, пол - ни
 hla - sy vzy - va - iut: Sviat, Sviat, Sviat, Hos - pod' Boh Sa - va - of, pol - ny

гла - си взи - ва - ють: Свят, Свят, Свят, Гос-подь Бог Са - ва - оф, пол -
 hla - sy vzy - va - iut: Sviat, Sviat, Sviat, Hos - pod' Boh Sa - va - of, pol -

гла - си взи - ва - ють: Свят, Свят, Свят, Гос-подь Бог Са - ва - оф, пол - ни
 hla - sy vzy - va - iut: Sviat, Sviat, Sviat, Hos - pod' Boh Sa - va - of, pol - ny

23

-ни суть не - бе - са i зем - ля ве - ли - че - ства сла - ви Тво - є - я,
 -ny sut' ne - be - sa i zem - lia ve - ly - che - stva sla - vy Tvo - ie - ia,

суть не - бе - са i зем - ля ве - ли - че - ства сла - ви Тво - є - я, ве - ли -
 sut' ne - be - sa i zem - lia ve - ly - che - stva sla - vy Tvo - ie - ia, ve - ly -

-ни суть не - бе - са i зем - ля ве - ли - че - ства сла - ви Тво - є - я, ве - ли -
 -ny sut' ne - be - sa i zem - lia ve - ly - che - stva sla - vy Tvo - ie - ia, ve - ly -

суть не - бе - са i зем - ля ве - ли - че - ства сла - ви Тво - є - я, ве - ли -
 sut' ne - be - sa i zem - lia ve - ly - che - stva sla - vy Tvo - ie - ia, ve - ly -

[Andante]

28

- че - ства сла - ви Тво - є - я.
 - che - stva sla - vy Tvo - ie - ia.

rit. Solo T I mp

- че - ства сла - ви Тво - є - я. Те - бе пре - слав - ний а - по - столь - ський
 - che - stva sla - vy Tvo - ie - ia. Te - be pre - slav - nyj a - po - stol' - s'kyj

rit. Solo mp

- че - ства сла - ви Тво - є - я. Те - бе пре - слав - ний а - по - столь - ський
 - che - stva sla - vy Tvo - ie - ia. Te - be pre - slav - nyj a - po - stol' - s'kyj

33

Solo
mf
Solo Те - бе хва - лить пре-світ - ло - є
Te - be khva - lyt' pre - svit - lo - ie

лик, Те-бе про ро - чесь-ко - є хва - леб - но - є чи - сло, Те - бе хва - лить пре-світ - ло - є
lyk, Te - be pro ro - ches' - ko - ie khva - leb - no - ie chy - slo, Te - be khva - lyt' pre - svit - lo - ie

лик, Те - бе про - ро - чесь-ко - є хва - леб - но - є чи - сло,
lyk, Te - be pro - ro - ches' - ko - ie khva - leb - no - ie chy - slo,

37

Tutti
Те - бе по всей все - лен - ній,
Te - be po vsej vse - len - nij,

mp
му - че - ни-чесь - ко - є во - їн - ство, Те - бе, Те - бе по всей все-лен - ній
tu - che - ny - ches' - ko - ie vo - in - stvo, Te - be, Te - be po vsej vse - len - nij

mp
му - че - ни-чесь - ко - є во - їн - ство, Те - бе по всей все-лен - ній
tu - che - ny - ches' - ko - ie vo - in - stvo, Te - be po vsej vse - len - nij

mp
Те - бе по всей все - лен - ній, все-лен - ній
Te - be po vsej vse - len - nij, vse - len - nij

41

Свя - та - я Цер - ков,
Svia - ta - ia Tser - kov,

mf
іс - по - ві - ду - єт Свя - та - я Цер - ков, От - ця не-по - сти - жи - мо-го ве - ли - че - ства,
is - po - vi - du - iet Svia - ta - ia Tser - kov, Ot - tsia ne - po - sty - zhy - mo - ho ve - ly - che - stva,

mf
іс - по - ві - ду - єт Свя - та - я Цер - ков, От - ця не-по - сти - жи - мо-го ве - ли - че - ства,
is - po - vi - du - iet Svia - ta - ia Tser - kov, Ot - tsia ne - po - sty - zhy - mo - ho ve - ly - che - stva,

mf
іс - по - ві - ду - єт Свя - та - я Цер - ков, От - ця не-по - сти - жи - мо-го ве - ли - че - ства,
is - po - vi - du - iet Svia - ta - ia Tser - kov, Ot - tsia ne - po - sty - zhy - mo - ho ve - ly - che - stva,

по - кла - ня - є - мо - го Тво - є - го іс - тин - но - го і Є - ди - но - род - но - го Си -
 po - kla - nia - ie - mo ho Tvo - ie - ho is - tyn - no - ho i Ye - dy - no - rod - no - ho Sy -

по - кла - ня - є - мо - го Тво - є - го іс - тин - но - го і Є - ди - но - род - но - го Си -
 po - kla - nia - ie - mo ho Tvo - ie - ho is - tyn - no - ho i Ye - dy - no - rod - no - ho Sy -

по - кла - ня - є - мо - го Тво - є - го іс - тин - но - го і Є - ди - но - род - но - го Си -
 po - kla - nia - ie - mo ho Tvo - ie - ho is - tyn - no - ho i Ye - dy - no - rod - no - ho Sy -

-на і Свя - то - го У - ті - ши - те - ля Ду - ха, У - ті - ши - те - ля Ду - ха.
 -na i Svia - to - ho U - ti - shy - te - lia Du - kha, U - ti - shy - te - lia Du - kha.

-на і Свя - то - го У - ті - ши - те - ля Ду - ха, У - ті - ши - те - ля Ду - ха.
 -na i Svia - to - ho U - ti - shy - te - lia Du - kha, U - ti - shy - te - lia Du - kha.

-на і Свя - то - го У - ті - ши - те - ля Ду - ха, У - ті - ши - те - ля Ду - ха.
 -na i Svia - to - ho U - ti - shy - te - lia Du - kha, U - ti - shy - te - lia Du - kha.

[Allegretto]

при - сно - сущ - ний Син є - си:
 pry - sno - sushch - nyj Syn ye - sy:

Ти, Ца - рю сла - ви, Хри - сте, Ти От - ця при - сно - сущ - ний Син є - си:
 Ty, Tsa - riu sla - vy, Khry - ste, Ty, Ot - tsia pry - sno - sushch - nyj Syn ye - sy:

Ти, Ца - рю сла - ви, Хри - сте, Ти От - ця при - сно - сущ - ний Син є - си:
 Ty, Tsa - riu sla - vy, Khry - ste, Ty, Ot - tsia pry - sno - sushch - nyj Syn ye - sy:

Ти, Ца - рю сла - ви, Хри - сте, Ти От - ця при - сно - сущ - ний Син є - си:
 Ty, Tsa - riu sla - vy, Khry - ste, Ty, Ot - tsia pry - sno - sushch - nyj Syn ye - sy:

63 *mf* *Solo* *p*

не воз - гну -
ne voz - hnu -

Ти ко із - бав - ле - ні - ю при - єм - ля че - ло - ві - ка,
Ty, ko iz - bav - le - ni - iu pry - iet - lia che - lo - vi - ka,

8 *mf*

Ти ко із - бав - ле - ні - ю при - єм - ля че - ло - ві - ка.
Ty, ko iz - bav - le - ni - iu pry - iet - lia che - lo - vi - ka.

mf

Ти ко із - бав - ле - ні - ю при - єм - ля че - ло - ві - ка,
Ty, ko iz - bav - le - ni - iu pry - iet - lia che - lo - vi - ka,

68 - шал - ся
- shal - sia

- шал - ся є - си Ді - ви - чесь - ко - го чре - ва.
- shal - sia ye - sy Di - vy - ches' - ko - ho chre - va.

Solo p

не воз - гну - шал - ся є - си Ді - ви - чесь - ко - го чре - ва,
ne voz - hnu - shal - sia ye - sy Di - vy - ches' - ko - ho chre - va.

75 *Tutti mf*

Ти о - до - лів смер - ти жа - ло, Ти о - до - лів смер - ти жа - ло, от - верзл є -
Ty o - do - liv smer - ty zha - lo, Ty o - do - liv smer - ty zha - lo, ot - verzl ye -

8 *mf*

Ти о - до - лів смер - ти жа - ло, Ти о - до - лів смер - ти жа - ло, от - верзл є -
Ty o - do - liv smer - ty zha - lo, Ty o - do - liv smer - ty zha - lo, ot - verzl ye -

mf

Ти о - до - лів смер - ти жа - ло, Ти о - до - лів смер - ти жа - ло, от - верзл є -
Ty o - do - liv smer - ty zha - lo, Ty o - do - liv smer - ty zha - lo, ot - verzl ye -

84

Цар
Tsar

ство
stvo

-си ві - ру - ю - щим Цар
- sy vi - ru - iu - shchym Tsar

ство Не бес - но - є,
stvo Ne bes - no - ie,

8 -си ві - ру - ю - щим Цар
- sy vi - ru - iu - shchym Tsar

ство Не бес - но - є,
stvo Ne bes - no - ie,

-си ві - ру - ю - щим Цар
- sy vi - ru - iu - shchym Tsar

ство Не бес - но - є,
stvo Ne bes - no - ie,

93

Цар - ство Не - бес - но - є. Ти о - дес - ну - ю Бо - га *mp* сі - ди -
Tsar - stvo Ne - bes - no - ie. Ty o - des - nu - iu Bo - ha si - dy -

8 Цар - ство Не - бес - но - є. Ти о - дес - ну - ю Бо - га
Tsar - stvo Ne - bes - no - ie. Ty o - des - nu - iu Bo - ha

Цар - ство Не - бес - но - є. Ти о - дес - ну - ю Бо - га
Tsar - stvo Ne - bes - no - ie. Ty o - des - nu - iu Bo - ha

103

-ши во сла - ві, во сла - ві, сла - ві От - чей, ві -
- shy vo sla - vi, vo sla - vi, sla - vi Ot - chej, vi -

mf во сла - ві, во сла - ві, сла - ві От - чей *f* Су - ді - я
vo vo sla - vi, vo sla - vi, sla - vi Ot - chej Su - di - ia

mf во сла - ві, во сла - ві, сла - ві От - чей *f* Су - ді - я
vo vo sla - vi, vo sla - vi, sla - vi Ot - chej Su - di - ia

112 *при - йти*
pry - ity

rallentando

- ри-ши - ся при - йти, ві - ри-ши - ся при - і - ти.
- ry - shy - sia pry - ity, vi - ry - shy - sia pry - i - ty.

8 *ві-ри-ши - ся при - йти, Су-ді - я ві-ри-ши - ся при - і - ти.*
vi - ry - shy - sia pry - ity, Su - di - ia vi - ry - shy - sia pry - i - ty.

rallentando

- ри-ши - ся при - йти, Су-ді - я ві - ри-ши - ся при - і - ти.
- ry - shy - sia pry - ity, Su - di - ia vi - ry - shy - sia pry - i - ty.

121 *Adagio*

p

Те - бе у - бо про - сим: по - мо - зи ра - бом Тво-їм, Те - бе
Te - be u - bo pro - sym: po - mo - zy ra - bom Tvo-ım, Te - be

p

8 Те - бе у - бо про - сим: по - мо - зи ра - бом Тво-їм, Те - бе
Te - be u - bo pro - sym: po - mo - zy ra - bom Tvo-ım, Te - be

p

Те - бе у - бо про - сим: по - мо - зи ра - бом Тво-їм, Те - бе
Te - be u - bo pro - sym: po - mo - zy ra - bom Tvo-ım, Te - be

127 *Solo*

у - бо про - сим: по - мо - зи ра - бом Тво-їм *Solo* їх - же чест - но - ю кро - ві-ю,
u - bo pro - sym: po - mo - zy ra - bom Tvo-ım ikh - zhe chest - no - iu kro - vi-iu,

у - бо про - сим: по - мо - зи ра - бом Тво - їм.
u - bo pro - sym: po - mo - zy ra - bom Tvo - ım.

Solo

у - бо про - сим: по - мо - зи ра - бом Тво - їм їх - же чест - но - ю кро - ві-ю,
u - bo pro - sym: po - mo - zy ra - bom Tvo - ım, ikh - zhe chest - no - iu kro - vi-iu,

132

Tutti
mp *cresc.*

кро - ві - ю іс - ку - пил, іс - ку - пил є - си. Спо - до - би со свя - ти - ми Тво - ї - ми
 kro - vi - iu is - ku - pyl, is - ku - pyl ye - sy. Spo - do - by so svia - ty - my Tvo - ĭ - my

Спо - до - би со свя - ти - ми Тво - ї - ми
 Spo - do - by so svia - ty - my Tvo - ĭ - my

кро - ві - ю іс - ку - пил, іс - ку - пил є - си. Спо - до - би со свя - ти - ми Тво - ї - ми
 kro - vi - iu is - ku - pyl, is - ku - pyl ye - sy. Spo - do - by so svia - ty - my Tvo - ĭ - my

136

f *rallentando*

в віч - ной сла - ві Тво - єй, в віч - ной сла - ві Тво - єй цар - ство - ва - ти.
 v vich - noj sla - vi Tvo - iej, v vich - noi sla - vi Tvo - iej tsar - stvo - va - ty.

в віч - ной сла - ві Тво - єй, в віч - ной сла - ві Тво - єй цар - ство - ва - ти.
 v vich - noj sla - vi Tvo - iej, v vich - noi sla - vi Tvo - iej tsar - stvo - va - ty.

в віч - ной сла - ві Тво - єй, в віч - ной сла - ві Тво - єй цар - ство - ва - ти.
 v vich - noj sla - vi Tvo - iej, v vich - noi sla - vi Tvo - iej tsar - stvo - va - ty.

[Allegro]
Soli S I, II

143 **mf**

Спа - си лю - ди Тво - я, спа - си, спа - си лю - ди Тво - я, Гос - по - ди,
 Spa - sy liu - dy Tvo - ia, spa - sy, spa - sy liu - dy Tvo - ia, Hos - po - dy,

Solo
mf

Спа - си лю - ди Тво - я, спа - си, спа - си лю - ди Тво - я, Гос - по - ди,
 Spa - sy liu - dy Tvo - ia, spa - sy, spa - sy liu - dy Tvo - ia, Hos - po - dy,

МИЛОСТЬ І СУД ВОСПОЮ ТЕБІ, ГОСПОДИ

Пс. 100

Mylost i sud vospoiui Tebi, Hospody
(I will sing of mercy and judgment unto Thee, O Lord)

Psalms 101 [100]

Милость і суд воспою Тебі, Господи:

Пою і розумію в путі непорочні, когда приїдеши ко мні; преходя в незлобії серця свого посереді дому мого.

Не предлагав пред очима моїма вещь законпреступную, творящая преступление возненавидіх.

Не прильпе мні серце строптиво: уклоняющося от мене лукавого не познах.

Оклеветающо тай іскреннього свого, сего ізгонях: гордим оком і неситим сердцем с сим не ядах.

Очі мої на вірнія землі, посадити я со мною: ходяй по путі непорочну: сей ми служаше.

Не живяше посереді дому мого творяй гординю: глаголяй неправедная, не ісправляше пред очима моїма.

Воутрія ізбивав вся грішнія землі, еже потребити от града Господня вся ділающія беззаконіє.

Mylost' i sud vospoiui Tebi, Hospody:

Poiu i razumiui v puti neporochni, kohda pryideshy ko mni: prekhozhdakh v nezlobii serdtsia svoieho posredi domu moieho.

Ne predlahakh pred ochyma moïma veshch zakonoprestupnuii, tvoriashchyiia prestupleniie vozenavydikh.

Ne pryl'pe mni serdtse stroptyvo: ukloniuiushchohosia ot mene lukavoho ne poznakh.

Oklevetauiushchoho taj iskrenn'oho svoieho, seho iz'honiakh: hordym okom i nesytym serdtsem s sym ne yadiakh.

Ochi moï na virnyiia zemli, posazhdaty ia so mnoiu: khodiy po puti neporochnu: sej mi sluzhashe.

Ne zhyviashe posredi domu moieho tvoriay hordyniu: hlaholiay nepravednaia, ne ispravliashe pred ochyma moïma.

Voutriia izbyvakh vsia hrishnyia zemli, iezhe potrebyty ot hrada Hospodnia vsia dilaiushchyia bezzakoniie.

Of mercy and judgment unto Thee, O Lord, will I sing.

I will sing and comport myself wisely in a perfect way. O when wilt Thou come unto me? I will walk within my house with a perfect heart.

I will set no wicked thing before mine eyes; I hate the work of them that turn aside: it shall not cleave to me.

A froward heart shall depart from me; I will not know a wicked person.

Whoso privily slandereth his neighbour, him will I cut off; him that hath an high look and a proud heart will not I suffer.

Mine eyes shall be upon the faithful of the land, that they may dwell with me; he that walketh in a perfect way, he shall serve me.

He that worketh deceit shall not dwell within my house; he that telleth lies shall not tarry in my sight.

I will early destroy all the wicked of the land, that I may cut off all wicked doers from the city of the Lord.

МИЛОСТЬ І СУД ВОСПОЮ ТЕБІ, ГОСПОДИ (I WILL SING OF MERCY AND JUDGMENT UNTO THEE, O LORD)

[Allegro risoluto]

Soli

S
f
Ми - лость і суд во - спо - ю,
My - lost' i sud vo - spo - iu,
Soli f
во - спо - ю Те -
vo - spo - iu Te -

T
f
Ми - лость і суд во - спо - ю,
My - lost' i sud vo - spo - iu,
Solo f
во - спо - ю Те - бі,
vo - spo - iu Te - bi,

B
f
Ми - лость і суд во - спо - ю,
My - lost' i sud vo - spo - iu,
Solo B I f
во - спо - ю Те - бі,
vo - spo - iu Te - bi,

Tutti

4
f
- бі, во - спо - ю Те - бі,
- bi, vo - spo - iu Te - bi,
mp
Гос -
Hos -

8
f
во - спо - ю Те - бі,
vo - spo - iu Te - bi,
mp
Гос -
Hos -

во - спо - ю Те - бі, Гос -
vo - spo - iu Te - bi, Hos -

8
по - ю і ра - зу - мі - ю в пу -
po - iu i ra - zu - mi - iu v pu -

- по - ди: по - ю і ра - зу - мі - ю в пу -
- po - dy: po - iu i ra - zu - mi - iu v pu -

- по - ди: по - ю і ра - зу - мі - ю в пу -
- po - dy: po - iu i ra - zu - mi - iu v pu -

12 -ті -ti

-ті не - по - роч - ні, в пу - ті, в пу - ті не - по - роч - ні, ког - да при - і - де-ши ко
 -ti ne - po - roch - ni, v pu - ti, v pu - ti ne - po - roch - ni, koh - da pry - i - de-shy ko

8 -ті не - по - роч - ні, в пу - ті, в пу - ті не - по - роч - ні, ког - да при - і - де-ши ко
 -ti ne - po - roch - ni, v pu - ti, v pu - ti ne - po - roch - ni, koh - da pry - i - de-shy ko

-ті не - по - роч - ні, в пу - ті, в пу - ті не - по - роч - ні, ког - да при - і - де-ши ко
 -ti ne - po - roch - ni, v pu - ti, v pu - ti ne - po - roch - ni, koh - da pry - i - de-shy ko

16

серд - ця сво - є - го
 serd - tsia svo - ie - ho

мні, пре - хо - ждах в не - зло - бі - ї серд - ця сво - є - го по-сре-ді
 mni, pre - kho-zhdakh v ne - zlo - bi - i serd - tsia svo - ie - ho po - sre - di

мні, пре - хо - ждах в не - зло - бі - ї серд - ця сво - є - го по-сре-ді до -
 mni, pre - kho-zhdakh v ne - zlo - bi - i serd - tsia svo - ie - ho po - sre - di do -

мні, пре - хо - ждах в не - зло - бі - ї серд - ця сво - є - го по-сре-
 mni, pre - kho-zhdakh v ne - zlo - bi - i serd - tsia svo - ie - ho po - sre -

20

[Meno mosso]
 Не пред-ла-гах пред о -
 Ne pred - la - hakh pred o -
mf

до - му мо - є - го.
 do - tu mo - ie - ho.

- ді до - му мо - є - го.
 - di do - tu mo - ie - ho.

25 -чи - ма мо - ї - ма веш за - ко -
 -chy - ta mo - ĭ - ta veshch za - ko -

mf Не пред - ла - гах пред о - чи - ма мо - ї - ма веш за -
 Ne pred - la - hakh pred o - chy - ta mo - ĭ - ta veshch za -

mf Не пред - ла - гах пред о - чи - ма мо - ї - ма
 Ne pred - la - hakh pred o - chy - ta mo - ĭ - ta

f

Не пред - ла - гах пред о -
 Ne pred - la - hakh pred o -

28 - но - пре - ступ - ну - ю,
 - no - pre - stup - nu - iu,

-ко -
 -ko

но - пре - ступ - ну - ю,
 no - pre - stup - nu - iu,

tr тво - ря - щи - я
 tvo - ria - shchy-ia

веш за - ко -
 veshch za - ko

но - пре - ступ - ну - ю, тво - ря - щи - я
 no - pre - stup - nu - iu, tvo - ria - shchy-ia

tr

-чи - ма мо - ї - ма веш за - ко - но - пре - ступ - ну - ю,
 -chy - ta mo - ĭ - ta veshch za - ko - no - pre - stup - nu - iu,

тво - ря - щи - я
 tvo - ria - shchy-ia

32 тво - ря - щи - я пре - сту - пле - ні - є воз - не - на -
 tvo - ria - shchy-ia pre - stu - ple - ni - ie voz - ne - na -

mf пре - сту - пле - ні - є,
 pre - stu - ple - ni - ie,

mf тво - ря - щи - я
 tvo - ria - shchy-ia

пре - сту - пле - ні - є воз - не - на -
 pre - stu - ple - ni - ie voz - ne - na -

mf

пре - сту - пле - ні - є
 pre - stu - ple - ni - ie

пре - сту - пле - ні - є
 pre - stu - ple - ni - ie

mf воз - не - на -
 voz - ne - na -

пре - сту - пле - ні - є, тво - ря - щи - я пре - сту - пле - ні - є
 pre - stu - ple - ni - ie, tvo - ria - shchy-ia pre - stu - ple - ni - ie

36 - ви - діх, воз - не - на - ви - діх.
 - vy - dikh, voz - ne - na - vy - dikh.

p

- ви - діх, воз - не - на - ви діх.
 - vy - dikh, voz - ne - na - vy dikh.

tr Не при -
 Ne pry -

воз - не - на - ви діх.
 voz - ne - na - vy dikh.

41 Не при - льпе мні серд - не стро - пти -
 Ne pry - l'pe mni serd - se stro - pty -

tr

- льпе мні, не при - льпе мні серд - не стро - пти -
 -l'pe mni, ne pry - l'pe mni serd - tse stro - pty -

tr

Не при - льпе мні серд - не стро - пти -
 Ne pry - l'pe mni serd - tse stro - pty -

tr

Не при - льпе мні серд - не стро - пти -
 Ne pry - l'pe mni serd - tse stro - pty -

45 - во: у - кло - ня - ю - що - го - ся от ме - не лу - ка - во - го не по - знах.
 - vo: u - klo - nia - iu - shcho - ho sia ot me - ne lu - ka - vo - ho ne po - znakh.

cresc.

- во: у - кло - ня - ю - що - го - ся от ме - не лу - ка - во - го не по - знах. О - кле - ве - та - ю - що - го
 - vo: u - klo - nia - iu - shcho - ho sia ot me - ne lu - ka - vo - ho ne po - znakh. O - kle - ve - ta - iu - shcho - ho

cresc.

mf

- во: у - кло - ня - ю - що - го - ся от ме - не лу - ка - во - го не по - знах.
 - vo: u - klo - nia - iu - shcho - ho sia ot me - ne lu - ka - vo - ho ne po - znakh.

49 *mf*

О - кле - ве - та - ю - шо - го
O - kle - ve - ta - iu - shcho - ho

тай,
taj,

о - кле - ве - та - ю - шо - го
o - kle - ve - ta - iu - shcho - ho

о - кле - ве - та - ю - шо - го
o - kle - ve - ta - iu - shcho - ho

о - кле - ве - та - ю - шо - го
o - kle - ve - ta - iu - shcho - ho

О - кле - ве - та - ю - шо - го тай, о - кле - ве - та - ю - шо - го
O - kle - ve - ta - iu - shcho - ho taj, o - kle - ve - ta - iu - shcho - ho

52 *Soli* *mp* *cresc.*

тай іс - крен - ньо - го сво - є - го,
taj is - kren - n'o - ho svo - ie - ho,

го, се - го із - го - нях, се - го, се - го із - го - нях:
ho, se - ho iz - ho - niakh, se - ho, se - ho iz - ho - niakh:

тай
taj

се - го із - го - нях, се - го, се - го із - го - нях.
se - ho iz - ho - niakh, se - ho, se - ho iz - ho - niakh.

тай
taj

се - го із - го - нях, се - го, се - го із - го - нях.
se - ho iz - ho - niakh, se - ho, se - ho iz - ho - niakh.

57 *Soli* *f* *Tutti S, A* *p*

гор - дим о - ком і не - си - тим серд - цем с сим
hor - dym o - kom i ne - sy - tym serd - tsem s sym

с сим не я -
s sym ne ya -

- жда -
- zhda -

ти я со мно - ю:
ty ia so mno - iu:

хо -
kho -

78

ти я со мно - ю:
ty ia so mno - iu:

mf хо - дяй по пу - ті
Tutti kho - diaj po pu - ti

Tutti
mf

ти я со мно - ю: хо - дяй по пу - ті не -
ty ia so mno - iu: kho - diaj po pu - ti ne -

- дяй по пу - ті не -
- diaj po pu - ti ne -

по - роч - ну,
po - roch - nu,

не
ne

Tutti
mf

хо - дяй по пу - ті не - по - роч - ну,
kho - diaj po pu - ti ne - po - roch - nu,

[Solo A] *mp* *dolce*
сей мі слу - жа -
sej mi slu - zha -

[Solo T II]
mp *dolce*

по - роч - ну.
po - roch - nu.

[Solo S]
сей мі слу - жа -
sej mi slu - zha -

90

98 ше. she. Не жи - вя - ше по - сре - ді, Tutti
Ne zhy - via - she po - sre - di, *mf*

ше. she. Не жи - вя - ше, не жи - вя - ше по - сре - ді, не жи -
she. Ne zhy - via - she, ne zhy - via - she po - sre - di, ne zhy - *mf*

Не жи -
Ne zhy -

104 -вя - ше по-сре - ді до - му мо - є - го тво - ряй гор - ди - ню, тво -
-via - she po-sre - di do - tu to - ie - ho tvo - riaj hor - dy - niu, tvo -

-вя - ше по-сре - ді до - му мо - є - го тво - ряй гор - ди - ню, тво -
-via - she po-sre - di do - tu to - ie - ho tvo - riaj hor - dy - niu, tvo -

-вя - ше по-сре - ді до - му мо - є - го тво - ряй гор - ди - ню, тво -
-via - she po-sre - di do - tu to - ie - ho tvo - riaj hor - dy - niu, tvo -

110 *Soli mp*

- ряй гор - ди - ню: гла - го - ляй не - пра - вед - на - я, не - пра - вед - на - я
- riaj hor - dy - niu: hla - ho - liaj ne - pra - ved - na - ia, ne - pra - ved - na - ia

Solo B I mp

- ряй гор - ди - ню: гла - го - ляй не - пра - вед - на - я, не - пра - вед - на - я
- riaj hor - dy - niu: hla - ho - liaj ne - pra - ved - na - ia, ne - pra - ved - na - ia

не іс - прав - ля - ше пред о - чи - ма мо - ї - ма.
 ne is - prav - lia - she pred o - chy - ta mo - i - ta.

[Allegro risoluto]

Во - у - трі - я із - би - вах вся гріш - ни - я зем - лі,
 Vo - u - tri - ia iz - by - vakh vsia hrish - ny - ia zem - li,
f Tutti

Во - у - трі - я із - би - вах вся гріш - ни - я зем - лі,
 Vo - u - tri - ia iz - by - vakh vsia hrish - ny - ia zem - li,
f Tutti

Во - у - трі - я із - би -
 Vo - u - tri - ia iz - by -

лі,
 li,
 - вах вся гріш - ни - я зем - лі,
 - vakh vsia hrish - ny - ia zem - li,
f Tutti

вся гріш - ни - я зем - лі:
 vsia hrish - ny - ia zem - li:
 rit.

вся гріш - ни - я зем - лі:
 vsia hrish - ny - ia zem - li:
 rit.

Во - у - трі - я із - би - вах вся гріш - ни - я зем - лі:
 Vo - u - tri - ia iz - by - vakh vsia hrish - ny - ia zem - li:

[Fuga Allegro]

131

є - же по-тре-би - ти от гра - да Гос - под - ня вся ді - ла - ю - ши - я без - за -
ie - zhe po - tre - by - ty ot hra - da Hos - pod - nia vsia di - la - iu - shchy - ia bez - za -

mf

8

135

гра - да Гос - под - ня вся ді - ла - ю - ши - я без - за - ко -
hra - da Hos - pod - nia vsia di - la - iu - shchy - ia bez - za - ko -

- ко - ні - є, вся ді - ла - ю - ши - я без - за -
- ko - ni - ie, vsia di - la - iu - shchy - ia bez - za -

mf

8

є - же по - тре - би - ти от гра - да Гос -
ie - zhe po - tre - by - ty ot hra - da Hos -

138

- ні - є, по - тре - би - ти от гра -
ni - ie, po - tre - by - ty ot hra -

- ко - ні - є, по - тре - би - ти от гра -
- ko - ni - ie, po - tre - by - ty ot hra -

mf

8

є - же по - тре - би - ти от гра - да Гос - под -
ie - zhe po - tre - by - ty ot hra - da Hos - pod -

- под - ня вся ді - ла - ю - ши - я без - за - ко - ні -
- pod - nia vsia di - la - iu - shchy - ia bez - za - ko - ni -

141

-да, по - тре - би - ти от гра - да Гос - под - ня, от
 -da, po - tre - by - ty ot hra - da Hos - pod - nia, ot

-да, по - тре - би - ти от гра - да, от гра - да Гос - под
 -da, po - tre - by - ty ot hra - da, ot hra - da Hos - pod

8 -ня вся ді - ла - ю - щі - я без - за - ко - ні - є,
 -nia vsia di - la - iu - shchy - ia bez - za - ko - ni - ie,

- є,
 -ie,

по - тре - би - ти от гра - да Гос - под
 po - tre - by - ty ot hra - da Hos - pod

144

гра - да Гос - под - ня,
 hra - da Hos - pod - nia,

ня, по - тре - би - ти, по - тре - би - ти, по - тре - би -
 nia, po - tre - by - ty, po - tre - by - ty, po - tre - by -

cresc.
 по - тре - би - ти, по - тре - би - ти, по - тре - би -
 po - tre - by - ty, po - tre - by - ty, po - tre - by -

trp cresc.
 вся ді - ла - ю - щі - я, вся ді - ла -
 vsia di - la - iu - shchy - ia, vsia di - la -

cresc.
 -ня, по - тре - би - ти, по - тре - би - ти, по - тре - би -
 -nia, po - tre - by - ty, po - tre - by - ty, po - tre - by -

147

є - же по - тре - би - ти от гра - да Гос -
 ie - zhe po - tre - by - ty ot hra - da Hos -

ти, по - тре - би - ти от гра - да Гос - под - ня,
 ty, po - tre - by - ty ot hra - da Hos - pod - nia,

mf
 -ю - щі - я, вся ді - ла - ю - щі - я без - за - ко -
 -iu - shchy - ia, vsia di - la - iu - shchy - ia bez - za - ko -

mf
 чи, по - тре - би - ти от гра - да, от гра - да Гос -
 -ty, po - tre - by - ty ot hra - da, ot hra - da Hos -

150

-под - ня вся ді - ла - ю - ши - я без - за - ко - ні -
 -pod - nia vsia di - la - iu - shchy - ia bez - za - ko - ni -

mp

є - же по - тре - би - ти от гра - да Гос - под -
 ie - zhe po - tre - by - ty ot hra - da Hos - pod -

ні - є, є - же по - тре - би - ти,
 ni - ie, ie - zhe po - tre - by - ty,

-под - ня вся ді - ла - ю - ши - я без - за - ко -
 -pod - nia vsia di - la - iu - shchy - ia bez - za - ko -

153

- є, по - тре - би - ти от гра - да, от гра -
 -ie, po - tre - by - ty ot hra - da, ot hra -

mf

-ня вся ді - ла - ю - ши - я без - за - ко - ні - є, по - тре - би -
 -nia vsia di - la - iu - shchy - ia bez - za - ko - ni - ie, po - tre - by -

f

є - же по - тре - би - ти от гра - да Гос - под - ня вся
 ie - zhe po - tre - by - ty ot hra - da Hos - pod - nia vsia

mp

ні - є,
 ni - ie,

156

да Гос - под - ня, є
 da Hos - pod - nia, ie

mf

-ти от гра - да Гос - под - ня,
 -ty ot hra - da Hos - pod - nia,

mf

є - же по - тре -
 ie - zhe po - tre -

ді - ла - ю - ши - я без - за - ко - ні - є,
 di - la - iu - shchy - ia bez - za - ko - ni - ie,

f

є - же по - тре - би - ти от гра - да Гос - под - ня, по - тре -
 ie - zhe po - tre - by - ty ot hra - da Hos - pod - nia, po - tre -

mf

159

-же по - тре - би - ти, по - тре - би - ти, по - тре - би - ти от
 -zhe po - tre - by - ty, po - tre - by - ty, po - tre - by - ty ot

cresc.

-би - ти, по - тре - би - ти, по - тре - би - ти от
 -by - ty, po - tre - by - ty, po - tre - by - ty ot

mf *cresc.*

є - же по - тре - би - ти от гра - да, по - тре - би -
 ie - zhe po - tre - by - ty ot hra - da, po - tre - by -

cresc.

-би - ти, по - тре - би - ти, по - тре - би - ти, по - тре -
 -by - ty, po - tre - by - ty, po - tre - by - ty, po - tre -

гра - да Гос - под - ня,
 hra - da Hos - pod - nia,

162

гра - да Гос - под - ня,
 hra - da Hos - pod - nia,

f

є - же
 ie - zhe

- ти, по - тре - би - ти от гра
 - ty, po - tre - by - ty ot hra

f

- би - ти от гра - да Гос - под - ня, Гос - под - ня, є - же по - тре -
 - by - ty ot hra - da Hos - pod - nia, Hos - pod - nia, ie - zhe po - tre -

є - же по - тре - би - ти от гра - да Гос -
 ie - zhe po - tre - by - ty ot hra - da Hos -

165

по - тре - би - ти от гра - да Гос - под
 po - tre - by - ty ot hra - da Hos - pod

f

ня вся ді - ла - ю - щі -
 nia vsia di - la - iu - shchy -

tr

да, є - же по - тре - би - ти от гра - да Гос -
 da, ie - zhe po - tre - by - ty ot hra - da Hos -

f

tr

- би - ти от гра - да Гос - под - ня вся ді - ла - ю - щі - я без - за -
 - by - ty ot hra - da Hos - pod - nia vsia di - la - iu - shchy - ia bez - za -

168

-под - ня, по - тре - би - ти, по - тре - би - ти,
 -pod - nia, po - tre - by ty, po - tre - by ty,

trp *cresc.*

-я без - за - ко - ні - є, вся ді - ла - ю - щі -
 -ia bez - za - ko - ni - ie, vsia di - la - iu - shchy -

cresc.

-под - ня, от гра - да, от
 -pod - nia, ot hra - da, ot

trp *cresc.*

-ко - ні - є, є - же по - тре - би - ти, по - тре - би - ти, по - тре -
 -ko - ni - ie, ie - zhe po - tre - by ty, po - tre - by ty, po - tre -

171

по - тре - би - ти от гра - да Гос - под -
 po - tre - by ty ot hra - da Hos - pod -

f

-я, вся ді - ла - ю - щі - я, ді - ла - ю -
 -ia, vsia di - la - iu - shchy - ia, di - la - iu -

f

гра - да, от гра - да Гос - под - ня вся ді - ла - ю -
 hra - da, ot hra - da Hos - pod - nia vsia di - la - iu -

f

-би - ти от гра - да, гра - да, от гра - да Гос - под - ня вся
 -by - ty ot hra - da, hra - da, ot hra - da Hos - pod - nia vsia

174

-ня вся ді - ла - ю - щі - я без - за - ко - ні - є.
 -nia vsia di - la - iu - shchy - ia bez - za - ko - ni - ie.

rallentando

-щі - я без - за - ко - ні - є.
 -shchy - ia bez - za - ko - ni - ie.

rallentando

-щі - я без - за - ко - ні - є.
 -shchy - ia bez - za - ko - ni - ie.

rallentando

ді - ла - ю - щі - я без - за - ко - ні - є.
 di - la - iu - shchy - ia bez - za - ko - ni - ie.

ВСІ ЯЗИЦІ ВОСПЛЕЩІТЕ РУКАМИ

Пс. 46: 1-7

Vsi yazytsi vospleshchyte rukamy (O clap your hands, all ye people)

Psalm 47 [46]

Всі язиці восплещайте руками: воскликните Богу гласом радованія.

Яко Господь вишній страшен: Цар велій по всей землі.

Покори люди нам і язики под ноги наша:

Ізбра нам достояніє Своє, доброту Іаковлю, юже возлюбі.

Взиде Бог в воскликновенії, Господь во гласі трубні.

Пойте Богу нашему, пойте, пойте Цареві нашему, пойте.

Яко Цар вся землі Бог, пойте разумно.

Vsi yazytsi vospleshchyte rukamy: vosclyknite Bohu hlasom radovaniia.

Yako Hospod vyshnii strashen: Tsar velii po vsej zemli.

Pokory liudy nam i yazyki pod nohy nasha:

Izbra nam dostoianniie Svoie, dobrotu Iakovliu, yuzhe vozliuby.

Vzyde Boh v vosclyknovenii, Hospod vo hlasi trubni.

Pojte Bohu nashemu, pojte, pojte Tsarevi nashemu, pojte.

Yako Tsar vseia zemli Boh, pojte razumno.

O clap your hands, all ye people; shout unto God with the voice of triumph.

For the Lord most high is terrible; he is a great King over all the earth.

He shall subdue the people under us, and the nations under our feet.

He shall choose our inheritance for us, the excellency of Jacob whom he loved.

God is gone up with a shout, the Lord with the sound of a trumpet.

Sing praises to God, sing praises: sing praises unto our King, sing praises.

For God is the King of all the earth: sing ye praises with understanding.

ВСІ ЯЗИЦІ ВОСПЛЕЩІТЕ РУКАМИ (O CLAP YOUR HANDS, ALL YE PEOPLE)

Allegro [energico]

S A

f *mf*

Vci я - зи - ці вос-пле - ши - те ру - ка - ми, вос-пле - ши -
Vsi ya - zy - tsi vos - ple - shchy - te ru - ka - my, vos - ple - shchy -

T

f *mf*

Vci я - зи - ці вос-пле - ши - те ру - ка - ми, вос-пле - ши -
Vsi ya - zy - tsi vos - ple - shchy - te ru - ka - my, vos - ple - shchy -

B

f *mf*

Vci я - зи - ці вос-пле - ши - те ру - ка - ми, вос-пле - ши -
Vsi ya - zy - tsi vos - ple - shchy - te ru - ka - my, vos - ple - shchy -

8

cresc.

-те ру - ка - ми і вос - клик - ни - те Бо - гу гла - сом ра - до -
-te ru - ka - my i vos - klyk - ni - te Bo - hu hla - som ra - do -

cresc.

-те ру - ка - ми і вос - клик - ни - те Бо - гу гла - сом ра - до -
-te ru - ka - my i vos - klyk - ni - te Bo - hu hla - som ra - do -

cresc.

-те ру - ка - ми і вос - клик - ни - те Бо - гу гла - сом ра - до -
-te ru - ka - my i vos - klyk - ni - te Bo - hu hla - som ra - do -

13

Soli *f* **Tutti** *tr* *cresc.*

-ва - ні - я, вос-пле - ши - те ру - ка - ми і вос - клик - ни - те Бо - гу
-va - ni - ia, vos - ple - shchy - te ru - ka - my i vos - klyk - ni - te Bo - hu

f *tr* *cresc.*

-ва - ні - я, вос-пле - ши - те ру - ка - ми і вос - клик - ни - те Бо - гу
-va - ni - ia, vos - ple - shchy - te ru - ka - my i vos - klyk - ni - te Bo - hu

f *tr* *cresc.*

-ва - ні - я, вос-пле - ши - те ру - ка - ми і вос - клик - ни - те Бо - гу
-va - ni - ia, vos - ple - shchy - te ru - ka - my i vos - klyk - ni - te Bo - hu

ра - до - ва - ні -
ra - do - va - ni -

гла - сом, і вос - клик - ни - те Бо - гу гла - сом ра - до - ва - ні - я, ра - до - ва - ні -
hla - som, i vos - klyk - ni - te Bo - hu hla - som ra - do - va - ni - ia, ra - do - va - ni -

гла - сом, і вос - клик - ни - те Бо - гу гла - сом ра - до - ва - ні - я, ра - до - ва - ні -
hla - som, i vos - klyk - ni - te Bo - hu hla - som ra - do - va - ni - ia, ra - do - va - ni -

гла - сом, і вос - клик - ни - те Бо - гу гла - сом ра - до - ва - ні - я, ра - до - ва - ні -
hla - som, i vos - klyk - ni - te Bo - hu hla - som ra - do - va - ni - ia, ra - do - va - ni -

Lento

24 - я, - іа, rit. **Soli** **f** **p** **f** **p** *cresc.*

- я, ра - до - ва - ні - я.Я - ко Гос - подь стра - шен ве - лій по
- іа, ра - до - ва - ні - іа.Уа - ко Hos - pod' stra - shen ve - lij po

- я, ра - до - ва - ні - я.Я - ко Гос - подь стра - шен ве - лій по
- іа, ра - до - ва - ні - іа.Уа - ко Hos - pod' stra - shen ve - lij po

- я, ра - до - ва - ні - я.Я - ко Гос - подь виш - ній стра-шен, Цар ве - лій по
- іа, ра - до - ва - ні - іа.Уа - ко Hos - pod' vysh - nij stra-shen, Tsar ve - lij po

Soli S I, II

29 по всей зем - лі, по всей зем - лі, по всей зем - лі, по всей зем - лі, Tutti **f**

ро vsej zem - li, po vsej zem - li, po vsej zem - li, po vsej zem - li, я - ко Гос -
vsej, ya - ko Hos-

всей, я - ко Гос -
vsej, ya - ko Hos-

всей, я - ко Гос -
vsej, ya - ko Hos-

32

- подь виш - ній стра - шен, Цар ве - лій по всей зем - лі, виш - ній,
 - pod' vysh - nij stra - shen, Tsar ve - lij po vsej zem - li, vysh - nij,

8

- подь виш - ній стра - шен, Цар ве - лій по всей зем - лі, виш - ній,
 - pod' vysh - nij stra - shen, Tsar ve - lij po vsej zem - li, vysh - nij,

- подь виш - ній стра - шен, Цар ве - лій по всей зем - лі, виш - ній,
 - pod' vysh - nij stra - shen, Tsar ve - lij po vsej zem - li, vysh - nij,

Con moto

36

rit. *mf* По - ко - ри лю - ди нам і я - зи -
 Po - ko - ru liu - dy nam i ya - zu -

стра - шен по всей зем - лі.
 stra - shen po vsej zem - li.

mf Под но - ги на -
 Pod no - hy na -

8

рит. *mf* стра - шен по всей зем - лі.
 stra - shen po vsej zem - li.

рит. *mf* По -
 Po -

стра - шен по всей зем - лі.
 stra - shen po vsej zem - li.

43

- кі под но - ги на - ша, под но - ги
 - ki pod no - hy na sha, pod no - hy

tr *tr* *tr*

- ша, под но - ги на -
 - sha, pod no - hy na -

8

- ко - ри лю - ди нам і я - зи - кі, по - ко - ри
 - ko - ru liu - dy nam i ya - zu ki, po - ko - ru

mf *tr* *tr*

Под но - ги на - ша, по - ко - ри
 Pod no - hy na sha, po - ko - ru

51

на - на - ша, по - ко -

на - на - sha, po - ko -

лю - ди нам і я - зи - кі под но - ги на - ша, под но - ги

liu - dy nam i ya - zu - ki pod no - hy na - sha, pod no - hy

лю - ди нам і я - зи - кі под но - ги на - ша, под

liu - dy nam i ya - zu - ki pod no - hy na - sha, pod

mf

58

-ри лю - ди нам под но - ги на - ша, по - ко - ри

-ry liu - dy nam pod no - hy na - sha, po - ko - ry

по - ко - ри лю - ди нам под но - ги на - ша, под но - ги

po - ko - ry liu - dy nam pod no - hy na - sha, pod no - hy

на - ша, под но - ги на - ша, под но - ги

na - sha, pod no - hy na - sha, pod no - hy

но - ги на - ша, под но - ги на - ша, под

no - hy na - sha, pod no - hy na - sha, pod

dim.

mf

65

лю - ди нам і я - зи - кі под но - ги на - ша, под но - ги

liu - dy nam i ya - zu - ki pod no - hy na - sha, pod no - hy

на - на - ша, под но - ги

na - na - sha, pod no - hy

по - ко - ри

po - ko - ry

под но - ги

pod no - hy

mf

72

на - ша, под но - ги
 na sha, pod tr no hu

на - ша, под но - ги,
 na sha, pod no hu,

лю - ди нам і я - зи - кі под но - ги на
 liu dy nam i ya zu ki pod no hu na

на - ша, по - ко - ри лю - ди нам і я -
 na sha, po ko ry liu dy nam i ya -

79

на - ша, под но - ги, под но - ги, под но - ги, под но - ги, под
 na sha, pod no hu, pod no hu, pod no hu, pod no hu, pod

под но - ги на - ша, под но -
 pod no hu na sha, pod no -

ша, под но -
 sha, pod no -

ша, под
 sha, pod

- зи - кі под но - ги, под но - ги, под но - ги на - ша, под
 - zu - ki pod no hu, pod no hu, pod no hu na sha, pod

86

но - ги на - ша.
 no hu na sha.

ги на - ша.
 hu na sha.

но - ги на - ша.
 no hu na sha.

но - ги на - ша.
 no hu na sha.

Andantino
Soli S I, II
 Із - бра нам до - сто - я - ні - є Сво -
 Iz bra nam do sto ia ni ie Svo -

Solo T I
 Із - бра нам до - сто - я - ні - є Сво -
 Iz bra nam do sto ia ni ie Svo -

92

-є, до - сто - я - ні - є Сво - є.
-ie, do - sto - ia - ni - ie Svo - ie.

mf

Soli A I, II
Із - бра нам до - сто -
Iz - bra nam do - sto -

8

-є, до - сто - я - ні - є Сво - є.
-ie, do - sto - ia - ni - ie Svo - ie.

Solo B I
mf

Із - бра нам до - сто -
Iz - bra nam do - sto -

97

до - сто - я - ні - є Сво - є,
do - sto - ia - ni - ie Svo - ie,

Soli S, A
f

- я - ні - є Сво - є, до - сто - я - ні - є Сво - є, доб - ро - ту І -
- ia - ni - ie Svo - ie, do - sto - ia - ni - ie Svo - ie, dob - ro - tu I -

8

- я - ні - є Сво - є, до - сто - я - ні - є Сво - є, доб - ро - ту І -
- ia - ni - ie Svo - ie, do - sto - ia - ni - ie Svo - ie, dob - ro - tu I -

102

- а - ков - лю, ю - же воз - лю - би, ю - же воз - лю - би,
- a - kov - liu, yu - zhe voz - liu - by, yu - zhe voz - liu - by,

p

8

- а - ков - лю, ю - же воз - лю - би, ю - же воз - лю - би,
- a - kov - liu, yu - zhe voz - liu - by, yu - zhe voz - liu - by,

Tutti
108 *mf* **Allegro**
f

ю - же, ю - же воз - лю - би. Взи - де Бог в вос-клик - но -
yu - zhe, yu - zhe voz - liu - by. Vzy - de Boh v vos - klyk - no -

ю - же, ю - же воз - лю - би. Взи - де Бог в вос-клик - но -
yu - zhe, yu - zhe voz - liu - by. Vzy - de Boh v vos - klyk - no -

ю - же, ю - же воз - лю - би. Взи - де Бог в вос-клик - но -
yu - zhe, yu - zhe voz - liu - by. Vzy - de Boh v vos - klyk - no -

114 *tr*

-ве - ні - ї і Гос-подь во гла - сі, во гла - сі тру -
-ve - ni - ĭ i Hos-pod' vo hla - si, vo hla - si tru -

-ве - ні - ї і Гос-подь во гла - сі, во гла - сі тру -
-ve - ni - ĭ i Hos-pod' vo hla - si, vo hla - si tru -

-ве - ні - ї і Гос-подь во гла - сі, во гла - сі тру -
-ve - ni - ĭ i Hos-pod' vo hla - si, vo hla - si tru -

119 **Soli A**
tr *p* *cresc.*

-бні, Гос-подь во гла - сі, во гла - сі тру - бні, Гос-подь во
-bni, Hos-pod' vo hla - si, vo hla - si tru - bni, Hos-pod' vo

-бні, Гос-подь во гла - сі, во гла - сі тру -
-bni, Hos-pod' vo hla - si, vo hla - si tru -

-бні, Гос-подь во гла - сі, во гла - сі тру -
-bni, Hos-pod' vo hla - si, vo hla - si tru -

123 *Tutti A* *cresc.*

гла - сі, во гла - сі тру - бні, Гос-подь во гла
hla - si, vo hla - si tru - bni, Hos - pod' vo hla

mp *Soli T* *cresc.*

сі тру - бні, Гос-подь во гла
si tru - bni, Hos - pod' vo hla - si, vo hla - si

mp *cresc.*

сі тру - бні, Гос-подь во гла
si tru - bni, Hos - pod' vo hla

127 *Soli S* *f*
Гос-подь во
Hos - pod' vo

сі тру - бні, Гос-подь во гла
si tru - bni, Hos - pod' vo hla

Tutti T *mf* *cresc.*

тру - бні, Гос-подь во гла
tru - bni, Hos - pod' vo hla - si, vo hla - si

mf *cresc.*

сі тру - бні, Гос-подь во гла
si tru - bni, Hos - pod' vo hla

131 *Tutti* *f*

гла - сі, во гла - сі тру - бні, Гос-подь во гла - сі, во гла - сі тру - бні, *Tutti*
hla - si, vo hla - si tru - bni, Hos - pod' vo hla - si, vo hla - si tru - bni, Hos - pod' vo

f *cresc.*

сі тру - бні, Гос-подь во
si tru - bni, Hos - pod' vo

f *cresc.*

сі тру - бні, Гос-подь во
si tru - bni, Hos - pod' vo

гла - сі, во гла - сі тру - бні, Гос - подь во гла - сі, во гла - сі тру -
hla - si, vo hla - si tru - bni, Hos - pod' vo hla - si, vo hla - si tru -

гла - сі, во гла - сі тру - бні, Гос - подь во гла - сі, во гла - сі тру - бні,
hla - si, vo hla - si tru - bni, Hos - pod' vo hla - si, vo hla - si tru - bni,

гла - сі, во гла - сі тру - бні, Гос - подь во гла - сі, во гла - сі тру - бні,
hla - si, vo hla - si tru - bni, Hos - pod' vo hla - si, vo hla - si tru - bni,

Adagio
3/4 A - ва - ні - я,
p

бні.
bni.

Пой - те Бо - гу на - ше-му, пой - те Ца -
Poj - te Bo - hu na - she-mu, poj - te Tsa -

Гос - подь во гла - сі тру - бні.
Hos - pod' vo hla - si tru - bni.

Solo B
p

Гос - подь во гла - сі тру - бні. Пой - те Бо - гу на - ше-му, пой - те Ца -
Hos - pod' vo hla - si tru - bni. Poj - te Bo - hu na - she-mu, poj - te Tsa -

Soli S, A *Tutti S, A* *Soli S, A* *Tutti S, A*
mf *p* *mf* *p*

-ре - ві на - ше-му, пой - те, пой - те Бо - гу на - ше-му, пой - те Ца - ре - ві на - ше - му, пой - те Ца -
-re - vi na - she-mu, poj - te, poi - te Bo - hu na - she-mu, poj - te Tsa - re - vi na - she - mu, poj - te Tsa -

Пой - те,
Poj - te,

Tutti B
p

-ре - ві на - ше-му, пой - те Бо - гу на - ше-му, Ца - ре - ві на - ше - му, пой - те,
-re - vi na - she-mu, poj - te Bo - hu na - she-mu, Tsa - re - vi na - she - mu, poj - te,

148 *f* *Solo S* *mf* *p* *Tutti S* *p*

- ре - ві на - ше-му, пой - те, Бо - гу на - ше-му, пой - те Ца-ре - ві
 - re - vi na - she-mu, poj - te Bo - hu na - she-mu, poj - te Tsa-re - vi

8 *f* *p* *p* *p*

пой - те Ца-ре - ві, пой - те Бо - гу на - ше-му, пой - те Ца-ре - ві
 poj - te Tsa-re - vi, poj - te Bo - hu na - she-mu, poj - te Tsa-re - vi

f *p* *p* *p*

пой - те Ца-ре - ві, пой - те Бо - гу на - ше-му, пой - те Ца-ре - ві
 poj - te, Tsa-re - vi, poj - te Bo - hu na - she-mu, poj - te Tsa-re - vi

152 *Fuga* *mf* *mf* *tr*

на - ше-му, пой - те. на - ше-му, пой - те. Я - ко Цар все-я зем-лі
 na - she-mu, poj - te. na - she-mu, poj - te. Ya - ko Tsar vse-ia zem-li

8 *mf* *tr* *tr*

на - ше-му, пой - те. на - ше-му, пой - те. Я - ко Цар все-я зем-лі
 na - she-mu, poj - te. na - she-mu, poj - te. Ya - ko Tsar vse-ia zem-li

mf *tr* *tr*

на - ше-му, пой - те. Я - ко Цар все-я зем-лі Бог, пой - те ра -
 na - she-mu, poj - te. Ya - ko Tsar vse-ia zem-li Boh, poj - te ra -

157 *f* *tr* *tr* *mf* *f*

Я - ко Цар все-я зем-лі Бог, пой - те ра - зум-но, пой - те ра-зум - но,
 Ya - ko Tsar vse-ia zem-li Boh, poj - te ra - zum-no, poj - te ra-zum - no,

8 *tr* *tr* *tr* *tr*

Бог, пой - те ра - зум-но, пой-те ра-зум - но, пой - те ра-
 Boh, poj - te ra - zum-no, poj - te ra-zum - no, poj - te ra-

f *f* *f* *f*

-зум-но, пой-те ра-зум - но. Я - ко Цар все-я зем-лі Бог,
 -zum-no, poj - te ra-zum - no. Ya - ko Tsar vse-ia zem-li Boh,

162

пой - те ра - зум - но, пой - те ра - зум - но.
mf *poj - te ra - zum - no, poj - te ra - zum - no.*

mf пой - те ра - зум - но, пой - те ра - зум - но,
poj - te ra - zum - no, poj - te ra - zum - no,

f Я - ко Цар все - я зем - ли
Ya - ko Tsar vse - ia zem - li

mf пой - те ра - зум - но,
poj - te ra - zum - no,

пой - те ра - зум - но, пой - те ра - зум - но, пой - те ра - зум - но,
poj - te ra - zum - no, poj - te ra - zum - no, poj - te ra - zum - no,

166

Я - ко Цар все - я зем - ли Бог,
Ya - ko Tsar vse - ia zem - li Boh,

f пой - те ра - зум - но, пой - те ра - зум - но, пой - те ра - зум - но,
poj - te ra - zum - no, poj - te ra - zum - no, poj - te ra - zum - no,

mf пой - те ра - зум - но, пой - те ра - зум - но, пой - те ра - зум - но,
poj - te ra - zum - no, poj - te ra - zum - no, poj - te ra - zum - no,

mf Я - ко Цар все - я зем - ли Бог,
Ya - ko Tsar vse - ia zem - li Boh,

зум - но, пой - те ра - зум - но, пой - те ра - зум - но, пой - те ра - зум - но,
zum - no, poj - te ra - zum - no, poj - te ra - zum - no, poj - te ra - zum - no,

171

- те ра - зум - но, пой - те ра - зум - но, пой - те ра - зум - но, ра - зум - но, пой - те ра - зум - но,
- te ra - zum - no, poj - te ra - zum - no, poj - te ra - zum - no, ra - zum - no, poj - te ra - zum - no,

mf Я - ко Цар все - я зем - ли Бог,
Ya - ko Tsar vse - ia zem - li Boh,

mf пой - те ра - зум - но, пой - те ра - зум - но, пой - те ра - зум - но, пой - те ра - зум - но,
poj - te ra - zum - no, poj - te ra - zum - no, poj - te ra - zum - no, poj - te ra - zum - no,

mf Я - ко Цар все - я зем - ли Бог,
Ya - ko Tsar vse - ia zem - li Boh,

зум - но, Я - ко Цар все - я зем - ли Бог, пой - те ра - зум - но,
zum - no, Ya - ko Tsar vse - ia zem - li Boh, poj - te ra - zum - no,

176

- зум - но, зем-лі Бог, зем-лі Бог.
 - zum - no, zem-li Boh, zem-li Boh.

- те ра - зум - но, зем-лі Бог.
 - te ra - zum - no, zem-li Boh.

Я - ко Цар все -
 Ya - ko Tsar vse -

я зем-лі Бог,
 - ia zem-li Boh,

пой - те ра - зум - но,
 poj - te ra - zum - no,

пой-те ра-зум - но, ра -
 poj-te ra-zum - no, ra -

- зум - но. Я - ко Цар все - я зем-лі Бог, зем-лі Бог.
 - zum - no. Ya - ko Tsar vse - ia zem-li Boh, zem-li Boh.

180

Я - ко Цар все-я зем-лі Бог, пой-те ра-зум - но,
 Ya - ko Tsar vse-ia zem-li Boh, poj-te ra-zum - no,

я зем-лі Бог, пой-те ра - зум - но, ра - зум - но,
 - ia zem-li Boh, poj-te ra - zum-no, ra - zum - no,

зум - но. Я - ко Цар все - я зем-лі Бог,
 zum - no. Ya - ko Tsar vse - ia zem-li Boh,

Я - ко Цар все-я зем-лі
 Ya - ko Tsar vse-ia zem-li

184

пой - те ра-зум - но, пой - те ра-зум - но, пой - те ра-зум - но.
 poj - te ra-zum - no, poj - te ra-zum - no, poj - te ra-zum - no.

пой - те ра-зум - но, пой - те ра-зум - но, пой - те ра-зум - но.
 poj - te ra-zum - no, poj - te ra-zum - no, poj - te ra-zum - no.

Бог, пой - те ра - зум - но, пой - те ра - зум - но, пой - те ра-зум - но.
 Boh, poj - te ra - zum - no, poj - te ra - zum - no, poj - te ra-zum - no.

НЕ ІМАМИ ІНІЯ ПОМОЩІ

кондак 6 гл. ікони Пресвятої Богородиці „Всіх скорбящих радости”

Ne imamy inyia pomoshchy (*We have none other help but Thee*)

Sixth-tone *kontakion* for the icon “Most Holy Mother of God—Comfort For Those Who Suffer”

Не імами інія допомоги, не імами інія надєжди,
разві Тебе, Владичице: Ти нам помози:
На Тебе надіємся і Тобою хвалимся,
Твої бо єсми раби, да не постидимся.

*Ne imamy inyia pomoshchy, ne imamy inyia nadezhdy,
razvi Tebe, Vladychytse: Ty nam pomozy:
Na Tebe nadiiemsia i Toboiu khvalymsia,
Tvoi bo yesmy raby, da ne postydysia.*

We have none other help, we have none other hope
but Thee, O Queen of Heaven, help us!
In Thee we hope, and of Thee we boast,
For we are Thy slaves; let us not be put to shame.

НЕ ІМАМІ ІНІЯ ПОМОЦІ (WE HAVE NONE OTHER HELP BUT THEE)

Adagio

Не і - ма - ми, не і - ма - ми і - ни - я, не і - ма -
 Ne i - ta - tu, ne i - ta - tu i - ny - ia, ne i - ta -

mp **Tutti** **Solo** **Tutti** **mf**

S
 Не і - ма - ми і - ни - я, не і - ма - ми і - ни - я, не і - ма -
 Ne i - ta - tu i - ny - ia, ne i - ta - tu i - ny - ia, ne i - ta -

A
 Не і - ма - ми і - ни - я, не і - ма - ми і - ни - я, не і - ма -
 Ne i - ta - tu i - ny - ia, ne i - ta - tu i - ny - ia, ne i - ta -

T
 Не і - ма - ми і - ни - я, не і - ма - ми і - ни - я, не і - ма -
 Ne i - ta - tu i - ny - ia, ne i - ta - tu i - ny - ia, ne i - ta -

B
 Не і - ма - ми і - ни - я, не і - ма - ми, не і - ма -
 Ne i - ta - tu i - ny - ia, ne i - ta - tu, ne i - ta -

6 **Solo** **Tutti** **mp** **Solo** **mf**

-ми і - ни - я по - мо - щі, не і - ма - ми і - ни - я, не і - ма - ми на - деж - ди, раз - ві Те -
 -tu i - ny - ia po - mo - shchy, ne i - ta - tu i - ny - ia, ne i - ta - tu na - dezh - dy, raz - vi Te -

8 **Solo** **mp** **Solo** **p**

-ми і - ни - я по - мо - щі, не і - ма - ми і - ни - я, не і - ма - ми на - деж - ди.
 -tu i - ny - ia po - mo - shchy, ne i - ta - tu i - ny - ia, ne i - ta - tu na - dezh - dy.

10 **Soli S I, A I** **mp** **mf** **Tutti A** **mp** **Soli** **mf**

- бе, Пре - чи - ста - я, Пре - чи - ста - я Ді - во, Ти нам по - мо - зи,
 - be, Pre - chy - sta - ia, Pre - chy sta - ia Di - vo, Ty nam po - mo - zy, **Soli**

8 **Tutti** **mp** **mf**

Пре - чи - ста - я Ді - во, на Те - бе на -
 Pre - chy sta - ia Di - vo, na Te - be na -

10 **Tutti** **mp**

- бе, Пре - чи - ста - я, раз - ві Те - бе, Пре - чи - ста - я Ді - во,
 - be, Pre - chy - sta - ia, raz - vi Te - be, Pre - chy sta - ia Di - vo,

15 *Soli A I-II* *Soli S I, A I* *mf*

Ти нам по - мо - зи. Не і - ма - ми і - ни - я по - мо - ши, не і - ма -
 Ty nam po - to - zu. Ne i - ta - my i - ny - ia po - mo - shchy, ne i - ta -

8 - ді - єм - ся,
 - di - iem - sia,

Soli B I-II *Solo B I* *mp*

Ти нам, Ти, Ти нам по - мо - зи. Не і - ма - ми і - ни - я по - мо - ши,
 Ty nam, Ty, Ty nam po - to - zu. Ne i - ta - my i - ny - ia po - mo - shchy,

20 *Tutti* *ten. p* *mp* *rit.*

на - ді - єм -
 Na Te - be na - di - iem -

- ми і - ни - я на - деж - ди, Ти нам по - мо - зи. На Те - бе на - ді - єм -
 - my i - ny - ia na - dezh - dy, Ty nam po - to - zu. Na Te - be na - di - iem -

8 *Tutti* *mp* *rit.*

на Те - бе на - ді - єм -
 na Te - be na - di - iem -

mf *ten. p* *Tutti* *rit.*

не і - ма - ми на - деж - ди, Ти нам по - мо - зи. На Те - бе на - ді - єм -
 ne i - ta - my na - dezh - dy, Ty nam po - to - zu. Na Te - be na - di - iem -

25 *a tempo* *tr* *V*

- ся. Не і - ма - ми і - ни - я по - мо - ши, не і - ма - ми і - ни - я, не і - ма - ми на - деж - ди,
 - sia. Ne i - ta - my i - ny - ia po - mo - shchy, ne i - ta - my i - ny - ia, ne i - ta - my na - dezh - dy,

8 *tr*

- ся. Не і - ма - ми і - ни - я по - мо - ши, не і - ма - ми і - ни - я, не і - ма - ми на - деж - ди,
 - sia. Ne i - ta - my i - ny - ia po - mo - shchy, ne i - ta - my i - ny - ia, ne i - ta - my na - dezh - dy,

tr

- ся. Не і - ма - ми і - ни - я по - мо - ши, не і - ма - ми і - ни - я, не і - ма - ми на - деж - ди,
 - sia. Ne i - ta - my i - ny - ia po - mo - shchy, ne i - ta - my i - ny - ia, ne i - ta - my na - dezh - dy,

29 *p* Ти нам по - мо - зи. *Tutti* *mf* I То - бо - ю хва - лим -
 Ty nat ro - to - zu. I To - bo - iu khva - lym -

8 *p* Ти нам по - мо - зи. *Solo T I* *mp* На Те - бе на - ді - єм - ся i То - бо - ю хва - лим -
 Ty nat ro - to - zu. Na Te - be na - di - iet - sia i To - bo - iu khva - lym -

p Ти нам по - мо - зи. *Solo B I* *mp* На - ді - єм - ся i То - бо - ю хва - лим -
 Ty nat ro - to - zu. Na - di - iet - sia i To - bo - iu khva - lym -

[Largo] 37 *p* - ся: *rit.* *mf* Да не по - сти - дим - ся, Тво -
 - sia: ne po - sty - dym - sia, Tvo -

p - ся: Тво - ї бо єс - ми ра - би. *rit.* *mf* Да не по - сти - дим - ся, Тво -
 - sia: Tvo - ї bo yes - my ra - by. ne po - sty - dym - sia, Tvo -

p - ся: Тво - ї бо єс - ми ра - би. *rit.* *mf* Да не по - сти - дим - ся, Тво -
 - sia: Tvo - ї bo yes - my ra - by. ne po - sty - dym - sia, Tvo -

44 *mf* Да не по - сти - дим - ся, Тво - ї бо єс - ми ра - би, Тво -
 Da ne po - sty - dym - sia, Tvo - ї bo yes - my ra - by, Tvo -

mf Да не по - сти - дим - ся, Тво - ї бо єс -
 Da ne po - sty - dym - sia, Tvo - ї bo yes -

mf Да не по - сти -
 Da ne po - sty -

52

Тво - ї
Tvo - ї

бо
bo

mp *Soli AI-II*

- ї бо єс - ми ра - би, да не по - сти - дим - ся,
- ї bo yes - ту ra - by, da ne po - sty - дит - sia,

8 - ми, Тво - ї єс - ми,
- ту, Tvo - ї yes - ту,

- дим - ся, Тво - ї бо єс - ми,
- дит - sia, Tvo - ї bo yes - ту,

59

Тво - ї бо єс - ми ра - би, Тво -
Tvo - ї bo yes - ту ra - by, Tvo -

mp

Tutti

Тво - ї бо да да
Tvo - ї bo da da

mf

mp

Тво - ї бо єс - ми ра - би,
Tvo - ї bo yes - ту ra - by,

66

- ї бо єс - ми ра - би, да не по - сти -
- ї bo yes - ту ra - by, da ne po - sty -

mf

єс - ми, да не по - сти - дим - ся, Тво - ї бо
yes - ту, da ne po - sty - дит - sia, Tvo - ї bo

8 не по - сти - дим - ся, Тво - ї бо єс - ми, єс -
ne po - sty - дит - sia, Tvo - ї bo yes - ту, yes -

Тво - ї єс - ми ра -
Tvo - ї yes - ту ra -

- дим - ся, Тво - ї бо єс - ми ра - би, да
 - дум - sia, Tvo - ї bo yes - ту ra - by, da *Soli S I, A I*

73

єс
yes

ми
ту

ра - би, да
ra - by, da

Тво - ї бо,
Tvo - ї bo,

mf

- би, да не по - сти - дим - ся, Тво - ї бо єс - ми,
 - by, da ne po - sty - дум - sia, Tvo - ї bo yes - ту,

не по - сти - дим - ся, Тво - ї бо
 ne po - sty - дум - sia, Tvo - ї bo

80

не по - сти - дим - ся,
 ne po - sty - дум - sia,

Tutti

Тво - ї бо єс - ми
 Tvo - ї bo yes - ту

f

Тво - ї бо єс
 Tvo - ї bo yes

єс - ми ра - би, да
 yes - ту ra - by, da

88

- сти - дим - ся, Тво - ї бо єс - ми
 - sty - дум - sia, Tvo - ї bo yes - ту

dim.

ра - би, да
 ra - by, da

mf

- ми ра - би, да не по - сти - дим - ся, Тво - ї
 - ту ra - by, da ne po - sty - дум - sia, Tvo - ї

95

не по - сти - дим - ся, Тво - ї бо,
 ne po - sty - dym - sia, Tvo - i bo,

tr да да не по - сти - дим - ся, не по - сти -
mf da ne po - sty - dym - sia, ne po - sty -

ра - би, да не по - сти - дим - ся, не по - сти -
 ra - by, da ne po - sty - dym - sia, ne po - sty -

не по - сти - дим - ся, Тво - ї бо, Тво - ї бо
 ne po - sty - dym - sia, Tvo - i bo, Tvo - i bo

бо бо єс - ми, єс - ми ра -
 bo bo yes - my, yes - my ra -

101

да не по - сти - дим - ся, Тво - ї бо,
 da ne po - sty - dym - sia, Tvo - i bo,

mf дим - ся, Тво - ї бо єс - ми ра - би,
 dym - sia, Tvo - i bo yes - my ra - by,

єс - ми ра - би, Тво - ї
 yes - my ra - by, Tvo - i

би, да не по - сти - дим - ся, Тво -
 by, da ne po - sty - dym - sia, Tvo -

108

Тво - ї бо, Тво - ї бо єс -
 Tvo - i bo, Tvo - i bo yes -

tr да да не по - сти - дим - ся, Тво - ї бо єс - ми
 da da ne po - sty - dym - sia, Tvo - i bo yes - my

cresc. не по - сти - дим - ся, Тво - ї
 ne po - sty - dym - sia, Tvo - i

cresc. бо бо єс - ми
 bo bo yes - my

cresc. ра ра
 ra ra

115

- ми ра - би, да не по - сти - дим - ся, Тво -
 - ту ра *dim.* - бу, *mf* *da* не по - сти - дим - ся, Тво -
 ра ра би, Тво -
dim. ра - би, *mf* *da* не по - сти - дим - ся, Тво -
dim. ра - би, *f* *da* не по - сти - дим - ся, Тво -

122

- ї бо єс - ми, да не по - сти - дим - ся, Тво - ї бо
 - ї bo yes - ту, *f* *da* не по - сти - дим - ся, Тво - ї bo
 - ми ра - би, да не по - сти - дим - ся, Тво -
 - ту ра *f* *da* не по - сти - дим - ся, Тво -
 ра ра би, *f* *da* не по - сти - дим - ся, Тво -
 ра ра би, *f* *da* не по - сти - дим - ся, Тво -

130

єс - ми ра - би, да не по - сти - дим - ся.
 yes - ту ра - бу, *rall.* *da* не по - сти - дим - ся.
 - ї бо єс - ми ра - би, да не по - сти - дим - ся.
 - ї bo yes - ту ра - бу, *rall.* *da* не по - сти - дим - ся.
 дим ся, да не по - сти - дим - ся.
 дут sia, *rall.* *da* не по - сти - дим - ся.
 бо єс - ми ра - би, да не по - сти - дим - ся.
 bo yes - ту ра - бу, *rall.* *da* не по - сти - дим - ся.

ПРИЙДІТЕ І ВИДІТЕ ДІЛА БОЖИЯ

Пс. 45: 9-12

Pryidite i vydite dila Bozhya (Come, behold the works of the Lord)

Psalm 46 [45]

Прийдіте і видіте діла Божия, яже положи чудеса на землі:
от'ємля брані до кінця землі, лук сокрушит і сломит оружіє, і щити сожжет огнем.
Упразднітеся і розумійте, яко Аз єсм Бог: вознесуся во язицїх, вознесуся на землі.
Господь сил с нами, Заступник наш — Бог Іаковль.

Pryidite i vydite dila Bozhya, yazhe polozhy chudesa na zemli:

otiemlia brani do kontsa zemli, luk sokrushyt i slomyt oruzhiie, i shchyty sozhzhet ohnem.

Uprazdnitesia i razumijte, yako Az yesm Boh: voznesusia vo yazytsikh, voznesusia na zemli.

Hospod' syl s namy, Zastupnyk nash – Boh Iakovl'.

Come, behold the works of the Lord, what desolations he hath made in the earth.

He maketh wars to cease unto the end of the earth; he breaketh the bow, and cutteth the spear in sunder; he burneth the chariot in the fire.

Be still, and know that I am God: I will be exalted among the heathen, I will be exalted in the earth.

The Lord of hosts is with us; the God of Jacob is our refuge.

ПРИЙДІТЕ І ВИДІТЕ ДІЛА БОЖІЯ (COME, BEHOLD THE WORKS OF THE LORD)

[Allegro moderato]

Solo
і ви - ді - те,
і ву - ді - те,
mf

S
При - і - ді - те, при - і - ді - те *Solo mf* і ви - ді - те ді - ла Бо - жі -
Pry - i - di - te, pry - i - di - te i vy - di - te di - la Bo - zhy -

T
При - і - ді - те і ви - ді - те,
Pry - i - di - te i vy - di - te,
Solo mf

B
При - і - ді - те, при - і - ді - те і ви - ді - те, і ви - ді - те ді - ла Бо - жі -
Pry - i - di - te, pry - i - di - te i vy - di - te, i vy - di - te di - la Bo - zhy -

7 *Tutti* *Solo* *Tutti*

-я, при - і - ді - те, при - і - ді - те і ви - ді - те, і ви - ді - те ді - ла Бо - жі - я, при - і - ді - те
-ia, pry - i - di - te, pry - i - di - te i vy - di - te, i vy - di - te di - la Bo - zhy - ia, pry - i - di - te

Tutti *Solo* *Tutti*

при - і - ді - те і ви - ді - те, і ви - ді - те ді - ла Бо - жі - я, при - і - ді - те
pry - i - di - te i vy - di - te, i vy - di - te di - la Bo - zhy - ia, pry - i - di - te

Tutti *Solo*

при - і - ді - те, при - і - ді - те і ви - ді - те, і ви - ді - те ді - ла Бо - жі - я, при - і - ді - те
pry - i - di - te, pry - i - di - te i vy - di - te, i vy - di - te di - la Bo - zhy - ia, pry - i - di - te

15

і ви - ді - те, ви - ді - те ді - ла Бо - жі - я, при - і - ді - те, при - і -
i vy - di - te, vy - di - te di - la Bo - zhy - ia, pry - i - di - te, pry - i -

f

і ви - ді - те, ви - ді - те ді - ла Бо - жі - я, при - і - ді - те, при - і -
i vy - di - te, vy - di - te di - la Bo - zhy - ia, pry - i - di - te, pry - i -

f

і ви - ді - те, ви - ді - те ді - ла Бо - жі - я, при - і - ді - те, при - і -
i vy - di - te, vy - di - te di - la Bo - zhy - ia, pry - i - di - te, pry - i -

22

Бо - жі - я,
Bo - zhy - ia,

- ді - те, при-і ді - те і ви - ді-те, і ви - ді-те ді-ла Бо - жі - я
- di - te, pry - i di - te i vy - di-te, i vy - di-te di-la Bo - zhy - ia

8 - ді - те, при-і ді - те і ви - ді-те, і ви - ді-те ді-ла Бо - жі - я, я - же по - ло -
- di - te, pry - i di - te i vy - di-te, i vy - di-te di-la Bo - zhy - ia, ya - zhe po - lo -

Soli mp

Solo mp

- ді - те, при-і - ді - те і ви - ді-те, і ви - ді-те ді-ла Бо - жі - я, я - же по - ло -
- di - te, pry - i - di - te i vy - di-te, i vy - di-te di-la Bo - zhy - ia, ya - zhe po - lo -

29

Soli mf

на зем - лі,
na zem - li,

я - же по - ло - жи чу-де-са,
ya - zhe po - lo - zhy chu-de-sa,

на зем - лі, я - же по - ло -
na zem - li, ya - zhe po - lo -

8 - жи чу - де - са на зем - лі,
-zhy chu - de - sa na zem - li,

mp

mp

mp

- жи чу - де - са на зем - лі, по - ло - жи чу - де - са на зем - лі, я - же по - ло -
-zhy chu - de - sa na zem - li, po - lo - zhy chu - de - sa na zem - li, ya - zhe po - lo -

37

Tutti mf

- жи чу - де - са на зем - лі, при-і - ді - те і ви - ді - те,
-zhy chu - de - sa na zem - li, pry - i - di - te i vy - di - te,

Tutti mf

при - і - ді - те і ви - ді - те, і
pry - i - di - te i vy - di - te, i

Tutti mf

- жи чу - де - са на зем - лі, при-і - ді - те і ви - ді - те,
-zhy chu - de - sa na zem - li, pry - i - di - te i vy - di - te,

я - же по - ло - жи чу-де-са, чу - де -
ya - zhe po - lo - zhy chu-de-sa, chu - de -

44 *mp*

i ви - ді-те ді - ла Бо - жі - я,
i vy - di - te di - la Bo - zhy - ia,

я - же по - ло -
ya - zhe po - lo -

8 ви - ді-те ді - ла Бо - жі - я,
vy - di - te di - la Bo - zhy - ia,

i - ви - ді-те ді - ла Бо - жі - я, я - же по -
i vy - di - te di - la Bo - zhy - ia, ya - zhe po -

-са,
-sa,

51 *mf*

-жи чу-де-са, по - ло - жи чу-де-са, по - ло - жи чу-де-са, *mf*
-zhy chu-de-sa, po - lo - zhy chu-de-sa, po - lo - zhy chu-de-sa, ya - zhe

я - же по - ло - жи чу-де-са, по - ло - жи чу-де-са,
ya - zhe po - lo - zhy chu-de-sa, po - lo - zhy chu-de-sa,

8 *f* *mp*

-ло - жи, я - же по - ло - жи чу-де-са на зем - лі,
-lo - zhy, ya - zhe po - lo - zhy chu-de-sa na zem - li,

я - же по - ло - жи чу-де-са, по - ло - жи чу-де-са
ya - zhe po - lo - zhy chu-de-sa, po - lo - zhy chu-de-sa

58 *f*

по - ло - жи чу-де-са, чу - де - са
po - lo - zhy chu-de-sa, chu - de - sa

mf

я - же по - ло - жи чу-де-са, по - ло - жи чу-де-са, по - ло - жи чу-де-са,
ya - zhe po - lo - zhy chu-de-sa, po - lo - zhy chu-de-sa, po - lo - zhy chu-de-sa,

8 *f*

я - же по - ло - жи чу-де-са
ya - zhe po - lo - zhy chu-de-sa

на зем - лі, чу - де - са, чу - де - са на зем - лі, на зем - лі.
 na zem - li, chu - de - sa, chu - de - sa na zem - li, na zem - li. [a tempo]

66 *mf* *rit.* *mp* *p* *mf*
 на зем - лі, чу - де - са на зем - лі, на зем - лі. От' - єм - ля
 na zem - li, chu - de - sa na zem - li, na zem - li. Ot - iem - lia

8 *mf* *rit.* *mp* *p* *mf*
 на зем - лі, чу - де - са на зем - лі, на зем - лі. От' - єм - ля
 na zem - li, chu - de - sa na zem - li, na zem - li. Ot - iem - lia

на зем - лі, чу - де - са на зем - лі, на зем - лі. От' - єм - ля
 na zem - li, chu - de - sa na zem - li, na zem - li. Ot - iem - lia

От' - єм - ля бра - ні, от' - єм - ля бра - ні, ні до кон-ца зем - лі,
 Ot - iem - lia bra - ni, ot - iem - lia bra - ni, ni do kon-tsa zem - li,

74 *mf*
 бра - ні, от' - єм - ля бра - ні, от' - єм - ля бра - ні, ні до кон-ца зем - лі,
 bra - ni, ot - iem - lia bra - ni, ot - iem - lia bra - ni, ni do kon-tsa zem - li,

8 *mf*
 От' - єм - ля бра - ні, от' - єм - ля бра - ні, от' - єм - ля бра - ні, ні до кон-ца зем - лі,
 Ot - iem - lia bra - ni, ot - iem - lia bra - ni, ot - iem - lia bra - ni, ni do kon-tsa zem - li,

бра - ні, от' - єм - ля бра - ні, от' - єм - ля, от' - єм - ля бра - ні до кон-ца зем - лі,
 bra - ni, ot - iem - lia bra - ni, ot - iem - lia, ot - iem - lia bra - ni do kon-tsa zem - li,

Soli
 82
 лук со-кру-шит і сло-мит о - ру-жі-є і ши-ти сож-жет, сож-жет ог-нем,
 luk so-kru-shyt i slo-myt o - ru-zhi-ie i shchy-ty sozh-zhet, sozh-zhet oh-nem,

Solo
 8
 лук со-кру-шит і сло-мит о - ру - жі - є і ши-ти сож-жет ог-нем,
 luk so-kru-shyt i slo-myt o - ru - zhi - ie i shchy-ty sozh-zhet oh-nem,

Tutti

90 *f*

лук со - кру - шит і сло - мит о - ру - жі - є і ши - ти сож - жет ог - нем, *Solo mp* лук со - кру -
 luk so - kru - shyt i slo - myt o - ru - zhi-ie i shchy - ty sozh-zhet oh - nem, luk so - kru -

лук со - кру - шит і сло - мит о - ру - жі - є і ши - ти сож - жет ог - нем. *Soli B I, II mp*
 luk so - kru - shyt i slo - myt o - ru - zhi-ie i shchy - ty sozh-zhet oh - nem. luk so - kru -

лук со - кру - шит і сло - мит о - ру - жі - є і ши - ти сож - жет ог - нем,
 luk so - kru - shyt i slo - myt o - ru - zhi-ie i shchy - ty sozh-zhet oh - nem, luk so - kru -

Solo

97 *i mf* ши - ти сож - жет ог - нем. **Tutti**

-шит і сло - мит о - ру - жі - є і ши - ти сож - жет ог - нем. У - празд -
 -shyt i slo - myt o - ru - zhi-ie i shchy - ty sozh-zhet oh - nem. U - prazd -

Solo mf

-шит і сло - мит о - ру - жі - є і ши - ти сож - жет ог - нем. У - празд -
 -shyt i slo - myt o - ru - zhi-ie i shchy - ty sozh-zhet oh - nem. U - prazd -

у - празд - ні - те - ся
 u - prazd - ni - te - sia

105

- ні - те - ся і ра - зу - мій - те, і ра - зу - мій - те, у - празд - ні - те - ся
 - ni - te - sia i ra - zu - mij - te, i ra - zu - mij - te, u - prazd - ni - te - sia

- ні - те - ся і ра - зу - мій - те, і ра - зу - мій - те, у - празд - ні - те - ся
 - ni - te - sia i ra - zu - mij - te, i ra - zu - mij - te, u - prazd - ni - te - sia

[meno mosso]

я - ко Аз єсм
ya - ko Az yesm

[a tempo]

Бог: воз - не -
Boh: voz - ne -

111

mp *mf*

і ра - зу - мій - те, і ра - зу - мій - те, я - ко Аз єсм Бог:
i ra - zu - mij - te, i ra - zu - mij - te, ya - ko Az yesm Boh:

8 і ра - зу - мій - те, і ра - зу - мій - те, я - ко Аз єсм Бог:
i ra - zu - mij - te, i ra - zu - mij - te, ya - ko Az yesm Boh:

і ра - зу - мій - те, і ра - зу - мій - те, я - ко Аз єсм Бог: воз - не -
i ra - zu - mij - te, i ra - zu - mij - te, ya - ko Az yesm Boh: voz - ne -

-су - ся, воз - не - су - ся, воз - не - су - ся, воз - не - су - ся, воз - не - су - ся во я -
-su - sia, voz - ne - su - sia, voz - ne - su - sia, voz - ne - su - sia, voz - ne - su - sia vo ya -

118

mf

воз - не - су - ся, воз - не - су - ся, воз - не - су - ся, воз - не - су - ся во я -
voz - ne - su - sia, voz - ne - su - sia, voz - ne - su - sia, voz - ne - su - sia vo ya -

8 воз - не - су - ся, воз - не - су - ся, воз - не - су - ся, воз - не - су - ся во я -
voz - ne - su - sia, voz - ne - su - sia, voz - ne - su - sia, voz - ne - su - sia vo ya -

-су - ся, воз - не - су - ся, воз - не - су - ся, воз - не - су - ся, воз - не - су - ся во я -
-su - sia, voz - ne - su - sia, voz - ne - su - sia, voz - ne - su - sia, voz - ne - su - sia vo ya -

-зи - ціх.
-zy - tsikh.

125

Soli mp *Solo mp* *Soli*

У - празд ні - те - ся і ра - зу - мій - те, я - ко Аз єсм Бог, я - ко
U - prazd ni - te - sia i ra - zu - mij - te ya - ko Az yesm Boh, ya - ko

8 -зи - ціх.
-zy - tsikh.

У - празд ні - те - ся і ра - зу - мій - те, я - ко Аз єсм Бог, я - ко
U - prazd ni - te - sia i ra - zu - mij - te ya - ko Az yesm Boh, ya - ko

-зи - ціх.
-zy - tsikh.

я - ко Аз єсм Бог,
ya - ko Az yesm Boh,

133

Tutti
mf **f**

ВОЗ - не - су - ся, ВОЗ - не - су - ся, ВОЗ - не -
 voz - ne - su - sia, voz - ne - su - sia, voz - ne -

Tutti
mf **f**

ВОЗ - не - су - ся, ВОЗ - не - су - ся, ВОЗ - не - су - ся,
 voz - ne - su - sia, voz - ne - su - sia, voz - ne - su - sia,

8 Аз єсм Бог: ВОЗ - не - су - ся, ВОЗ - не - су - ся, ВОЗ - не -
 Az yesm Boh: voz - ne - su - sia, voz - ne - su - sia, voz - ne -

Tutti
mf **f**

єсм Бог: ВОЗ - не - су - ся, ВОЗ - не - су - ся, ВОЗ - не - су - ся,
 yesm Boh: voz - ne - su - sia, voz - ne - su - sia, voz - ne - su - sia,

-су - ся на зем-лі, ВОЗ - не - су - ся
 -su - sia na zem-li, voz - ne - su - sia

140

ВОЗ - не - су - ся на зем-лі, ВОЗ - не - су - ся, ВОЗ - не - су - ся, ВОЗ - не - су - ся
 voz - ne - su - sia na zem-li, voz - ne - su - sia, voz - ne - su - sia, voz - ne - su - sia

8 -су - ся на зем-лі, ВОЗ - не - су - ся, ВОЗ - не - су - ся, ВОЗ - не - су - ся
 -su - sia na zem-li, voz - ne - su - sia, voz - ne - su - sia, voz - ne - su - sia

ВОЗ - не - су - ся на зем-лі, ВОЗ - не - су - ся, ВОЗ - не - су - ся, ВОЗ - не - су - ся
 voz - ne - su - sia na zem-li, voz - ne - su - sia, voz - ne - su - sia, voz - ne - su - sia

на зем-лі, ВОЗ - не - су - ся, ВОЗ - не - су - ся, ВОЗ - не - су - ся, ВОЗ - не - су - ся
 na zem-li, voz - ne - su - sia, voz - ne - su - sia, voz - ne - su - sia, voz - ne - su - sia

148

tr **f**

на зем-лі, ВОЗ - не - су - ся, ВОЗ - не - су - ся, ВОЗ - не - су - ся, ВОЗ - не - су - ся
 na zem-li, voz - ne - su - sia, voz - ne - su - sia, voz - ne - su - sia, voz - ne - su - sia

8 на зем-лі, ВОЗ - не - су - ся, ВОЗ - не - су - ся, ВОЗ - не - су - ся, ВОЗ - не - су - ся
 na zem-li, voz - ne - su - sia, voz - ne - su - sia, voz - ne - su - sia, voz - ne - su - sia

tr **f**

на зем-лі, ВОЗ - не - су - ся, ВОЗ - не - су - ся, ВОЗ - не - су - ся, ВОЗ - не - су - ся
 na zem-li, voz - ne - su - sia, voz - ne - su - sia, voz - ne - su - sia, voz - ne - su - sia

[Andante] Allegro

156 *subito p rit.*

ли. Гос - подь сил, Гос - подь сил с на - ми.
 -li. Hos - pod' syl, Hos - pod' syl s na - my.

subito p rit.

ли. Гос - подь сил, Гос - подь сил с на - ми.
 -li. Hos - pod' syl, Hos - pod' syl s na - my.

subito p rit.

ли. Гос - подь сил, Гос - подь сил с на - ми.
 -li. Hos - pod' syl, Hos - pod' syl s na - my.

mf

За - ступ - ник наш, За - ступ - ник наш
 Za - stup - nyk nash, Za - stup - nyk nash

162

mf

За - ступ - ник наш, За - ступ - ник наш Бог I - а - ковь, Бог I - а -
 Za - stup - nyk nash, Za - stup - nyk nash Boh I - a - kovl', Boh I - a -

tr

Бог I - а - ковь, Бог I - а - ковь, За - ступ - ник наш Бог, За - ступ - ник наш Бог, За -
 Boh I - a - kovl', Boh I - a - kovl', Za - stup - nyk nash Boh, Za - stup - nyk nash Boh, Za -

166

mf

наш, За - ступ - ник наш Бог I - а - ковь, Бог I - а - ковь, За -
 nash, Za - stup - nyk nash Boh I - a - kovl', Boh I - a - kovl', Za -

tr

ковль, За - ступ - ник наш Бог, За - ступ - ник наш Бог I - а - ковь, За -
 kovl', Za - stup - nyk nash Boh, Za - stup - nyk nash Boh I - a - kovl', Za -

tr

-ступ - ник наш Бог, За - ступ - ник наш Бог I - а - ковь, I - а -
 -stup - nyk nash Boh, Za - stup - nyk nash Boh I - a - kovl', I - a -

ступ - ник наш Бог I - а - ковль, Бог I - а - ковль, Бог I - а - ковль,
 stup - nyk nash Boh I - a - kovl', Boh I - a - kovl', Boh I - a - kovl',

169

ступ-ник наш Бог, Бог I - а - ковль, I а - ковль, За - ступ - ник наш
 stup - nyk nash Boh, Boh I - a - kovl', I a - kovl', Za - stup - nyk nash

ступ - ник наш Бог I - а - ковль, I а - ковль,
 stup - nyk nash Boh I - a - kovl', I a - kovl',

ковль, За - ступ - ник, За - ступ - ник, За - ступ - ник наш, За - ступ - ник наш Бог I - а -
 kovl', Za - stup - nyk, Za - stup - nyk, Za - stup - nyk nash, Za - stup - nyk nash Boh I - a -

За - ступ - ник наш Бог I - а - ковль, Бог I - а - ковль, За - ступ - ник,
 Za - stup - nyk nash Boh I - a - kovl', Boh I - a - kovl', Za - stup - nyk,

173

Бог I - а - ковль, За - ступ - ник наш,
 Boh I - a - kovl', Za - stup - nyk nash,

I а - ковль, Бог I - а - ковль, Бог, За - ступ-ник наш
 I a - kovl', Boh I - a - kovl', Boh, Za - stup - nyk nash

- ковль, Бог I - а - ковль, Бог I - а - ковль, Бог I а -
 kovl', Boh I - a - kovl', Boh I - a - kovl', Boh I a -

За - ступ - ник наш, За -
 Za - stup - nyk nash, Za -

177

За - ступ - ник, За - ступ - ник наш, За - ступ - ник наш,
 Za - stup - nyk, Za - stup - nyk nash, Za - stup - nyk nash,

Бог I а - ковль, За - ступ - ник наш, За - ступ - ник
 Boh I a - kovl', Za - stup - nyk nash, Za - stup - nyk

- ковль, Бог I а -
 kovl', Boh I a -

ступ - ник наш, За - ступ - ник наш Бог, За - ступ - ник наш Бог I - а - ковь,
 stup - nyk nash, Za - stup - nyk nash Boh, Za - stup - nyk nash Boh I - a - kovl',

181 *tr* *mf* *tr* *mf*

За - ступ - ник наш, За - ступ - ник наш Бог I - а - ковь, За -
 Za - stup - nyk nash, Za - stup - nyk nash Boh I - a - kovl', Za -

tr *mf*

наш, За - ступ - ник наш, За - ступ - ник наш Бог, За - ступ - ник наш
 nash, Za - stup - nyk nash, Za - stup - nyk nash Boh, Za - stup - nyk nash

-
 -

ковль, За - ступ - ник наш Бог I - а -
 kovl', Za - stup - nyk nash Boh I - a -

Бог I - а - ковь, I - а - ковь,
 Boh Boh I - a - kovl', I - a - kovl',

185

ступ - ник наш Бог I - а
 stup - nyk nash Boh I - a

ковль, I - а - ковь,
 kovl', I - a - kovl',

Бог I - а - ковь, Бог I - а - ковь,
 Boh Boh I - a - kovl', Boh Boh I - a - kovl',

-
 -

ковль, I - а - ковь, За - ступ - ник наш Бог I - а - ковь,
 kovl', I - a - kovl', Za - stup - nyk nash Boh I - a - kovl',

tr *r* *pp* *ppp*

За - ступ - ник, За - ступ - ник наш Бог, За - ступ - ник наш Бог I - а - ковь.
 Za - stup - nyk, Za - stup - nyk nash Boh, Za - stup - nyk nash Boh I - a - kovl'.
tr *r* *pp* *ppp*

За - ступ - ник, За - ступ - ник наш Бог, За - ступ - ник наш Бог I - а - ковь.
 Za - stup - nyk, Za - stup - nyk nash Boh, Za - stup - nyk nash Boh I - a - kovl'.
tr *r* *pp* *ppp*

За - ступ - ник, За - ступ - ник наш Бог, За - ступ - ник наш Бог I - а - ковь.
 Za - stup - nyk, Za - stup - nyk nash Boh, Za - stup - nyk nash Boh I - a - kovl'.
tr *r* *pp* *ppp*

Te Deum laudamus. Del. Signor Beresowsky

Soprani
alti
tenori
bassi

allegro be Bo ha chva lim te be hos po da iz po vie du rem ta be pre

*K. K. Hofmusikkapellen
Archiv*

vie tschna ho ot za vsia sem la ve li tscha iet te be vsi an ne

Hk. 3085

WIDENMÄSSIG
ÖSTERREICH
NATIONALBIBLIOTHEK

397

ГОСПОДИ, СИЛОЮ ТВОЄЮ ВОЗВЕСЕЛИТЬСЯ ЦАР

Пс. 20: 2-9, 12, 14

Hospody, syloiu Tvoieiu vozveselyt'sia tsar
(The king shall rejoice in Thy strength, O Lord)

Psalm 21 [20]

Господи, силою Твоєю возвеселиться цар і о спасенії Твоєм возрадується зіло.

Желаніє серця єго дал єси єму, і хотінія устну єго ніси лишил єго.

Яко предварил єси єго благословенієм благостинним, положил єси на главі єго вінець от камене честна.

Живота просил єсть у Тебе, і дал єси єму долготу днів во вік віка.

Велія слава єго спасенієм Твоїм: славу і велеліпіє возложиши на него.

Яко даси єму благословеніє во вік віка: возвеселиши єго радістю с лицем Твоїм.

Яко цар уповаєт на Господа: і милостію Вишнього не подвижиться.

Да обрящеться рука Твоя всім врагом Твоїм: десниця Твоя да обрящет вся ненавидящія Тебе.

Яко уклониша на тя злая, помислиша совіти, їхже не возмогут составить.

Вознесися, Господи, силою Твоєю: воспоем і поєм сили Твоя.

Hospody, syloiu Tvoieiu vozveselyt'sia tsar i o spasenii Tvoiem vozraduietsia zilo.

Zhelaniie serdtsia yeho dal yesy yemu, i khotiniia ustnu yeho nisy lyshyl yeho.

Yako predvaryl yesy yeho blahosloveniiem blahostynnym, polozhyl yesy na hlavi yeho vinets ot kamene chestna.

Zhyvota prosyl yest' u Tebe, I dal yesy yemu dolhotu dnij vo vik vika.

Veliia slava yeho spaseniiem Tvoïm: slavu i velelipiie vozlozhyshy na neho.

Yako dasy yemu blahosloveniiie vo vik vika: vozveselyshy yeho radostiui s lytsem tvoïm.

Yako tsar upovaiet na Hospoda: i mylostiiu Vyshn'oho ne podvyzhyt'sia.

Da obriashchet'sia ruka Tvoia vsim vraham Tvoïm: desnytsia Tvoia da obriashchet vsia nenvydyashchyia Tebe.

Yako uklonysha na tia zlaia, pomyslysha sovity, ikhzhe ne vozmohut sostavyty.

Voznesysia, Hospody, syloi Tvoiei: vospoiem i poiem syly Tvoia.

The king shall joy in Thy strength, O Lord; and in Thy salvation how greatly shall he rejoice!

Thou hast given him his heart's desire, and hast not withholden the request of his lips.

For Thou preventest him with the blessings of goodness: Thou settest a crown of pure gold on his head.

He asked life of Thee, and Thou gavest it him, even length of days for ever and ever.

His glory is great in Thy salvation: honour and majesty hast Thou laid upon him.

For Thou hast made him most blessed for ever: Thou hast made him exceeding glad with Thy countenance.

For the king trusteth in the Lord, and through the mercy of the most High he shall not be moved.

Thine hand shall find out all Thine enemies: Thy right hand shall find out those that hate Thee.

For they intended evil against Thee: they imagined a mischievous device, which they are not able to perform.

Be Thou exalted, Lord, in Thine own strength: so will we sing and praise Thy power.

Allegro

6 Цар, воз - ве - се - лить - ся Цар, воз - ве - се - лить - ся Цар, воз - ве - се - лить - ся

Tsar, voz - ve - se - lyt' - sia Tsar, voz - ve - se - lyt' - sia Tsar, voz - ve - se - lyt' - sia

Цар, воз - ве - се - лить - ся Цар, воз - ве - се - лить - ся Цар, воз - ве - се - лить - ся

Tsar, voz - ve - se - lyt' - sia Tsar, voz - ve - se - lyt' - sia Tsar, voz - ve - se - lyt' - sia

8 Цар, воз - ве - се - лить - ся Цар, воз - ве - се - лить - ся Цар, воз - ве - се - лить - ся

Tsar, voz - ve - se - lyt' - sia Tsar, voz - ve - se - lyt' - sia Tsar, voz - ve - se - lyt' - sia

Цар, воз - ве - се - лить - ся Цар, воз - ве - се - лить - ся Цар, воз - ве - се - лить - ся

Tsar, voz - ve - se - lyt' - sia Tsar, voz - ve - se - lyt' - sia Tsar, voz - ve - se - lyt' - sia

100

18

f

- єм воз - ра - ду-єть - ся, воз - ра - ду-єть - ся зі - ло. Гос - по - ди,
 - iem voz - ra - du-iet' - sia, voz - ra - du-iet' - sia zi - lo. Hos - po - dy,

f

- єм воз - ра - ду - єть - ся зі - ло. Гос - по - ди,
 - iem voz - ra - du - iet' - sia zi - lo. Hos - po - dy,

f

- єм воз - ра - ду - єть - ся зі - ло. Гос - по - ди,
 - iem voz - ra - du - iet' - sia zi - lo. Hos - po - dy,

24

си - ло-ю Тво - є ю воз - ве - се-лить - ся Цар, воз - ве - се-лить - ся
 sy - lo-iu Tvo - ie iu voz - ve - se - lyt' - sia Tsar, voz - ve - se - lyt' - sia

си - ло-ю Тво - є ю воз - ве - се - лить - ся Цар, воз - ве - се - лить - ся
 sy - lo-iu Tvo - ie iu voz - ve - se - lyt' - sia Tsar, voz - ve - se - lyt' - sia

си - ло-ю Тво - є ю воз - ве - се - лить - ся Цар, воз - ве - се - лить - ся
 sy - lo-iu Tvo - ie iu voz - ve - se - lyt' - sia Tsar, voz - ve - se - lyt' - sia

30

p *mf* *cresc.*

Цар, воз-ве-се-лить-ся, о спа-се-ні-ї Тво-єм воз-ра-ду-єть-ся, воз-ра-ду-єть-ся
 Tsar, voz-ve-se-lyt' - sia, o spa-se-ni-ï Tvo- iem voz - ra - du-iet' - sia, voz - ra - du-iet' -

p *mf* *cresc.*

Цар, і о спа-се-ні-ї Тво-єм воз-ра-ду-єть-ся
 Tsar, i o spa-se-ni-ï Tvo- iem voz - ra - du - iet' -

p *mf* *cresc.*

Цар, воз-ве-се-лить-ся, о спа-се-ні-ї Тво-єм воз-ра-ду-єть-ся
 Tsar, voz-ve-se-lyt' - sia, o spa-se-ni-ï Tvo- iem voz - ra - du - iet' -

35

f *V*

Grave
Soli A I, II

mp

-ся зі - ло, зі - ло, зі - ло.
-sia zi - lo, zi - lo, zi - lo.

Же-ла - ні-є серд-ця, же-ла - ні-є
Zhe-la - ni-ie serd-tsia, zhe-la - ni-ie

-ся зі - ло, зі - ло, зі - ло.
-sia zi - lo, zi - lo, zi - lo.

42

Soli S I, II
i хо - ті - ні-я уст-ну є-го,
i kho - ti - ni-ia ust - nu ye-ho,

mp

серд-ця дал є - си є - му,
serd - dal ye - sy ye - mu,

i хо - ті - ні-я уст-ну є-го
i kho - ti - ni-ia ust - nu ye-ho

46

Tutti
mf *mp* *V*

ні - си ли-шил є - го, же - ла - ні - є серд - ця, же - ла - ні - є серд - ця
ni - sy ly - shyl ye - ho, zhe - la - ni - ie serd - tsia, zhe - la - ni - ie serd - tsia

Ні - си ли-шил є - го, же - ла - ні - є серд - ця
Ni - sy ly - shyl ye - ho, zhe - la - ni - ie serd - tsia

Ні - си ли-шил є - го же - ла - ні - є серд - ця
Ni - sy ly - shyl ye - ho zhe - la - ni - ie serd - tsia

50

Soli S I, II, A I
 є - си є - му, і хо - ті - ні - я уст - ну є - го,
 ye - sy ye - mu, i kho - ti - ni - ia ust - nu ye - ho,

mf

дал є си є - му,
 dal ye sy ye - mu,

Soli T I, II
mf

і хо - ті - ні - я уст - ну є - го,
 i kho - ti - ni - ia ust - nu ye - ho,

Solo B
mf

дал є - си є - му, і хо - ті - ні - я уст - ну є - го, і хо - ті - ні - я уст - ну є - го,
 dal ye - sy ye - mu, i kho - ti - ni - ia ust - nu ye - ho, i kho - ti - ni - ia ust - nu ye - ho,

54

Tutti
f

ні - си ли-шил є - го,
 ni - sy ly - shyl ye - ho,

p

ні - си ли-шил є - го,
 ni - sy ly - shyl ye - ho,

f

ні - си ли-шил є - го,
 ni - sy ly - shyl ye - ho,

p rit.

ні - си ли-шил є - го,
 ni - sy ly - shyl ye - ho,

58

Presto
Soli S, A
f

Я - ко пред - ва - рил є - си є - го, пред - ва - рил є - си є - го
 Ya - ko pred - va - ryl ye - sy ye - ho, pred - va - ryl ye - sy ye - ho

Solo A

Solo T
f

Я - ко пред - ва - рил є - си є - го
 Ya - ko pred - va - ryl ye - sy ye - ho

Tutti

бла - го - сло - ве - ні -
 bla - ho - slo - ve - ni -

Solo B
f

Tutti

Я - ко пред - ва - рил є - си є - го, пред - ва - рил є - си є - го
 Ya - ko pred - va - ryl ye - sy ye - ho, pred - va - ryl ye - sy ye - ho

бла - го - сло -
 bla - ho - slo -

63

- єм бла - го-стин - ним, бла-го-стин - ним, по-ло-жил є - си на гла - ві,
 - iem bla - ho - styn - nym, bla - ho - styn - nym, po - lo - zhyl ye - sy na hla - vi,

- єм бла-го-стин - ним, бла-го-стин - ним, по-ло-жил є - си на гла -
 - iem bla - ho - styn - nym, bla - ho - styn - nym, po - lo - zhyl ye - sy na hla -

- ве - ні - єм бла - го - стин - ним, по-ло-жил є - си
 - ve - ni - iem bla - ho - styn - nym, po - lo - zhyl ye - sy

- ве - ні - єм бла - го - стин - ним, по-ло-жил є - си
 - ve - ni - iem bla - ho - styn - nym, po - lo - zhyl ye - sy

67

по-ло-жил є - си на гла - ві є - го, на гла - ві
 po - lo - zhyl ye - sy na hla - vi ye - ho, na hla - vi

- ві, по-ло-жил є - си на гла - ві є - го ві - нець от
 - vi, po - lo - zhyl ye - sy na hla - vi ye - ho vi - nets ot

на гла - ві, по-ло-жил є - си на гла - ві ві - нець от
 na hla - vi, po - lo - zhyl ye - sy na hla - vi vi - nets ot

- жил є - си на гла - ві є - го ві - нець, на гла - ві є - го от
 - zhyl ye - sy na hla - vi ye - ho vi - nets, na hla - vi ye - ho ot

71

ка - ме - не чест - на. Жи - во - та про - сил єсть у Те - бе, і дал є - си є -
 ka - me - ne chest - na. Zhy - vo - ta pro - syl yest' u Te - be, i dal ye - sy ye -

ка - ме - не чест - на. Жи - во - та про - сил єсть у Те - бе, і дал є - си є -
 ka - me - ne chest - na. Zhy - vo - ta pro - syl yest' u Te - be, i dal ye - sy ye -

ка - ме - не чест - на. Жи - во - та про - сил єсть у Те - бе, і дал є - си є -
 ka - me - ne chest - na. Zhy - vo - ta pro - syl yest' u Te - be, i dal ye - sy ye -

77

mf *f*

- му, і дал є-си є му дол-го - ту дній во вік ві - ка.
 - tu, i dal ye-sy ye tu dnij vo vik vi - ka.

mf *f*

- му, і дал є-си є му дол-го - ту дній во ві - ки ві - ка.
 - tu, i dal ye-sy ye tu dnij vo vi - ky vi - ka.

mf *f*

- му, і дал є-си є - му дол-го - ту дній во вік ві - ка.
 - tu, i dal ye-sy ye - tu dnij vo vik vi - ka.

Allegro

84 *mf*

є - го, ве-лі-я
 ye - ho, ve-li-ia

mf

Ве - лі - я сла - ва є - го, ве - лі-я сла - ва є - го, ве - лі-я сла - ва спа -
 Ve - li - ia sla - va ye - ho, ve - li-ia sla - va ye - ho, ve - li-ia sla - va spa -

mf

Ве - лі - я сла - ва є - го, ве - лі-я сла - ва є - го, ве - лі-я сла - ва спа -
 Ve - li - ia sla - va ye - ho, ve - li-ia sla - va ye - ho, ve - li-ia sla - va spa -

mf

Ве - лі - я сла - ва є - го, ве - лі-я сла - ва є - го, ве - лі-я сла - ва спа -
 Ve - li - ia sla - va ye - ho, ve - li-ia sla - va ye - ho, ve - li-ia sla - va spa -

91

- се-ні-єм Тво - їм, ве - лі-я сла - ва є - го, ве - лі-я сла - ва є - го, спа - се - ні -
 - se-ni-iem Tvo - їm, ve-li-ia sla - va ye - ho, ve-li-ia sla - va ye - ho, spa - se - ni -

- се-ні-єм Тво - їм, ве - лі-я сла - ва є - го, ве - лі-я сла - ва є - го, спа - се - ні -
 - se-ni-iem Tvo - їm, ve-li-ia sla - va ye - ho, ve-li-ia sla - va ye - ho, spa - se - ni -

- се-ні-єм Тво - їм, ве - лі-я сла - ва є - го, ве - лі-я сла - ва є - го, спа - се - ні -
 - se-ni-iem Tvo - їm, ve-li-ia sla - va ye - ho, ve-li-ia sla - va ye - ho, spa - se - ni -

98

Soli S I, II, A I
спа - се - ні -
spa - se - ni -

p

- єм Тво - їм,
- iem Tvo - im,

Soli T I, II
p

- єм Тво - їм, спа - се - ні - єм Тво - їм:
- iem Tvo - im, spa - se - ni - iem Tvo - im:

Solo B
p

- єм Тво - їм, спа - се - ні - єм Тво - їм:
- iem Tvo - im, spa - se - ni - iem Tvo - im:

106

- єм Тво - їм.
- iem Tvo - im.

Tutti
f

- єм Тво - їм: сла - ву і ве-ле - лі - пі - є воз-ло - жи - ши на не - го,
- iem Tvo - im: sla - vu i ve-le - li - pi - ie voz-lo - zhy - shy na ne - ho,

f

сла - ву, сла - ву і ве-ле - лі - пі - є воз-ло - жи - ши, воз-ло -
sla - vu, sla - vu i ve-le - li - pi - ie voz-lo - zhy - shy, voz-lo -

f

сла - ву і ве-ле - лі - пі - є воз-ло - жи - ши на не - го,
sla - vu i ve-le - li - pi - ie voz-lo - zhy - shy na ne - ho,

112

сла - ву і ве-ле - лі - пі - є воз-ло - жи - ши на не - го, воз - ло - жи - ши на не -
sla - vu i ve-le - li - pi - ie voz-lo - zhy - shy na ne - ho, voz - lo - zhy - shy na ne -

- жи - ши, сла - ву і ве-ле - лі - пі - є воз-ло - жи - ши, воз-ло - жи - ши на не -
- zhy - shy, sla - vu i ve-le - li - pi - ie voz-lo - zhy - shy, voz-lo - zhy - shy na ne -

сла - ву і ве-ле - лі - пі - є воз-ло - жи - ши на не - го, воз - ло - жи - ши на не -
sla - vu i ve-le - li - pi - ie voz-lo - zhy - shy na ne - ho, voz - lo - zhy - shy na ne -

Adagio

117

rit.

p

Я - ко, я - ко да - си є - му, да - си є - му бла - го - сло -
 Ya - ko, ya - ko da - sy ye - mu, da - sy ye - mu bla - ho - slo -

- го, на не - го.
 - ho, na ne - ho.

p

Я - ко да - си є - му, да - си є - му
 Ya - ko da - sy ye - mu, da - sy ye - mu

rit.

p

Я - ко да - си є - му, да - си є - му
 Ya - ko da - sy ye - mu, da - sy ye - mu

- го, на не - го.
 - ho, na ne - ho.

rit.

p

Я - ко да - си є - му, да - си є - му
 Ya - ko da - sy ye - mu, da - sy ye - mu

123

- ве - ні - є, бла - го - сло - ве - ні - є, бла - го - сло - ве - ні - є во вік:
 - ve - ni - ie, bla - ho - slo - ve - ni - ie, bla - ho - slo - ve - ni - ie vo vik:

во вік, во вік, бла - го - сло - ве - ні - є во вік ві -
 vo vik, vo vik, bla - ho - slo - ve - ni - ie vo vik vi -

во вік, во вік, ві -
 vo vik, vo vik, vi -

бла - го - сло - ве - ні - є, бла - го - сло - ве - ні - є во вік ві -
 bla - ho - slo - ve - ni - ie, bla - ho - slo - ve - ni - ie vo vik vi -

Allegro

127

mf

воз - ве - се - ли - ши є - го ра - до - сті - ю с ли - цем, с ли - цем Тво -
 voz - ve - se - ly - shy ye - ho ra - do - sti - iu s ly - tsem, s ly - tsem tvo -

- ка:
 - ka:

mf

воз - ве - се - ли - ши є - го ра - до - сті - ю с ли - цем Тво -
 voz - ve - se - ly - shy ye - ho ra - do - sti - iu s ly - tsem tvo -

- ка:
 - ka:

mf

воз - ве - се - ли - ши є -
 voz - ve - se - ly - shy ye -

- ка:
 - ka:

mf

воз - ве - се -
 voz - ve - se -

133 - їм, - їм, воз-ве-се - ли - ши є - го ра - до - сті -
 - їм, - їм, voz-ve-se - ly - shy ye - ho ra - do - sti -

- їм, ра - до - сті - ю, воз-ве-се - ли - ши є - го ра - до - сті -
 - їм, ra - do - sti - iu, voz-ve-se - ly - shy ye - ho ra - do - sti -

- го ра - до - сті - ю сли - цем Тво - їм, воз-ве-се - ли - ши є - го,
 - ho ra - do - sti - iu s ly - tsem tvo - їм, voz-ve-se - ly - shy ye - ho,

- ли - ши є - го ра - до - сті - ю сли - цем Тво - їм, воз-ве-се - ли - ши є -
 - ly - shy ye - ho ra - do - sti - iu s ly - tsem tvo - їм, voz-ve-se - ly - shy ye -

140 - ю сли - цем, воз - ве-се - ли - ши є - го ра - до-сті - ю, ра -
 - iu s ly - tsem, voz - ve-se - ly - shy ye - ho ra - do-sti - iu, ra -

- ю, воз - ве-се - ли - ши, воз-ве-се - ли - ши ра -
 - iu, voz - ve-se - ly - shy, voz-ve-se - ly - shy ra -

воз - ве-се - ли - ши є - го ра до - сті - ю,
 voz - ve-se - ly - shy ye - ho ra do - sti - iu,

- го ра-до-сті - ю сли - цем Тво - їм, воз-ве-се - ли - ши, воз-ве-се -
 - ho ra-do-sti - iu s ly - tsem tvo - їм, voz-ve-se - ly - shy, voz-ve-se -

147 - до - сті - ю, воз - ве-се - ли - ши є -
 - do - sti - iu, voz - ve-se - ly - shy ye -

- до - сті - ю сли - цем, воз-ве-се - ли - ши є - го ра - до-сті -
 - do - sti - iu s ly - tsem, voz-ve-se - ly - shy ye - ho ra - do - sti -

воз-ве-се - ли - ши є - го ра - до-сті - ю сли - цем Тво - їм,
 voz-ve-se - ly - shy ye - ho ra - do - sti - iu s ly - tsem tvo - їм,

- ли - ши є - го ра - до-сті - ю сли - цем, сли - цем Тво - їм,
 - ly - shy ye - ho ra - do - sti - iu s ly - tsem s ly - tsem tvo - їм,

153 -го ра-до-сті - ю сли - цем, воз-ве-се - ли - ши є - го, воз-ве-се - ли - ши є -
 -ho ra-do-sti - iu s ly - tsem, voz-ve-se - ly - shy ye - ho, voz-ve-se - ly - shy ye -

- ю сли - цем, сли-цем Тво їм, воз-ве-се ли - ши є - го, воз-ве-се -
 - iu s ly - tsem, s ly - tsem tvo їм, voz-ve-se ly - shy ye ho, voz-ve-se -

воз-ве-се - ли - ши є - го, воз-ве-се ли - ши є - го,
 voz-ve-se ly - shy ye ho, voz-ve-se ly - shy ye ho,

воз-ве-се - ли - ши є - го сли - цем Тво-
 voz-ve-se - ly - shy ye - ho s ly - tsem tvo -

161 -го ра - до - сті - ю сли - цем Тво - їм.
 -ho ra - do - sti - iu s ly - tsem tvo - їм.

-ли - ши є - го сли - цем Тво - їм, сли - цем Тво - їм.
 - ly - shy ye ho s ly - tsem tvo - їм, s ly - tsem tvo - їм.

воз-ве-се - ли - ши є - го сли - цем Тво - їм.
 voz-ve-se - ly - shy ye - ho s ly - tsem tvo - їм.

-їм, воз-ве-се - ли - ши є - го сли - цем Тво - їм.
 -їм, voz-ve-se - ly - shy ye - ho s ly - tsem tvo - їм.

168 **Largo** Я - ко Цар у - по-ва - єт, Цар у - по-ва - єт на Гос - по - да,
 Ya - ko tsar u-po-va - iet, tsar u-po-va - iet na Hos-po-da,

mp Я - ко Цар у - по-ва - єт, Цар у - по-ва - єт на Гос - по - да,
 Ya - ko tsar u-po-va - iet, tsar u-po-va - iet na Hos-po-da,

mp Я - ко Цар у - по-ва - єт,
 Ya - ko tsar u-po-va - iet,

mp Я - ко Цар у - по-ва - єт на Гос - по - да,
 Ya - ko tsar u-po-va - iet na Hos-po-da,

172

я - ко Цар у - по - ва - ет, цар у - по - ва - ет на Гос - по - да,
ya - ko tsar u - po - va - iet, tsar u - po - va - iet na Hos - po - da,

mf

я - ко Цар у - по - ва - ет, Цар у - по - ва - ет на Гос - по - да, я - ко
ya - ko tsar u - po - va - iet, tsar u - po - va - iet na Hos - po - da, ya - ko

mf

я - ко Цар у - по - ва - ет, Цар,
ya - ko tsar u - po - va - iet, tsar,

mf

я - ко Цар у - по - ва - ет, Цар у - по - ва - ет,
ya - ko tsar u - po - va - iet, tsar u - po - va - iet,

176

я - ко цар у - по - ва - ет, Цар у - по - ва - ет на Гос - по - да, я - ко
ya - ko tsar u - po - va - iet, tsar u - po - va - iet na Hos - po - da, ya - ko

Цар у - по - ва - ет на Гос - по - да, я - ко Цар у - по -
tsar u - po - va - iet na Hos - po - da, ya - ko tsar u - po -

я - ко Цар у - по - ва - ет на Гос - по - да,
ya - ko tsar u - po - va - iet na Hos - po - da,

я - ко Цар у - по - ва - ет на Гос - по - да,
ya - ko tsar u - po - va - iet na Hos - po - da,

180

Цар у - по - ва - ет, цар у - по - ва - ет, я - ко Цар у - по - ва -
tsar u - po - va - iet, tsar u - po - va - iet, ya - ko tsar u - po - va -

- ва - ет, Цар у - по - ва - ет, Цар у - по - ва -
- va - iet, tsar u - po - va - iet, tsar u - po - va -

я - ко Цар у - по - ва -
ya - ko tsar u - po - va -

я - ко Цар у - по - ва - ет, Цар у - по - ва - ет, у - по - ва -
ya - ko tsar u - po - va - iet, tsar u - po - va - iet, u - po - va -

184

- ет на Гос - по - да, я - ко Цар у - по - ва - ет, Цар у - по -
 - iet na Hos - po - da, ya - ko tsar u - po - va - iet, tsar u - po -

subito *p* *mf*

ет, я - ко Цар у - по - ва - ет, Цар у - по - ва - ет,
 iet, ya - ko tsar u - po - va - iet, tsar u - po - va - iet,

subito *p* *mf*

ет на Гос - по - да, я - ко
 iet na Hos - po - da, ya - ko

subito *p* *mf*

ет на Гос - по - да, я - ко Цар у - по -
 iet na Hos - po - da, ya - ko tsar u - po -

188

- ва - ет, у - по - ва - ет на Гос - по - да: і ми - ло - сті - ю
 - va - iet, u - po - va - iet na Hos - po - da: i tu lo - sti - iu

ten. *mf*

Цар у - по - ва - ет, у - по - ва - ет на Гос - по - да: і ми -
 tsar u - po - va - iet, u - po - va - iet na Hos - po - da: i tu

ten. *mf*

Цар у - по - ва - ет, у - по - ва - ет на Гос - по - да: і ми -
 tsar u - po - va - iet, u - po - va - iet na Hos - po - da: i tu

ten. *mf*

- ва - ет, Цар у - по - ва - ет на Гос - по - да: і ми -
 - va - iet, tsar u - po - va - iet na Hos - po - da: i tu

193

Виш - ньо - го не по - дви - жить -
 Vysh - n'o - ho ne po - dyu - zhyt' -

mf

і ми - ло - сті - ю Виш - ньо - го
 i tu lo - sti - iu Vysh n'o - ho

mf

і ми - ло - сті - ю Виш - ньо - го
 i tu lo - sti - iu Vysh n'o - ho

199

- ся, *i* ми - ло - сті - ю Виш -
 - sia, *i* ту - lo - sti - iu Vysh -

- ся, *i* ми - ло - сті - ю Виш - ньо - го не по -
 - sia, *i* ту - lo - sti - iu Vysh - n'o - ho ne po -

не по - дви - жить - ся, *i* ми - ло - сті -
 ne po - dyu - zhyt' - sia, *i* ту - lo - sti -

- го, *i* ми - ло - сті - ю
 - ho, *i* ту - lo - sti - iu

204

- ньо - го, *i*
 - n'o - ho, *tr*

- дви - жить - ся, *p* *i* ми - ло - сті - ю Виш - ньо - го, *tr* *i* ми -
 - dyu - zhyt' - sia, *i* ту - lo - sti - iu Vysh - n'o - ho, *i* ту -

- ю, *i* ми - ло - сті - ю Виш - ньо - го не по -
 - iu, *i* ту - lo - sti - iu Vysh - n'o - ho ne po -

Виш - ньо - го, *i* ми - ло - сті - ю Виш - ньо -
 Vysh - n'o - ho, *i* ту - lo - sti - iu Vysh - n'o -

210

ми - ло - сті - ю Виш - ньо - го не по - дви - жить - ся,
 ту - lo - sti - iu Vysh - n'o - ho ne po - dyu - zhyt' - sia,

- ло - сті - ю не по - дви - жить - ся,
 - lo - sti - iu ne po - dyu - zhyt' - sia,

- дви - жить - ся, не по - дви - жить - ся,
 - dyu - zhyt' - sia, ne po - dyu - zhyt' - sia,

- го не по - дви - жить - ся, не по - дви - жить - ся,
 - ho ne po - dyu - zhyt' - sia, ne po - dyu - zhyt' - sia,

216 *mf* *i* ми - ло - сті - ю Виш - ньо - го
tu - lo - sti - iu *ŷsh* - n'o - ho

mf *i* ми - ло - сті - ю Виш - ньо - го не
i *tu* - lo - sti - iu *ŷsh* - n'o - ho ne

mf *i* ми - ло - сті - ю
i *tu* - lo - sti - iu

mf *i* ми -
i *tu* -

221 не по - дви - жить - ся.
 ne po - dvy - zhyt' - sia.

по - дви жить - ся.
 po - dvy - zhyt' - sia.

Виш - ньо - го не по - дви - жить - ся.
ŷsh - n'o - ho ne po - dvy - zhyt' - sia.

- ло - сті - ю Виш - ньо - го не по - дви - жить - ся.
 - lo - sti - iu *ŷsh* - n'o - ho ne po - dvy - zhyt' - sia.

Presto
 227 *mf*

Да о - бря - шеть - ся ру - ка Тво - я всім вра - гом Тво - їм, дес -
 Da o - bria - shchet' - sia ru - ka Tvo - ia vsim vra - hom Tvo - їm, des -

mf

Да о - бря - шеть - ся ру - ка Тво - я всім вра - гом Тво - їм, дес -
 Da o - bria - shchet' - sia ru - ka Tvo - ia vsim vra - hom Tvo - їm, des -

mf

Да о - бря - шеть - ся ру - ка Тво - я всім вра - гом Тво - їм, дес -
 Da o - bria - shchet' - sia ru - ka Tvo - ia vsim vra - hom Tvo - їm, des -

234

- ни - ця Тво - я, да о - бря - шеть - ся, да о - бря - шеть - ся всім вра - гом Тво -
 - ny - tsia Tvo - ia, da o - bria - shchet - sia, da o - bria - shchet - sia vsim vra - hom Tvo -

8
 - ни - ця Тво - я, да о - бря - шеть - ся
 - ny - tsia Tvo - ia, da o - bria - shchet - sia

- ни - ца Тво - я, да о - бря - шеть - ся ру - ка Тво - я всім вра - гом Тво -
 - ny - tsia Tvo - ia, da o - bria - shchet' - sia ru - ka Tvo - ia vsim vra - hom Tvo -

241

- їм, всім вра - гом Тво - їм, всім вра - гом, вра - гом Тво - їм: да о -
 - їм, vsim vra - hom Tvo - їм, vsim vra - hom, vra - hom Tvo - їм: da o -

8
 - їм,
 - їм, vsim вра - гом, вра - гом Тво - їм: да о -
 - їм, vsim vra - hom, vra - hom Tvo - їм: da o -

- їм, дес - ни - ця Тво - я всім вра - гом, вра - гом Тво - їм: да о -
 - їм, des - ny - tsia Tvo - ia vsim vra - hom, vra - hom Tvo - їм: da o -

247

- бря - шет вся не - на - ви - дя - ши - я, не - на - ви - дя - ши - я Те -
 - bria - shchet vsia ne - na - vy - dia - shchy ia, ne - na - vy - dia - shchy ia Te -

8
 - бря - шет вся не - на - ви - дя - ши - я, не - на - ви - дя - ши - я Те -
 - bria - shchet vsia ne - na - vy - dia - shchi ia, ne - na - vy - dia - shchi ia Te -

- бря - шет вся не - на - ви - дя - ши - я, не - на - ви - дя - ши - я Те -
 - bria - shchet vsia ne - na - vy - dia - shchy - ia, ne - na - vy - dia - shchy - ia Te -

254 **[meno mosso]** **Sostenuto**

- бе, не - на - ви - дя - ши - я Те - бе. Я - ко у - кло-ни - ша
 - be, ne - na - vy - dia - shchy - ia Te - be. Ya - ko u - klo - ny - sha

- бе, не - на - ви - дя - ши - я Те - бе. Я - ко у - кло-ни - ша
 - be, ne - na - vy - dia - shchi - ia Te - be. Ya - ko u - klo - ny - sha

- бе, не - на - ви - дя - ши - я Те - бе. Я - ко у - кло-ни - ша
 - be, ne - na - vy - dia - shchy - ia Te - be. Ya - ko u - klo - ny - sha

260

на - тя - зла - я, по - ми - сли - ша, по - ми - сли - ша со - ві
na tia zla - ia, po - my - sly - sha, po - my - sly - sha so - vi

на - тя - зла - я, по - ми - сли - ша, по - ми - сли - ша со - ві
na tia zla - ia, po - my - sly - sha, po - my - sly - sha so - vi

на - тя - зла - я, по - ми - сли - ша, по - ми - сли - ша со - ві
na tia zla - ia, po - my - sly - sha, po - my - sly - sha so - vi

265

p *mf* *mf*

- ти, *ix - zhe ne* *voz - mo - gut,* *ix - zhe ne* *voz - mo -*
 - ty, *ikh - zhe ne* *voz - mo - hut,* *ikh - zhe ne* *voz - mo -*

p *mf*

- ти, *ix - zhe ne* *voz - mo - gut*
 - ty, *ikh - zhe ne* *voz - mo - hut*

p *mf*

- ти, *ix - zhe ne* *voz - mo - gut,* *ix - zhe ne*
 - ty, *ikh - zhe ne* *voz - mo - hut,* *ikh - zhe ne*

269 **Allegro** *mf*

- гут со - ста - ви - ти.
- hut so - sta - vy - ty.

со - ста - ви - ти. Воз - не - си - ся,
so - sta - vy - ty. Voz - ne - sy - sia,

со - ста - ви - ти. Воз - не - си - ся,
so - sta - vy - ty. Voz - ne - sy - sia,

Воз - мо - гут со - ста - ви - ти. Воз - не - си - ся,
voz - mo - hut so - sta - vy - ty. Voz - ne - sy - sia,

273

Гос - по - ди, воз - не - си - ся, Гос - по - ди, си - ло - ю Тво - є - ю:
Hos - po - dy, voz - ne - sy - sia, Hos - po - dy, sy - lo - iu Tvo - ie - iu:

Гос - по - ди, воз - не - си - ся, Гос - по - ди, си - ло - ю Тво - є - ю:
Hos - po - dy, voz - ne - sy - sia, Hos - po - dy, sy - lo - iu Tvo - ie - iu:

Гос - по - ди, воз - не - си - ся, Гос - по - ди, си - ло - ю Тво - є - ю:
Hos - po - dy, voz - ne - sy - sia, Hos - po - dy, sy - lo - iu Tvo - ie - iu:

Fuga 279 *mf* *tr*

вос - по - ем і по - ем си - ли Тво - я,
vos - po - iem i po - iem sy - ly Tvo - ia,

вос - по - ем і по - ем си - ли Тво - я, вос - по -
vos - po - iem i po - iem sy - ly Tvo - ia, vos - po -

вос - по - ем і по -
vos - po - iem i po -

285

ВОС - ПО - ЄМ і ПО -
vos - po - iem i po -

mf

- ЄМ і ПО - ЄМ, ВОС - ПО - ЄМ, ВОС - ПО - ЄМ, ПО -
- iem i po - iem, vos - po - iem, vos - po - iem, po -

і ПО - ЄМ СИ - ЛИ ТВО - Я,
i po - iem sy - ly Tvo - ia,

- ЄМ СИ - ЛИ ТВО - Я,
- iem sy - ly Tvo - ia,

290

- ЄМ, ВОС - ПО - ЄМ і ПО -
- iem, vos - po - iem i po -

- ЄМ і ПО - ЄМ, ВОС - ПО - ЄМ і ПО - ЄМ СИ -
- iem i po - iem, vos - po - iem i po - iem sy -

ВОС - ПО - ЄМ і ПО - ЄМ, ВОС - ПО -
vos - po - iem i po - iem, vos - po -

ВОС - ПО - ЄМ, ПО - ЄМ і ПО - ЄМ СИ - ЛИ,
vos - po - iem, po - iem i po - iem sy - ly,

295

- ЄМ, ВОС - ПО - ЄМ і ПО - ЄМ, ВОС - ПО -
- iem, vos - po - iem i po - iem, vos - po -

- ЛИ, ВОС - ПО - ЄМ і ПО -
- ly, vos - po - iem i po -

- ЄМ і ПО - ЄМ, ВОС - ПО - ЄМ і ПО - ЄМ, ВОС -
- iem i po - iem, vos - po - iem i po - iem, vos -

ВОС - ПО - ЄМ і ПО - ЄМ,
vos - po - iem i po - iem,

300

- єм і по - єм, і по - єм, вoс - по -
 - iem i po - iem, i po - iem, vos - po -

- єм, *mp* вoс - по - єм, *p* вoс - по - єм і по -
 - iem, vos - po - iem, vos - po - iem i po -

по - єм і по - єм, вoс - по - єм і по - єм,
 po - iem i po - iem, vos - po - iem i po - iem,

mp

вoс - по - єм і по - єм,
 vos - po - iem i po - iem,

306

- єм і по - єм си - ли Тво - я,
 - iem i po - iem sy - ly Tvo - ia,

- єм си - ли Тво - я, і по - єм си -
 - iem sy - ly Tvo - ia, i po - iem sy -

вoс - по - єм і по - єм си -
 vos - po - iem i po - iem sy -

вoс - по - єм і по - єм си -
 vos - po - iem i po - iem sy -

312

вoс - по - єм і по - єм си - ли Тво - я.
 vos - po - iem i po - iem sy - ly Tvo - ia.

- ли Тво - я, *f* вoс - по - єм і по - єм си - ли Тво - я.
 - ly Tvo - ia, vos - po - iem i po - iem sy - ly Tvo - ia.

- ли Тво - я, вoс - по - єм си - ли Тво - я.
 - ly Tvo - ia, vos - po - iem sy - ly Tvo - ia.

- ли, вoс - по - єм і по - єм си - ли Тво - я.
 - ly, vos - po - iem i po - iem sy - ly Tvo - ia.

ТЕБЕ, БОГА, ХВАЛИМ

гімн Св. Амвросія Медіоланського

Tebe, Boha, khvalym (*We praise Thee, O God*)

“Te Deum” – Hymn of St. Ambrosius of Milan

Тебе, Бога, хвалим, Тебе, Господа, ісповідуєм.

Tebe, Boha, khvalym, Tebe, Hospoda, ispoviduiem.

We praise thee, O God: we acknowledge Thee to be the Lord.

Тебе, превічного Отця, вся земля величаєт.

Tebe previchnoho Ottsia vsia zemlia velychaiet.

All the earth doth worship Thee, the Father everlasting.

Тебі всі ангели, Тебі небеса і вся сили, Тебі херувими і серафими непрестанними гласи взивають:

Tebi vsi anhely, Tebi nebesa i vsia syly, Tebi kheruvymy i serafymy neprestannymy hlasy vzyvaiut:

To Thee all Angels, to Thee the Heavens and all the powers therein, to Thee Cherubim and Seraphim continually do cry aloud:

Свят, Свят, Свят, Господь Бог Саваоф; полни суть небеса і земля величества слави Твоєї.

Sviat, Sviat, Sviat, Hospod' Boh Savaof; polny sut' nebesa i zemlia velychestva slavy Tvoieia.

Holy, Holy, Holy: Lord God of Sabaoth; Heaven and earth are full of the Majesty of Thy Glory.

Тебе преславний апостольський лик, Тебе пророчеське хвалебне число, Тебе хвалить пресвітле мученицьке воїнство, Тебе по всій вселенній ісповідує Свята Церква, Отця непостижимого величества, поклоняємого Твого істинного і Єдинородного Сина, і Святого Утішителя Духа.

Tebe preslavnyj apostol's'kyj lyk, Tebe proroches'koie khvalebnoie chyslo, Tebe khvalyt' presvitloie muchenyches'koie voïnstvo, Tebe po vsej vselennij ispoviduiet Sviataia Tserkov, Ottsia nepostyzhymoho velychestva, poklaniaiemoho Tvoieho istynnoho i Yedynorodnoho Syna i Sviatoho Utishytelia Dukha.

The glorious company of the Apostles praise Thee, the godly fellowship of the Prophets praise Thee, the noble army of Martyrs praise Thee, the Holy Church throughout all the world doth acknowledge Thee; the Father of an infinite Majesty; Thine honourable, true, and only Son; also the Holy Ghost, the Comforter.

Ти – Царю слави Христе. Ти – Отця присносущний Син єси.

Ty – Tsariu slavy Khryste, Ty – Ottsia prysnosushchnyj Syn yesy.

Thou art the King of Glory, O Christ; Thou art the everlasting Son of the Father.

Ти, ко ізбавленію приємля чоловіка, не возгнушався єси Дівичеського чрева.

Ty, ko izbavleniiu pryiemlia chelovika, ne voz`hnushalsia yesy Divyches`koho chreva.

When Thou tookest upon Thee to deliver man, Thou didst not abhor the Virgin's womb.

Ти одолів смерті жало, отверзл віруючим Царство Небесное.

Ty odoliv smerty zhalo, otverzl viruiushchym Tsarstvo Nebesnoie.

When Thou hadst overcome the sharpness of death, Thou didst open the Kingdom of Heaven to all believers.

Ти одесную Бога сидиши во славі Отчей. Судія прийти віришися.

Ty odesnuiu Boha sidyshy vo slavi Otchej. Sudiia pryjty viryshysia.

Thou sittest at the right hand of God in the glory of the Father, We believe that Thou shalt come to be our Judge.

Тебе убо просим: помози рабом Твоїм, їхже честною кровію іскупил єси.

Tebe ubo prosym: pomozы rabom Tvoim, ikhzhe chestnoiu kroviiu isкупyl yesy.

We therefore pray Thee, help Thy servants whom Thou hast redeemed with Thy precious blood.

Сподоби со святыми Твоїми в вічній славі Твоїй царствовати.

Spodoby so sviatymy Tvoimy v vichnoj slavi Tvoiej tsarstvovaty.

Make them to be numbered with Thy Saints in glory everlasting.

Спаси люди Твоя, Господи, і благослови достояніє Твоє, ісправи я і вознеси їх во віки.

Spasy liudy Tvoia, Hospody, i blahoslovy dostoiannie Tvoie, ispravу ya i voznesy ikh vo viky.

O Lord, save Thy people: and bless Thine heritage. Govern them and lift them up for ever.

Во вся дні благословим Тебе і восхвалим ім'я Твоє во вік і в вік віка.

Vo vsia dni blahoslovyim Tebe i voskhvalym imia Tvoie vo vik i v vik vika.

Day by day we magnify Thee; and we worship Thy Name, ever world without end.

Сподоби, Господи, в день сей без гріха сохранилися нам.

Spodoby, Hospody, v den sej bez hrikha sokhranytysia nam.

Vouchsafe, O Lord, to keep us this day without sin.

Помилуй нас, Господи, помилуй нас.

Potyluj nas, Hospody, potyluj nas.

Have mercy on us, O Lord, have mercy upon us.

Буди милость Твоя, Господи, на нас, якоже уповахом на Тя: на Тя, Господи, уповахом, да не постидимся во віки.

Budy mylost' Tvoia, Hospody, na nas, yakozhe upovakhom na Tia: na Tia, Hospody, upovakhom, da ne postydysia vo viky.

O Lord, let Thy mercy lighten upon us, as our trust is in Thee. In Thee, O Lord, have we trusted; we shall never be confounded.

АМІНЬ.

Amin'.

Amen.

ТЕБЕ, БОГА, ХВАЛИМ (WE PRAISE THEE, O GOD)

C-dur, №2

[Allegro moderato]

S A

T

B

f

Те - бе, Бо - га, хва - лим, Те - бе, Гос - по - да, іс - по - ві - ду - єм, Те - бе, пре - віч - но -
 Те - be, Bo - ha, khva - lym, Te - be, Hos - po - da, is - po - vi - du - iem, Te - be, pre - vich - no -

f

Те - бе, Бо - га, хва - лим, Те - бе, Гос - по - да, іс - по - ві - ду - єм, Те - бе, пре - віч - но -
 Те - be, Bo - ha, khva - lym, Te - be, Hos - po - da, is - po - vi - du - iem, Te - be, pre - vich - no -

f

Те - бе, Бо - га, хва - лим, Те - бе, Гос - по - да, іс - по - ві - ду - єм, Те - бе, пре - віч - но -
 Те - be, Bo - ha, khva - lym, Te - be, Hos - po - da, is - po - vi - du - iem, Te - be, pre - vich - no -

5

mf

От - ця, вся зем - ля
 Ot - tsia, vsia zem - lia

mf

От - ця, вся зем - ля ве - ли - ча - єт. Те - бі всі ан - ге - ли, Те -
 Ot - tsia, vsia zem - lia ve - ly - cha - iet. Te - bi vsi an - he - ly, Te -

mf

От - ця, вся зем - ля ве - ли - ча - єт. Те - бі всі ан - ге - ли, Те -
 Ot - tsia, vsia zem - lia ve - ly - cha - iet. Te - bi vsi an - he - ly, Te -

mf

От - ця, вся зем - ля ве - ли - ча - єт. Те - бі всі ан - ге - ли, Те -
 Ot - tsia, vsia zem - lia ve - ly - cha - iet. Te - bi vsi an - he - ly, Te -

10

tr

Те - бі хе - ру - ви - ми і се - ра - фи - ми
 Te - bi khe - ru - vy - my i se - ra - fy - my *cresc.*

tr

Те - бі хе - ру - ви - ми і се - ра - фи - ми не - пре - стан - ни - ми
 Te - bi khe - ru - vy - my i se - ra - fy - my ne - pre - stan - ny - my *cresc.*

tr

Те - бі хе - ру - ви - ми і се - ра - фи - ми не - пре - стан - ни - ми
 Te - bi khe - ru - vy - my i se - ra - fy - my ne - pre - stan - ny - my *cresc.*

tr

Те - бі хе - ру - ви - ми і се - ра - фи - ми не - пре - стан - ни - ми
 Te - bi khe - ru - vy - my i se - ra - fy - my ne - pre - stan - ny - my *cresc.*

30 - леб - но - є чис - ло,
 - leb - no - ie chy - slo,

- є хва - леб - но - є чис - ло,
 - ie khva - leb - no - ie chy - slo,

Solo mf

Те - бе хва - лить пре - світ - ло - є му - че - ни - чесь - ко -
 Te - be khva - lyt' pre - svit - lo - ie mu - che - ny - ches' - ko -

Solo mf

Те - бе хва - лить, хва - лить пре - світ - ло - є му - че - ни - чесь - ко -
 Te - be khva - lyt', khva - lyt' pre - svit - lo - ie mu - che - ny - ches' - ko -

35 *Tutti f* *От - mf*
От -

Те - бе по всей все - лен - ній іс - по - ві - ду - єт Свя - та - я Цер - ков,
 Te - be po vsej vse - len - nij is - po - vi - du - iet Svya - ta - ia Tser - kov,

- є во - їн - ство. Те - бе по всей все - лен - ній іс - по - ві - ду - єт Свя - та - я Цер - ков,
 - ie vo - in - stvo. Te - be po vsej vse - len - nij is - po - vi - du - iet Svya - ta - ia Tser - kov,

f

- є во - їн - ство. Те - бе по всей все - лен - ній іс - по - ві - ду - єт Свя - та - я Цер - ков,
 - ie vo - in - stvo. Te - be po vsej vse - len - nij is - po - vi - du - iet Svya - ta - ia Tser - kov,

40 *mf* *по - кла - ня -*
по - kla - nia -

От - ця, От - ця не - по - сти жи - мо - го ве - ли - че - ства, по - кла -
 Ot - tsia, Ot - tsia ne - po - sty zhy - mo - ho ve - ly - che - stva, po - kla -

mf *f*

От - ця не - по - сти жи - мо - го ве - ли - че - ства, по - кла - ня -
 Ot - tsia ne - po - sty zhy - mo - ho ve - ly - che - stva, po - kla - nia -

mf *f*

От - ця, От - ця не - по - сти жи - мо - го ве - ли - че - ства, по - кла -
 Ot - tsia, Ot - tsia ne - po - sty zhy - mo - ho ve - ly - che - stva, po - kla -

45

- є - мо - го, по - кла - ня - є - мо - го
 ie - to - ho, po - kla - nia ie - to - ho

mf

- ня - є - мо - го, по - кла - ня - є - мо - го Тво - є - го іс - тин - но - го і Є - ди - но -
 - nia - ie - to - ho, po - kla - nia - ie - to ho Tvo - ie - ho is - tyn - no - ho i Ye - dy - no -

mf

8

- є - мо - го, по - кла - ня - є - мо - го Тво - є - го іс - тин - но - го і Є - ди - но -
 - ie - to - ho, po - kla - nia - ie - to ho Tvo - ie - ho is - tyn - no - ho i Ye - dy - no -

mf

- ня - є - мо - го, по - кла - ня - є - мо - го Тво - є - го іс - тин - но - го і Є - ди - но -
 - nia - ie - to - ho, po - kla - nia - ie - to ho Tvo - ie - ho is - tyn - no - ho i Ye - dy - no -

50

- род - но - го Си - на і Свя - то - го, і Свя - то -
 - rod - no - ho Sy - na i Svy - to - ho, i Svy - to -

tr

cresc.

8

- род - но - го Си - на і Свя - то - го, і Свя - то - го, і Свя - то -
 - rod - no - ho Sy - na i Svy - to - ho, i Svy - to - ho, i Svy - to -

tr

cresc.

tr

cresc.

- род - но - го Си - на і Свя - то - го, і Свя - то - го, і Свя - то -
 - rod - no - ho Sy - na i Svy - to - ho, i Svy - to - ho, i Svy - to -

55

У - ті - ши - те - ля Ду - ха.
 U - ti - shy - te - lia Du - kha.

mf

mf

- го У - ті - ши - те - ля Ду - ха.
 - ho U - ti - shy - te - lia Du - kha.

mf

- го У - ті - ши - те - ля Ду - ха.
 - ho U - ti - shy - te - lia Du - kha.

mf

- го У - ті - ши - те - ля Ду - ха.
 - ho U - ti - shy - te - lia Du - kha.

[Andante]
Soli S, A

mf

Ти, Ца рю сла - ви, Хри -
 Ty, Tsa riu sla - vy, Khry -

61

- сте,
- ste,

Solo mf

Ти, Ца - рю сла - ви, Хри - сте,
Ty, Tsa - riu sla - vy, Khry - ste,

Ти, Ца - рю сла - ви, Хри - сте,
Ty, Tsa - riu sla - vy, Khry - ste,

Ти От - ця при - сно - сущ - ний
Ty Ot - tsia pry - sno - sushch - nyj

68

Син є - си:
Syn ye - sy:

Tutti S, A mf

Ти ко із - бав - ле - ні-ю
Ty ko iz - bav - le - ni-iu

Ти От - ця при - сно - сущ - ний Син є - си:
Ty Ot - tsia pry - sno - sushch - nyj Syn ye - sy:

Tutti T mf

Ти
Ty

Tutti B mf

Ти От - ця при - сно - сущ - ний Син є - си:
Ty Ot - tsia pry - sno - sushch - nyj Syn ye - sy:

Ти
Ty

76

не воз - гну - шал - ся є -
ne voz - hnu - shal - sia ye -

mf

при - єм - ля че - ло - ві - ка,
pry - iem - lia che - lo - vi - ka,

ко із - бав - ле - ні-ю при - єм - ля че - ло - ві - ка,
ko iz - bav - le - ni-iu pry - iem - lia che - lo - vi - ka,

ко із - бав - ле - ні-ю при - єм - ля че - ло - ві - ка,
ko iz - bav - le - ni-iu pry - iem - lia che - lo - vi - ka,

84 - си
- су

- шал - ся
-shal - sia

Ді - ви - чесь - ко - го
Di - vy - ches' - ko - ho

чре - ва. Ти
chre - va. Ty

mf

8 не воз - гну - шал - ся є - си
ne voz - hnu - shal - sia ye - sy

Ді - ви - чесь - ко - го
Di - vy - ches' - ko - ho

чре - ва. Ти
chre - va. Ty

mf

не воз - гну - шал - ся
ne voz - hnu - shal - sia

Ді - ви - чесь - ко - го
Di - vy - ches' - ko - ho

чре - ва. Ти
chre - va. Ty

91

о - до - лів смер - ти жа - ло,
o - do - liv smer - ty zha - lo,

от - верзл є - си
ot - verzl ye - sy

ві - ру - ю -
vi - ru - iu -

tr

о - до - лів смер - ти жа - ло,
o - do - liv smer - ty zha - lo,

от - верзл є - си
ot - verzl ye - sy

ві - ру - ю -
vi - ru - iu -

tr

о - до - лів смер - ти жа - ло,
o - do - liv smer - ty zha - lo,

от - верзл є - си
ot - verzl ye - sy

ві - ру - ю -
vi - ru - iu -

tr

98

ним Цар - ство, Цар - ство Не - бес - но - є. Ти
shchym Tsar - stvo, Tsar - stvo Ne - bes - no - ie. Ty

о - дес - ну - ю Бо - га
o - des - nu - iu Bo - ha

rit. *f*

ним Цар - ство, Цар - ство Не - бес - но - є. Ти
shchym Tsar - stvo, Tsar - stvo Ne - bes - no - ie. Ty

о - дес - ну - ю Бо - га
o - des - nu - iu Bo - ha

rit. *f*

ним Цар - ство, Цар - ство Не - бес - но - є. Ти
shchym Tsar - stvo, Tsar - stvo Ne - bes - no - ie. Ty

о - дес - ну - ю Бо - га
o - des - nu - iu Bo - ha

rit. *f*

сі - ди - ши во сла - ві От - чей Су - ді - я ві - ри - ши - ся, ві - ри - ши -
 si - dy - shy vo sla - vi Ot - chej Su - di - ia vi - ry - shy - sya, vi - ry - shy -

сі - ди - ши во сла - ві От - чей Су - ді - я ві - ри - ши - ся, ві - ри - ши -
 si - dy - shy vo sla - vi Ot - chej Su - di - ia vi - ry - shy - sya, vi - ry - shy -

сі - ди - ши во сла - ві От - чей Су - ді - я ві - ри - ши - ся, ві - ри - ши -
 si - dy - shy vo sla - vi Ot - chej Su - di - ia vi - ry - shy - sya, vi - ry - shy -

Adagio

- ся при - йти. - ся при - йти. Те - бе у - бо про - сим: по - мо - зи
 - sya pry - jty. - sia pry - jty. Te - be u - bo pro - sym: po - to - zu

- ся при - йти. Solo B I Те - бе у - бо про - сим: по - мо - зи
 - sya pry - jty. Te - be u - bo pro - sym: po - to - zu

- ся при - йти. Solo B II Те - бе у - бо про - сим: по - мо - зи
 - sya pry - jty. Te - be u - bo pro - sym: po - to - zu

Іх - же чест - но - ю кро - ві - ю іс - ку - пил, іс - ку - пил є -
 Ih - zhe chest - no - iu kro - vi - iu is - ku - pyl, is - ku - pyl ye -

ра - бом Тво - їм, іс - ку - пил є - ра - бом Тво - їм, іс - ку - пил є -
 ra - bom Tvo - im, is - ku - pyl ye -

ра - бом Тво - їм, іс - ку - пил є -
 ra - bom Tvo - im, is - ku - pyl ye -

ра - бом Тво - їм, іс - ку - пил є -
 ra - bom Tvo - im, is - ku - pyl ye -

128

- си,
- су,

Soli A I, II їх - же чест-
ih - zhe chest-

8

Те - бе у - бо про - сим: по - мо - зи ра - бом Тво - їм,
Te - be u - bo pro - sym: po - mo - zy ra - bom Tvo - їm,

- си,
- су,

Те - бе у - бо про - сим: по - мо - зи ра - бом Тво - їм,
Te - be u - bo pro - sym: po - mo - zy ra - bom Tvo - їm,

134

- но - ю кро - ві - ю
- no - iu kro - vi - iu

іс - ку - пил,
is - ku - pyl,

іс - ку - пил є - си,
is - ku - pyl ye - sy,

Tutti pp

іс - ку - пил є - си, іс - ку - пил є -
is - ku - pyl ye - sy, is - ku - pyl ye -

іх - же част - но - ю,
ih - zhe chest - no - iu,

іс - ку - пил є - си, іс - ку - пил є -
is - ku - pyl ye - sy, is - ku - pyl ye -

mf pp

кро - ві - ю іс - ку - пил є - си, іс - ку - пил є -
kro - vi - iu is - ku - pyl ye - sy, is - ku - pyl ye -

139

Allegro f

- си. Спо - до - би со свя - ти - ми Тво - ї - ми в віч - ной сла - ві Тво -
- su. Spo - do - by so svia - ty - my Tvo - ї - my v vich - noi sla - vi Tvo -

8

- си. Спо - до - би со свя - ти - ми Тво - ї - ми в віч - ной сла - ві Тво -
- su. Spo - do - by so svia - ty - my Tvo - ї - my v vich - noi sla - vi Tvo -

- си. Спо - до - би со свя - ти - ми Тво - ї - ми в віч - ной сла - ві Тво -
- su. Spo - do - by so svia - ty - my Tvo - ї - my v vich - noi sla - vi Tvo -

143

Спа-си лю - ди, лю - ди Тво - я, Гос - по-ди, і бла-го - сло-ви,
 Spa - sy liu - dy, liu - dy Tvo - ia, Hos - po - dy, i bla - ho - slo - vy,
Soli S I, II
p

- ей цар - ство-ва - ти.
 - iej tsar - stvo - va - ty.

- ей цар - ство-ва - ти.
 - iej tsar - stvo - va - ty.

- ей цар - ство-ва - ти.
 - iej tsar - stvo - va - ty.

148

і бла-го - сло-ви до-сто - я - ні - є Тво - є, до-сто - я - ні - є Тво - є.
 i bla - ho - slo - vy do - sto - ia - ni - ie Tvo - ie, do - sto - ia - ni - ie Tvo - ie.

f

mf

Іс - пра - ви я і воз-не -
 Is - pra - vy ya i voz - ne -

152

Tutti S, A
mf

Іс - пра - ви я і воз-не - си їх во ві - ки,
 Is - pra - vy ya i voz - ne - sy ikh vo vi - ky,

mf

f

Іс - пра - ви я і воз-не - си їх во ві -
 Is - pra - vy ya i voz - ne - sy ikh vo vi -

mf

f

- си їх во ві ки, іс - пра - ви я і воз-не - си їх во ві -
 - sy ikh vo vi - ky, is - pra - vy ya i voz - ne - sy ikh vo vi -

cresc.

-ки: і вос-хва-лим ім' - я Тво - є во вік і в вік, во
-ку: i vos-khva-lym im - ia Tvo - ie vo vik i v vik, vo

mf

-ки: во вся дні бла-го-сло-вим Те - бе і вос-хва-лим ім' - я Тво - є во вік і в вік, во
-ку: vo vsia dni bla-ho-slo-vum Te - be i vos-khva-lym im - ia Tvo - ie vo vik i v vik, vo

mf

-ки: во вся дні бла-го-сло-вим Те - бе і вос-хва-лим ім' - я Тво - є во вік і в вік, во
-ку: vo vsia dni bla-ho-slo-vum Te - be i vos-khva-lym im - ia Tvo - ie vo vik i v vik, vo

cresc.

162

f *tr*

вік і в вік, і в вік ві - ка. Спо - до - би, Гос - по - ди, Гос - по - ди, в день сей без грі -
vik i v vik, i v vik vi - ka. Spo - do - by, Hos - po - dy, Hos - po - dy, v den' sej bez hri -

f *tr*

вік і в вік, і в вік ві - ка. Спо - до - би, Гос - по - ди, Гос - по - ди, в день сей без грі -
vik i v vik, i v vik vi - ka. Spo - do - by, Hos - po - dy, Hos - po - dy, v den' sej bez hri -

f *tr*

вік і в вік, і в вік ві - ка. Спо - до - би, Гос - по - ди, Гос - по - ди, в день сей без грі -
vik i v vik, i v vik vi - ka. Spo - do - by, Hos - po - dy, Hos - po - dy, v den' sej bez hri -

Largo

166

p *pp*

- ха со-хра-ни-ти-ся нам. По-ми-луй нас, по-ми-луй нас, Гос-по-ди, по-ми-луй нас:
- kha so-khra-ny - ty - sia nam. Po - my - luj nas, po - my - luj nas, Hos - po - dy, po - my - luj nas:

p *pp*

- ха со-хра-ни-ти-ся нам. По-ми-луй нас, по-ми-луй нас, Гос-по-ди, по-ми-луй нас:
- kha so-khra-ny - ty - sia nam. Po - my - luj nas, po - my - luj nas, Hos - po - dy, po - my - luj nas:

p *pp*

- ха со-хра-ни-ти-ся нам. По-ми-луй нас, по-ми-луй нас, Гос-по-ди, по-ми-луй нас:
- kha so-khra-ny - ty - sia nam. Po - my - luj nas, po - my - luj nas, Hos - po - dy, po - my - luj nas:

171 *p* **Allegro** *f*

бу - ди ми - лость Тво - я, Гос - по-ди, на нас, я - ко - же у - по - ва - хом на
 bu - dy ty - lost' Tvo - ia, Hos - po-dy, na nas, ya-ko - zhe u - po - va - khom na

8 *p* *f*

бу - ди ми - лость Тво - я, Гос - по-ди, на нас, я - ко - же у - по - ва - хом на
 bu - dy ty - lost' Tvo - ia, Hos - po-dy, na nas, ya-ko - zhe u - po - va - khom na

p *f*

бу - ди ми - лость Тво - я, Гос - по-ди, на нас, я - ко - же у - по - ва - хом на
 bu - dy ty - lost' Tvo - ia, Hos - po-dy, na nas, ya-ko - zhe u - po - va - khom na

175 *mf* *cresc.*

Тя, на Тя, Гос-по-ди, у-по-ва-хом, да не по-сти-дим-ся во ві-ки,
 Tia, na Tia, Hos-po-dy, u-po-va-khom, da ne po-sty-dym-sia vo vi-ky,

8 *mf* *cresc.*

Тя, на Тя, Гос-по-ди, у-по-ва-хом, да не по-сти-дим-ся во ві-ки,
 Tia, na Tia, Hos-po-dy, u-po-va-khom, da ne po-sty-dym-sia vo vi-ky,

mf *cresc.*

Тя, на Тя, Гос-по-ди, у-по-ва-хом, да не по-сти-дим-ся во ві-ки,
 Tia, na Tia, Hos-po-dy, u-po-va-khom, da ne po-sty-dym-sia vo vi-ky,

180 *f* *ritardando* **[Maestoso]**

да не по-сти-дим - ся во ві - ки. А - мінь, а - мінь, а - мінь.
 da ne po-sty-dym - sia vo vi - ky. A - min', a - min', a - min'.

8 *f* *ritardando*

да не по-сти-дим - ся во ві - ки. А - мінь, а - мінь, а - мінь.
 da ne po-sty-dym - sia vo vi - ky. A - min', a - min', a - min'.

f *ritardando*

да не по-сти-дим - ся во ві - ки, во ві - ки. А - мінь, а - мінь, а - мінь.
 da ne po-sty-dym - sia vo vi - ky, vo vi - ky. A - min', a - min', a - min'.

ДА ВОСКРЕСНЕТ БОГ

Пс. 67: 1-10, 35, 36

Da voskresnet Boh (Let God Arise)

Psalm 68 [67]

Да воскреснет Бог, і расточаться врази Єго, і да біжать от лица Єго ненавидящі Єго.

Яко ісчезает дим, да ісчезнут, яко тает воск от лица огня, тако да погибнут грішници от лица Божия,

а праведници да возвеселяться, да возрадуются пред Богом, да насладяться в веселії.

Воспойте Богу, пойте імені Єго, путесотворите возшедшему на запади. Господь ім'я Єму, і радуйтеся пред Ним.

Да смятутся от лица Єго, Отця сірих і Судії вдовиць: Бог в місті святім Своім.

Бог вселяет єдиномысленния в дом, ізводя оковання мужеством, такожде преогорчевающия живуция во гробіх.

Боже, внегда ісходити Тебі пред людьми Твоїми, внегда мимоходити Тебі в пустині,

земля потрясется, ібо небеса кануша от лица Бога Синаіа, от лица Бога Ізраїлева.

Дождь волен отлучиши, Боже, достоянію Твоєму і ізнеможе, Ти же совершил еси є.

Дадите славу Богові, на Ізраїлі велеліпота Єго, і сила Єго на облацях.

Дивен Бог во святых Своїх, Бог Ізраїлев: Той даст силу і державу людем Своім,

благословен Бог.

Da voskresnet Boh, i rastochat'sia vrazy Yeho,

i da bizhat' ot lytsia Yeho nenvydiashchy Yeho.

Yako ischezaiet dym, da ischeznut, yako taiet vosk ot lytsia ohnia, tako da pohybnut hrishnytsi ot lytsia Bozhyia,

a pravednytsi da vozveseliat'sia, da vozraduiut'sia pred Bohom, da nasladiat'sia v veselii.

Vospojte Bohu, pojte imeni Yeho, putesotvorite vozshedshemu na zapady. Hospod' imia Yemu, i radujtesia pred Nym.

Da smiatut'sia ot lytsia Yeho, Ottsa sirykh i Sudii vdovyts': Boh v misti sviatim Svoim.

Boh vseliaiet yedynomyslennia v dom, izvodia okovannia muzhestvom, takozhde preohorchevaiushchyia, zhyvushchyia vo hrobikh.

Bozhe, vnehda iskhodyty Tebi pred liud'my Tvoïmy, vnehda mymokhodyty Tebi v pustyni,

zemlia potriasesia, ibo nebesa kanusha ot lytsia Boha Synäïna, ot lytsia Boha Izraileva.

Dozhd' volen otluchyshy, Bozhe, dostoiianiiu Tvoiemu, i iznemozhe, Ty zhe sovershyl iesy ie.

Dadyte slavu Bohovi, na Izraili velelipota Yeho, i syla Yeho na oblatsikh.

Dyven Boh vo sviatykh Svoïkh, Boh Izrailev: Toj dast sylu i derzhavu liudem Svoïm, blahosloven Boh.

Let God arise, let His enemies be scattered: let them also that hate Him flee before Him.

As smoke is driven away, so drive them away: as wax melteth before the fire, so let the wicked perish at the presence of God.

But let the righteous be glad; let them rejoice before God: yea, let them exceedingly rejoice.

Sing unto God, sing praises to His name: extol him that rideth upon the heavens by His name Jah, and rejoice before Him.

A father of the fatherless, and a judge of the widows, is God in His holy habitation.

God setteth the solitary in families: He bringeth out those which are bound with chains: but the rebellious dwell in a dry land.

O God, when Thou wentest forth before Thy people, when Thou didst march through the wilderness;

The earth shook, the heavens also dropped at the presence of God: even Sinai itself was moved at the presence of God, the God of Israel.

Thou, O God, didst send a plentiful rain, whereby Thou didst confirm Thine inheritance, when it was weary.

Ascribe ye strength unto God: his excellency is over Israel, and his strength is in the clouds.

O God, Thou art awesome out of Thy holy places: the God of Israel is He that giveth strength and power unto His people. Blessed be God.

ДА ВОСКРЕСНЕТ БОГ (LET GOD ARISE)

Allegro assai

Soprano (S) and Alto (A) parts:

f Да вос - крес - нет Бог, *p* і рас-то - чат - ся, *mf* і рас-то - чат - ся вра -
Da *vos - kres - net* *Boh,* *i ras - to - chat' - sia,* *i ras - to - chat' - sia vra -*

Tenor (T) part:

f Да вос - крес - нет Бог, *p* і рас-то - чат - - - - - *mf* ся вра -
Da *vos - kres - net* *Boh,* *i ras - to - chat' - - - - -* *sia vra -*

Bass (B) part:

f Да вос - крес - нет Бог, *p* і рас-то - чат - ся вра - зі, *mf* вра -
Da *vos - kres - net* *Boh,* *i ras - to - chat - sia vra - zi,* *vra -*

6

i da bi - zhat', i da bi - zhat'

- zi € - го, i да би - жат от ли - ца, от ли-ца € - го, i да би -
- zi Ye - ho, i da bi - zhat' ot ly - tsia, ot ly-tsia Ye ho, i da bi -

8

- zi € - го, да би - жат, i да би - жат от ли-ца € - го, i да би -
- zi Ye - ho, da bi - zhat', i da bi - zhat' ot ly-tsia Ye ho, i da bi -

V V

- zi € - го, да би - жат, i да би - жат от ли-ца € - го, i да би -
- zi Ye - ho, da bi - zhat', i da bi - zhat' ot ly-tsia Ye - ho, i da bi -

II

от ли - ца,
ot ly - tsia,

[meno mosso]

Я - ко ис - че - за - єт дим, ис - че -
Ya - ko is - che - za - iet dym, is - che -

жат, і да бі жат от ли - ца € - го. Я - ко ис - че - за - єт дим, ис - че -
-zhat', i da bi -zhat' ot ly - tsia Ye - ho. Ya - ko is - che - za - iet dym, is - che -

жат от ли - ца € - го. Я - ко ис - че - за - єт дим, ис - че -
-zhat' ot ly - tsia Ye - ho. Ya - ko is - che - za - iet dym, is - che -

жат от ли - ца, от ли - ца € - го. Я - ко ис - че - за - єт дим, ис - че -
-zhat' ot ly - tsia, ot ly - tsia Ye - ho. Ya - ko is - che - za - iet dym, is - che -

[a tempo]

- за - єт дим, да іс - чез - нут, іс - чез - нут,
 - za - iet dym, da is - chez - nut, is - chez - nut,

17

f *p* *f*

- за - єт дим, да іс - чез - нут, іс - чез - нут, да іс -
 - za - iet dym, da is - chez - nut, is - chez - nut, da is -

8

- за - єт дим, да іс - чез - нут, іс - чез - нут, да іс -
 - za - iet dym, da is - chez - nut, is - chez - nut, da is -

f *p* *f*

- за - єт дим, да іс - чез - нут, іс - чез - нут, да іс -
 - za - iet dym, da is - chez - nut, is - chez - nut, da is -

[a tempo] *Solo S I*
Solo A I Я - ко та - єт воск от ли - ца, от ли -
 Ya - ko ta - iet vosk ot ly - tsia, ot ly -

23

p *f*

- чез - нут. Я - ко та - єт воск от ли - ца ог - ня, от ли -
 - chez - nut. Ya - ko ta - iet vosk ot ly - tsia oh - nia, ot ly -

Solo T I *p*

8

- чез - нут. Я - ко та - єт воск, я - ко та - єт от ли -
 - chez - nut. Ya - ko ta - iet vosk, ya - ko ta - iet ot ly -

Solo B I *p*

- чез - нут. Я - ко та - єт воск от ли -
 - chez - nut. Ya - ko ta - iet vosk ot ly -

[a tempo] *Tutti*
 - ца ог - ня, та - ко да по - гиб - нут гріш - ни - ци от ли -
 - tsia oh - nia, ta - ko da po - hyb - nut hrish - ny - tsi ot ly -

30

mf *f*

- ца ог - ня, та - ко да по - гиб - нут от ли -
 - tsia oh - nia, ta - ko da po - hyb - nut ot ly -

mf Tutti *f Tutti*

8

- ца ог - ня, та - ко да по - гиб - нут от ли -
 - tsia oh - nia, ta - ko da po - hyb - nut ot ly -

f Tutti

- ца ог - ня, та - ко да по - гиб - нут
 - tsia oh - nia, ta - ko da po - hyb - nut

35

- гиб - нут гріш - ни - ци от ли - ца, да по - гиб - нут от ли - ца
 - hyb - nut hrish - ny - tsi ot ly - tsia, da po - hyb - nut ot ly - tsia

- ца, от ли - ца, от ли - ца, гріш - ни - ци от ли -
 - tsia, ot ly - tsia, ot ly - tsia, hrish - ny - tsi ot ly -

8 - ца, от ли - ца, от ли - ца
 - tsia, ot ly - tsia, tsia, ot ly - tsia

гріш - ни - ци от ли - ца, от ли - ца, гріш - ни - ци да по - гиб - нут от ли -
 hrish - ny - tsi ot ly - tsia, ot ly - tsia, hrish - ny - tsi da po - hyb - nut ot ly -

39

Бо - жі - я, [Sostenuto] Andante Moderato
 Bo - zhy - ia, *mf* *Soli S, A*

-ца Бо - жі - я, да по-гиб - нут. А пра - вед - ни -
 -tsia Bo - zhy - ia, da po-hyb - nut. A pra - ved - ny -

Бо - жі - я, да по-гиб - нут. А пра - вед - ни -
 Bo - zhy - ia, da po-hyb - nut. A pra - ved - ny -

-ца Бо - жі - я, да по-гиб - нут. А пра - вед - ни -
 -tsia Bo - zhy - ia, da po-hyb - nut. A pra - ved - ny -

44

Solo A да воз - ве - се - лят - ся, *Tutti mf*
 da voz - ve - se - liat' - sia, da voz - ve - se - liat' - sia, а пра - вед - ни - ци да воз - ве - се - лят -
 -ци да воз - ве - се - лят - ся, воз - ве - се - лят - ся, а пра - ved - ny - tsi da voz - ve - se - liat' -
 -tsi da voz - ve - se - liat' - sia, voz - ve - se - liat' - sia, а pra - ved - ny - tsi da voz - ve - se - liat' -

8 да воз - ве - се - лят - ся, ве - се - лят - ся, а пра - вед - ни - ци да воз - ве - се - лят -
 da voz - ve - se - liat' - sia, ve - se - liat' - sia, а pra - ved - ny - tsi da voz - ve - se - liat' -

-ци да воз - ве - се - лят - ся, ве - се - лят - ся, а пра - вед - ни - ци да воз - ве - се - лят -
 -tsi da voz - ve - se - liat' - sia, ve - se - liat' - sia, а pra - ved - ny - tsi da voz - ve - se - liat' -

47

да воз - ра - ду - ют -
da voz - ra - du - iut' -

p

-ся, да воз - ра - ду - ют - ся пред Бо - гом, да воз - ра - ду - ют -
-sia, da voz - ra - du - iut' -sia pred Bo - hom, da voz - ra - du - iut' -

p

8 -ся, да воз - ра - ду - ют - ся пред Бо - гом, да воз - ра - ду - ют -
-sia, da voz - ra - du - iut' -sia pred Bo - hom, da voz - ra - du - iut' -

p

-ся, да воз - ра - ду - ют - ся пред Бо - гом, да воз - ра - ду - ют -
-sia, da voz - ra - du - iut' -sia pred Bo - hom, da voz - ra - du - iut' -

49

да на - сла - дят - ся в ве -
da na - sla - diat' - sia v ve -

Solo A I *Solo S I*

- ся пред Бо - гом, пред Бо - гом, да на - сла - дят - ся в ве - се -
-sia pred Bo - hom, pred Bo - hom, da na - sla - diat' - sia v ve - se -

Solo T I

8 - ся пред Бо - гом, пред Бо - гом, да на - сла - дят - ся,
-sia pred Bo - hom, pred Bo - hom, da na - sla - diat' - sia,

Solo B I

- ся пред Бо - гом, да на - сла - дят - ся в ве - се - лі - ї, в ве -
-sia pred Bo - hom, da na - sla - diat' - sia v ve - se - li - i, v ve -

52

се - лі - ї, в ве - се - лі - ї, *Tutti*
se - li - i, v ve - se - li - i,

Soli A

- лі - ї, в ве - се - лі - ї, да на - сла - дят - ся в ве - се - лі - ї. Вос - пой - те
- li - i, v ve - se - li - i, da na - sla - diat' - sia v ve - se - li - i. Vos - poi - te

Solo

8 да на - сла - дят - ся в ве - се - лі - ї. Вос -
da na - sla - diat' - sia v ve - se - li - i. Vos -

Solo

- се - лі - ї, да на - сла - дят - ся в ве - се - лі - ї. Вос -
- se - li - i, da na - sla - diat' - sia v ve - se - li - i. Vos -

55 *Solo* **Вос - пой - те** **Бо - гу,** **пой - те і - ме - ні Є - го,** **Tutti**
Vos - poj - te *Bo - hu,* *poj - te i - me - ni Ye - ho,*

Бо - гу, пой - те і - ме - ні Є - го, **пой - те, пу - те - со - тво -**
Bo hu, poj - te i - me - ni Ye ho, poj - te, pu - te - so - tvo -

- пой - те, пой - те і - ме - ні Є - го, пу - те - со - тво -
- poj - te, poj - te i - me - ni Ye ho, pu - te - so - tvo -

- пой - те і - ме - ні Є - го, пу - те - со - тво -
- poj - te i - me - ni Ye ho, pu - te - so - tvo -

57 **воз - шед - ше - му на за - па - ди,**
voz-shed-she-mu, na za - pa-dy,

- рі - те, со - тво - рі - те
- ri - te, so - tvo - ri - te

воз - шед - ше - му на за - па - ди, на за - па - ди, воз - шед - ше -
voz shed-she-mu na za - pa-dy, na za - pa-dy, voz-shed - she -

- рі - те, со - тво - рі - те
- ri - te, so - tvo - ri - te

воз - шед - ше - му на за - па - ди.
voz-shed-she-mu na za - pa-dy.

воз - шед - ше - му на
voz-shed-she-mu na

59 **- му на за - па - ди. Гос - подь ім' - я Є - му, і ра - дуй - те - ся пред**
- tu na za - pa-dy. Hos - pod' im - ia Ye - tu, i ra - duj - te - sia pred

Гос - подь ім' - я Є - му, і ра - дуй - те - ся пред
Hos - pod' im - ia Ye - tu, i ra - duj - te - sia pred

за - па - ди, на за - па - ди. Гос - подь ім' - я Є - му, і ра - дуй - те - ся пред
za - pa-dy, na za - pa-dy. Hos - pod' im - ia Ye - tu, i ra - duj - te - sia pred

Presto

61 **Tutti** *rit.* **Да** **смя - тут - ся** **от ли - ца** **Є -**
Da smia - tut' - sia ot ly - tsia Ye -

Ним, і ра - дуй-те-ся пред Ним. **Да** **смя - тут - ся** **от ли -**
Nym, i ra - duj - te - sia pred Nym. Da smia - tut' - sia ot ly -

Ним, і ра - дуй-те-ся пред Ним. **Да** **смя -**
Nym, i ra - duj - te - sia pred Nym. Da smia -

Ним, і ра - дуй-те-ся пред Ним.
Nym, i ra - duj - te - sia pred Nym.

66 *p* **да** **смя - тут - ся,**
da smia - tut' - sia,

- го, да смя - тут - ся, да смя - тут - ся, да смя - тут - ся от ли-ца Є -
- tsa, da smia - tut' - sia, da smia - tut' - sia, da smia - tut' - sia ot ly - tsia Ye -

- тут - ся от ли - ца Є - го, да смя - тут - ся, да смя - тут - ся от ли-ца Є -
- tut' - sia ot ly - tsia Ye - ho, da smia - tut' - sia, da smia - tut' - sia ot ly - tsia Ye -

Да **смя - тут - ся,** **да смя - тут - ся,** **да смя - тут - ся** **от ли-ца Є -**
Da smia - tut' - sia, da smia - tut' - sia, da smia - tut' - sia ot ly - tsia Ye -

72 **От - ца** **сі - рих** **і** **Су-ді - ї** **Бог** **в міс -**
Ot - tsa si - rykh i Su - di - i Boh v mis -

- го, **От - ца** **сі - рих** **і** **Су-ді - ї** **вдо - виц.** **Бог**
- ho, Ot - tsa si - rykh i Su - di - i vdo - vyts'. Boh

- го, **От - ца** **сі - рих** **і** **Су-ді - ї** **вдо - виц. Бог** **в міс -**
- ho, Ot - tsa si - rykh i Su - di - i vdo - vyts'. Boh v mis -

- го, **От - ца** **сі - рих** **і** **Су-ді - ї** **вдо - виц. Бог** **в міс -**
- ho, Ot - tsa si - rykh i Su - di - i vdo - vyts'. Boh v mis -

78 - ті свя - тім Сво - їм. *Soli S I, A I*
 - ti svia - tim Svo - im.

в міс - ті свя-тім Сво - їм. Бог все - ля - єт, Бог все - ля - єт
 v mis - ti svia-tim Svo - im. Boh vse - lia - iet, Boh vse - lia - iet

8 - ті свя - тім Сво - їм.
 - ti svia - tim Svo - im.

Solo B I

- ті свя - тім Сво - їм. Бог все - ля - єт, Бог все - ля - єт
 - ti svia - tim Svo - im. Boh vse - lia - iet, Boh vse - lia - iet

85 є - ди - но - мис - лен - ни - я в дом,
 ye - dy - no - mys - len - ny - ia v dom, *Solo A II*

є - ди - но - мис - лен - ни - я в дом. Із - во - дя о - ко - ван - ни -
 ye - dy - no, ye - dy - no - mys - len - ny - ia v dom. Iz - vo - dia o - ko - van - ny -

Solo T II

Із - во - дя о - ко - ван - ни -
 Iz - vo - dia o - ko - van - ny -

Solo B II

є - ди - но, є - ди - но - мис - лен - ни - я в дом. Із - во - дя о - ко - ван - ни -
 ye - dy - no, ye - dy - no - mys - len - ny - ia v dom. Iz - vo - dia o - ko - van - ny -

92 *Tutti*
 - я, о - ко - ван - ни - я му - жес - твою, та - ко - жде пре - о - гор - че - ва - ю - щи -
 - ia, o - ko - van - ny - ia mu - zhes - tvom, ta - ko-zhde pre - o - hor-che - va - iu - shchy -

8 - я, о - ко - ван - ни - я му - жес - твою, та - ко - жде пре - о - гор - че - ва - ю - щи -
 - ia, o - ko - van - ny - ia mu - zhes - tvom, ta - ko-zhde pre - o - hor-che - va - iu - shchy -

- я, о - ко - ван - ни - я му - жес - твою, та - ко - жде пре - о - гор - че - ва - ю - щи -
 - ia, o - ko - van - ny - ia mu - zhes - tvom, ta - ko-zhde pre - o - hor-che - va - iu - shchy -

99 жи - ву - щі - я во
zhy - vu - shchy - ia vo

mp *rit.*

- я, жи - ву - щі - я во гро - біх.
- ia, zhy - vu - shchy - ia vo hro - bikh.

mp *rit.*

8 - я, жи - ву - щі - я во гро - біх.
- ia, zhy - vu - shchy - ia vo hro - bikh.

mp *rit.*

- я, жи - ву - щі - я во гро - біх.
- ia, zhy - vu - shchy - ia vo hro - bikh.

105 **Maestoso**
Soli S, A

p *Tutti*

Бо - же, вне - гда іс - хо - ди ти Те - бі, Бо - же, вне -
Bo - zhe, vne - gda is - kho - dy - ty Te - bi, Bo - zhe, vne -

p

вне -
vne -

Solo *p* *Tutti*

Бо - же, вне - гда іс - хо - ди ти Те - бі, вне -
Bo - zhe, vne - gda is - kho - dy - ty Te - bi, vne -

107

- гда іс - хо - ди - ти Те - бі пред людь - ми Тво - ї - ми, вне - гда іс - хо - ди - ти Те - бі пред людь -
- gda is - kho - dy - ty Te - bi pred liud' - my Tvo - i - my, vne - gda is - kho - dy - ty Te - bi pred liud' -

cresc.

8 - гда іс - хо - ди - ти Те - бі пред людь - ми Тво - ї - ми, вне - гда іс - хо - ди - ти Те - бі пред людь -
- gda is - kho - dy - ty Te - bi pred liud' - my Tvo - i - my, vne - gda is - kho - dy - ty Te - bi pred liud' -

cresc.

- гда іс - хо - ди - ти, вне - гда іс - хо - ди - ти Те - бі пред людь -
- gda is - kho - dy - ty, vne - gda is - kho - dy - ty Te - bi pred liud' -

cresc.

110

вне - гда *f* *vne - gda* ми - мо - хо - ди - ти Те - бі в пу -
 ту - мо - kho - dy - ty Te - bi v pu -

- ми Тво - ї - ми, *f* *vne - gda* ми - мо - хо - ди - ти Те - бі в пус - ти -
 - ту Tvo - ї - ту, *vne - gda* ту - мо - kho - dy - ty Te - bi v pus - ty -

8
 пред людь - ми,
pred liud' - tu,

вне - гда *f* ми - мо - хо - ди - ти Те -
vne - gda ту - мо - kho - dy - ty Te -

- ми Тво - ї - ми,
 - ту Tvo - ї - ту, *f* *vne - gda* ми - мо - хо -
vne - gda ту - мо - kho -

112

- сти - ні, **Allegro** Зем -
- sty - ni, Zem -

- ні, в пус - ти - ні. *p* Зем - ля по - тря - се -
ni, v pus - ty - ni. Zem lia po - tria - se -

- бі в пус - ти - ні, в пус - ти - ні. *p* Зем - ля по - тря -
- bi v pus - ty - ni, v pus - ty - ni. Zem lia po - tria -

- ди - ти Те - бі в пус - ти - ні, в пус - ти - ні.
- dy - ty Te - bi v pus - ty - ni, v pus - ty - ni.

115

- ля по - тря - се - ся, по - тря - се - ся, зем - ля по - тря - се - ся,
- lia po - tria - se - sia, po - tria - se - sia, zem lia po - tria - se - sia,

- ся, зем - ля по - тря - се - ся, зем - ля по - тря - се - ся, і - бо не - бе - са
- sia, zem lia po - tria - se - sia, zem lia po - tria - se - sia, i - bo ne - be - sa

8
 - се - ся, зем - ля, зем - ля по - тря - се - ся,
- se - sia, zem lia, zem lia po - tria - se - sia,

mf *f*

Зем - ля по - тря - се - ся, зем - ля по - тря - се - ся
Zem lia po - tria - se - sia, zem lia po - tria - se - sia

119 *p* і - бо не - бе - са ка - ну - ша от ли - ца Бо - га Си - на - ї - на, *f*
i - bo ne-be-sa ka - nu-sha ot ly - tsia Bo-ha Sy-na - i - na, f

ка - ну - ша от ли - ца Бо - га, от ли - ца Бо - га Із -
ka - nu-sha ot ly - tsia Bo - ha, ot ly-tsia Bo - ha Iz -

8 *mp* от ли - ца *f* Бо - га, от ли - ца Бо - га Із -
ot ly - tsia Bo - ha, ot ly-tsia Bo - ha Iz -

mp от ли - ца Бо - га Си - на - ї - на, от ли - ца Бо - га Із -
ot ly-tsia Bo - ha Sy - na - i - na, ot ly-tsia Bo - ha Iz -

123 *Tutti p*

-ра - ї - ле - ва. *Solo p* Дождь во - лен от - лу - чи - ши, Бо - же, до - сто - я - ні - ю Тво -
-ra - i - le - va. Dozhd' vo - len ot - lu - chy - shy, Bo - zhe, do - sto - ia - ni - iu Tvo-

8 *Solo p* -ра - ї - ле - ва. Дождь во - лен от - лу - чи - ши, Бо - же, до - сто - я - ні - ю Тво -
-ra - i - le - va. Dozhd' vo - len ot - lu - chy - shy, Bo - zhe, do - sto - ia - ni - iu Tvo-

Solo p -ра - ї - ле - ва. Дождь во - лен от - лу - чи - ши, Бо - же, до - сто - я - ні - ю Тво -
-ra - i - le - va. Dozhd' vo - len ot - lu - chy - shy, Bo - zhe, do - sto - ia - ni - iu Tvo-

128 *Solo mp* із - не - мо - же, із - не - мо - же, *Tutti*
iz - ne - mo - zhe, iz - ne - mo - zhe, Tutti

Solo mp му, із - не - мо - же, із - не - мо - же, із - не - мо -
mu, iz - ne - mo - zhe, iz - ne - mo - zhe, iz - ne - mo -

8 *Tutti mp* му, із - не - мо -
mu, iz - ne - mo -

Solo mp *Tutti* му, із - не - мо - же, із - не - мо - же, із - не - мо -
mu, iz - ne - mo - zhe, iz - ne - mo - zhe, iz - ne - mo -

133

Ти же со - вер - шил, Ти же со - вер - шил є - си є,
 Ty zhe so - ver - shyl, Ty zhe so - ver - shyl ie - sy ie, rit.

- же, Ти же со - вер-шил, со-вер - шил є-си є, со - вер - шил є - си
 - zhe, Ty zhe so - ver-shyl, so-ver - shyl ie-sy ie, so - ver - shyl ie - sy

8 - же, Ти же со - вер-шил, со-вер - шил є-си є, со - вер-шил є - си
 - zhe, Ty zhe so - ver-shyl, so-ver - shyl ie - sy ie, so - ver - shyl ie - sy

- же, Ти же со - вер - шил є - си є, со - вер-шил є - си
 - zhe, Ty zhe so - ver - shyl ie - sy ie, so - ver - shyl ie - sy

Largo

137

є. Да - ді - те сла - ву Бо - го - ві, на Із - ра - ї - лі ве - ле - лі - по - та Є -
 ie. Da - di - te sla - vu Bo - ho - vi, na Iz - ra - ї - li ve - le - li - po - ta Ye -

8 є. Да - ді - те сла - ву Бо - го - ві, на Із - ра - ї - лі ве - ле - лі - по - та Є -
 ie. Da - di - te sla - vu Bo - ho - vi, na Iz - ra - ї - li ve - le - li - po - ta Ye -

є. Да - ді - те сла - ву Бо - го - ві, на Із - ра - ї - лі ве - ле - лі - по - та Є -
 ie. Da - di - te sla - vu Bo - ho - vi, na Iz - ra - ї - li ve - le - li - po - ta Ye -

Soli S I, II

на об - ла - цях,
 na ob - la - tsikh,

140

-го, і си - ла Є - го, і си - ла Є - го Solo А на об - ла - цях, на об - ла - цях.
 -ho, i sy - la Ye - ho, i sy - la Ye - ho na ob - la - tsikh, na ob - la - tsikh.

8 -го, і си - ла Є - го, і си - ла Є - го Solo p на об - ла - цях, на об - ла - цях.
 -ho, i sy - la Ye - ho, i sy - la Ye - ho na ob - la - tsikh, na ob - la - tsikh.

-го, і си - ла Є - го, і си - ла Є - го на об - ла - цях, на об - ла - цях.
 -ho, i sy - la Ye - ho, i sy - la Ye - ho na ob - la - tsikh, na ob - la - tsikh.

Fuga tempo Moderato

143 *f* *mf*

Ди - вен Бог во свя - тих Сво - їх, Бог во свя - тих Сво - їх, Бог Из -
 Dy - ven Boh vo svia - tykh Svo - ikh, Boh vo svia - tykh Svo - ikh, Boh Iz -

Той даст си - лу i дер - жа - ву, i дер - жа - ву
 Toj dast sy - lu i der - zha - vu, i der - zha - vu

146

-ра - і - лев. Той даст си - лу i дер - жа - ву,
 -ra - i - lev. Toj dast sy - lu der - zha - vu,

лю - дем Сво - їм, бла - го - сло - вен Бог, бла - го - сло - вен Бог,
 liu - dem Svo - їm, bla - ho - slo - ven Boh, bla - ho - slo - ven Boh,

f

Ди - вен Бог во свя - тих Сво - їх, Бог во свя - тих Сво - їх,
 Dy - ven Boh vo svia - tykh Svo - ikh, Boh vo svia - tykh Svo - ikh,

149

i дер - жа - ву лю - дям Сво - їм, бла - го - сло - вен Бог, бла - го - сло -
 i der - zha - vu liu - djam Svo - їm, bla - ho - slo - ven Boh, bla - ho - slo -

бла - го - сло - вен Бог, Бог Из - ра - і - лев, Бог Из - ра - і - лев.
 bla - ho - slo - ven Boh, Boh Iz - ra - i - lev, Boh Iz - ra - i - lev.

f

Ди - вен Бог во свя - тих Сво - їх, Бог во свя -
 Dy - ven Boh vo svia - tykh Svo - ikh, Boh vo svia -

Бог Из - ра - і - лев. Той даст си - лу i
 Boh Iz - ra - i - lev. Toj dast sy - lu i

152

-вен Бог, бла - го - сло - вен Бог, бла - го - сло - вен Бог,
 -ven Boh, bla - ho - slo - ven Boh, bla - ho - slo - ven Boh,

Ди - вен Бог во свя - тих Сво - їх,
 Dy - ven Boh vo svia - tykh Svo - ikh,

-тих Сво - їх, Бог Из - ра - ї - лев. Той даст си - лу
 -tykh Svo - ikh, Boh Iz - ra - i - lev. Toj dast sy - lu

дер - жа - ву, і дер - жа - ву лю - дям Сво - їм, Бог Из - ра - ї - лев, Бог Из - ра - ї -
 der - zha - vu, i der - zha - vu liu - diam Svo - їm, Boh Iz - ra - i - lev, Boh Iz - ra - i -

155

бла - го - сло - вен Бог. Ди - вен Бог во свя -
 bla - ho - slo - ven Boh. Dy - ven Boh vo svia -

Бог во свя - тих Сво - їх, Бог Из - ра - ї - лев, Бог Из - ра - ї - лев, бла - го - сло -
 Boh vo svia - tykh Svo - ikh, Boh Iz - ra - i - lev, Boh Iz - ra - i - lev, bla - ho - slo -

і дер - жа - ву, і дер - жа - ву лю - дям Сво - їм. Той
 i der - zha - vu, i der - zha - vu liu - diam Svo - їm. Toj

- лев, бла - го - сло - вен, бла - го - сло - вен Бог.
 - lev, bla - ho - slo - ven, bla - ho - slo - ven Boh.

158

-тих Сво - їх, ди - вен Бог. Той даст си - лу і
 -tykh Svo - ikh, dy - ven Boh. Toj dast sy - lu i

- вен. Той даст си - лу, си - лу, бла - го - сло - вен Бог, бла - го - сло -
 - ven. Toj dast sy - lu, sy - lu, bla - ho - slo - ven Boh, bla - ho - slo -

даст си - лу і дер - жа - ву, Бог Из - ра - ї - лев,
 dast sy - lu i der - zha - vu, Boh Iz - ra - i - lev,

Ди - вен Бог во свя - тих Сво - їх, Бог во свя -
 Dy - ven Boh vo svia - tykh Svo - ikh, Boh vo svia -

дер - жа - ву, і дер - жа - ву, дер - жа - ву, бла - го - сло - вен Бог, бла -
 der - zha - vu, i der - zha - vu, der - zha - vu, bla - ho - slo - ven Boh, bla -

161

- вен Бог. Ди - вен Бог во свя - тих Сво - їх, бла - го - сло - вен
 - ven Boh. Dy - ven Boh vo svia - tykh Svo - ikh, bla - ho - slo - ven

бла - го - сло вен Бог Из - ра - ї - лев.
 bla - ho - slo ven Boh Iz - ra - i - lev.

- тих Сво - їх, во свя - тих. Той даст си - лу і дер -
 - tykh Svo - ikh, vo svia - tykh. Toj dast sy - lu i der -

- го - сло - вен Бог, бла - го - сло - вен Бог, бла - го - сло - вен Бог.
 - ho - slo - ven Boh, bla - ho - slo - ven Boh, bla - ho - slo - ven Boh.

164

Бог, бла - го - сло - вен Бог. Той даст си - лу і дер - жа - ву,
 Boh, bla - ho - slo - ven Boh. Toj dast sy - lu i der - zha - vu,

f

Ди - вен Бог во свя - тих Сво - їх, Бог во свя - тих Сво - їх,
 Dy - ven Boh vo svia - tykh Svo - ikh, Boh vo svia - tykh Svo - ikh,

- жа - ву, Бог Из - ра - ї - лев, Бог Из - ра - ї - лев, Бог Из - ра - ї -
 - zha - vu, Boh Iz - ra - i - lev, Boh Iz - ra - i - lev, Boh Iz - ra - i -

Ди - вен Бог во свя - тих Сво - їх, Бог во свя - тих Сво - їх,
 Dy - ven Boh vo svia - tykh Svo - ikh, Boh vo svia - tykh Svo - ikh,

167

Той даст, Бог Из - ра - ї - лев, бла - го - сло - вен Бог, бла - го - сло - вен, бла -
 Toj dast, Boh Iz - ra - i - lev, bla - ho - slo - ven Boh, bla - ho - slo - ven, bla -

Бог во свя - тих. Той даст си - лу і дер - жа - ву,
 Boh vo svia - tykh. Toj dast sy - lu i der - zha - vu,

- лев. Той даст, Той даст
 - lev. Toj dast, Toj dast

170

бла - го - сло - вен Бог. Той даст си - лу і дер -
 bla - ho - slo - ven Boh. Toj dast sy - lu i der -

- го - сло - вен Бог. Ди - вен Бог во свя - тих Сво - їх, во свя - тих Сво -
 - ho - slo - ven Boh. Dy - ven Boh vo svia - tykh Svo - ikh, vo svia - tykh Svo -

Той даст си - лу і дер - жа - ву, бла - го - сло - вен.
 Toj dast sy - lu i der - zha - vu, bla - ho - slo - ven.

си - лу і дер - жа - ву, Бог Із - ра - ї - лев, Із -
 sy - lu i der - zha - vu, Boh Iz - ra - i - lev, Iz -

173

- жа - ву, бла - го - сло - вен Бог, бла - го - сло - вен Бог Із - ра - ї - лев, Бог Із -
 - zha - vu, bla - ho - slo - ven Boh, bla - ho - slo - ven Boh Iz - ra - i - lev, Bog Iz -

- їх. Той даст си - лу, Той даст, Бог Із - ра - ї - лев, Бог Із -
 - ikh. Toj dast sy - lu, Toj dast, Boh Iz - ra - i - lev, Boh Iz -

Ди - вен Бог во свя - тих Сво - їх, Бог во свя - тих, Бог Із - ра - ї -
 Dy - ven Boh vo svia - tykh Svo - ikh, Boh vo svia - tykh, Boh Iz - ra - i -

- ра - ї - лев, - лев,
 - ra - i - lev, - lev,

176

- ра - ї - лев, бла - го - сло - вен, бла - го - сло - вен Бог.
 - ra - i - lev, bla - ho - slo - ven, bla - ho - slo - ven Boh.

- лев, бла - го - сло - вен, бла - го - сло - вен Бог.
 - lev, bla - ho - slo - ven, bla - ho - slo - ven Boh.

Бог Із - ра - ї - лев, бла - го - сло - вен, бла - го - сло - вен Бог.
 Boh Iz - ra - i - lev, bla - ho - slo - ven, bla - ho - slo - ven Boh.

ПРИМІТКИ

Віднайдені хорові концерти Максима Березовського мають переважно два джерела, з яких поновлено (відредаговано, часом реконструйовано) нотний текст. Це київська колекція: Центральний державний архів-музей літератури і мистецтва України (далі ЦДАМЛМ). Ф. 441, № 907, од. зб. 1–6; та московська колекція: Всероссийское музейное объединение музыкальной культуры им. М. И. Глинки (далі МОМК). Ф. 283 (виключення: концерт «Да воскреснет Бог», який поновлено з київської та ленінградської колекції: ЦГИАЛ (Зараз Российский государственный исторический архив). Ф. 1119, оп. 1, № 60, л. 14–19). У партитурах збережено усе, що можливо поновити з рукописів. Редагуванню підлягали окремі ноти, знаки приключові та альтерації, ритмічні тривалості, паузи, тональності, темпи, підтекстовка і багато іншого. У дужки взято назви темпів, яких немає у поголосниках. Збережено українську вимову церковнослов'янського тексту, яка використовувалася у Придворній співацькій капелі за часів Березовського.

«Слава во вишніх Богу». ЦДАМЛМ: № 22. 6 поголосників (без А I і Б I). ОАРМ ГЦММК, ф. 283: од. зб. 882 (S), 509 (A), 38 (S). Зведено хорову партитуру, зроблено повне редагування нотного тексту. В останній частині приведено до відповідності різну кількість музичних фраз, речень у різних поголосниках. У крайніх рухливих частинах сопранової партії зустрічаються позначки тремоло (*tr.*), подібно до скрипкових оркестрових партій – єдиний випадок у хорових циклічних концертах. Через значну складність виконання цього нюансу хоровою партією у рухливому темпі, пропонується виконувати його ближче до морденту або взагалі опускати¹.

«Тебе, Бога, хвалим» C-dur, № 1. Концерт відтворено з трьох джерел: київської колекції, московської колекції та архіву Віденської Національної бібліотеки (ÖNB)². ЦДАМЛМ: № 15. 6 поголосників (без А I і Б I). ОАРМ ГЦММК, ф. 283: од. зб. 256 (A), 878 (T), 879 (B). ÖNB: Партитура, рукопис, на чотирьох нотних станах. Зведено хорову партитуру, зроблено повне редагування нотного тексту. Відредаговано партію басового соло (т. 31–34) та тенорового соло (т. 146–151)³.

¹ Вперше виконаний студентським хором «Академія» НАКККиМ під керуванням М. Юрченка на Всеукраїнській хоровій асамблеї, присвяченій 260-річчю від дня народження Максима Березовського 2005 р. у колонному залі Національної філармонії України.

² Österreichische Nationalbibliothek. Hofmusikkapelle Wien. HK.3085 Mus. Berezovs'kyj, Maksym S.: 2 orthodoxe Kirchen gesänge für Chor. Angaben zum Inhalt: "Tebe Boga".

³ Вперше записаний на цифровий носій Патріаршим хором УГКЦ та хором «Українського фонду духовної музики» під керуванням М. Юрченка 2015 р.

«Милость і суд воспою Тебі». ЦДАМЛМ: № 17. 6 поголосників (без А І і Б І). ОАРМ ГЦММК, ф. 283: од. зб. 882 (А), 172 (А). Зведено хорову партитуру, зроблено повне редагування нотного тексту. Реконструйовано партію першого баса (тт. 75–81, 111–119). У поголосниках у т. 84 у тенора нота «мі». У т. 131 (початок фуґи) у деяких поголосниках зазначено розмір 2/2, хоча фактично – 4/2. У т. 174 змінено ноти альтової партії⁴.

«Всі язиці воспещите руками». ЦДАМЛМ: № 21. 6 поголосників (без А І і Б І). ОАРМ ГЦММК, ф. 283: од. зб. 882 (А), 172 (А), 1057 (А), 1064 (А). Зведено хорову партитуру, зроблено повне редагування нотного тексту. Реконструйовано партію баса І (тт. 95–107). виправлено значну кількість неправильно виставлених нот, знаків альтерації, штрихи, підтекстовку, структурні елементи⁵.

«Не імами інія помощи». ЦДАМЛМ: № 12. 6 поголосників (без А І і Б І). ОАРМ ГЦММК, ф. 283: од. зб. 882 (А ІІ), 172 (А І). Зведено хорову партитуру, зроблено повне редагування нотного тексту. виправлення загалом стосувалися сольних елементів. Реконструйовано партію баса: тт. 2, 6, 9–10 – бас соло, 16–22 солісти бас І, бас ІІ; тт. 32–34 – соло баса. Поновлено соло альта І у тт. 2, 4, 6, 13–14, 15–22, 55–62, 79–84 (за од. зб. 172 ОАРМ ГЦММК).

«Приїдіте і видіте діла Божія». ЦДАМЛМ: без номеру. Це останній твір у рукописі, отже номер мав би бути 28. Збереглося лише два поголосники: S І і T І. Концерт поновлений завдяки відшуканим недостаючим партіям з ОАРМ ГЦММК, ф. 283: од. зб. 882 (А ІІ), 172 (А І) та 509 (В І). Через недостатню збереженість хорових голосів, реконструкція деяких сольних епізодів може вважатися дискусійною. Зведено хорову партитуру, зроблено повне редагування нотного тексту. Реконструйовано партію сопрано І соло – тт. 99–103, партію сопрано Тутті – закінчення т. 124 – початок т. 125 (“во язицях”); партію альта соло – тт. 96–103; партію баса І соло – тт. 96–99. Відтворено сольні епізоди, які часто не виписані у тексті поголосників.

«Господи, силою Твоєю возвеселиться Цар». ЦДАМЛМ: № 23. 6 поголосників (без А І і Б І). ОАРМ ГЦММК, ф. 283: од. зб. 882 (А ІІ), 172 (А І). Зведено хорову партитуру, зроблено повне редагування нотного тексту. Реконструйовано партію баса І соло (тт. 12–14); відредаговано партію сольного І альта на початку ІІ частини (тт. 41–43); виправлено початок ІІ частини: додано сольний епізод (тт. 58–62), виправлено підтекстовку; також виправлено ноти і підтекстовку альтової партії тт. 134, 137, 179, 220–221. У т. 59 та 179 змінено ритм і, відповідно, текстові наголоси.

«Тебе, Бога, хвалим» C-dur, № 2. ЦДАМЛМ: № 19. 6 поголосників (без А І і Б І). ОАРМ ГЦММК, ф. 283: од. зб. 595 (А І), 603 (В І), 604 (S І). Зведено хорову партитуру, зроблено повне редагування нотного тексту. виправлено велику кількість дрібних помилок, що стосуються неправильних нот, випадкових знаків. У тт. 20–21 у партії

⁴ Вперше виконаний 2008 р. на всеукраїнському хоровому фестивалі «Глухівські асамблеї. Максим Березовський та українська класична музика» (м. Глухів) хором Національної радіокомпанії України ім. П. Майбороди під керуванням М. Юрченка.

⁵ Вперше виконано студентським хором «Академія» НАКККиМ під керуванням М. Юрченка на Міжнародному музичному фестивалі «Прем'єри сезону» у Михайлівському Золотоверхому соборі 2008 р.

тенора пропонується замість стрибкових імітацій на «мі» і «фа» зупинятися на «до дієз» і на «ре», для уникнення «пустих» співзвуч⁶.

«Да воскреснет Бог». Цей концерт відтворено з трьох джерел: РГИАЛ, ф. 1119, оп. 1, № 60, арк. 14–19 зв. (партитура); ЦДАМЛМ: № 27. 6 поголосників (без А І і Б І); ОАРМ ГЦММК, ф. 283: од. зб. 882 (А ІІ), 172 (А І), 1057 (А І), арк. 2а–6; та арк. 25–28. Зведено хорову партитуру, зроблено повне редагування нотного тексту. У концерті виправлено окремі ноти, знаки альтерації; вивірено наявність сольних епізодів та які голоси їх співають. У т. 106 залишився варіант з форшлагами як найбільш вживаний у партитурах Березовського, так само як у т. 163 збережено ритміку і підтекстовку тематичного проведення⁷.

ANNOTATION

The newly discovered Maksym Berezovsky choral concerti come from mostly two sources that enabled the updating (edit and occasional reconstruction) of the scores. First, the collection in Kyiv came from the Central State Archive-Museum of Literature and Arts of Ukraine (CDAMLM), fond 441, no. 907, items 1–6; and the Moscow collection came from the Glinka All-Russian Music Association of Musical Culture (MOMK) fond 283 — except for the concerto “Da voskresnet Boh,” which was updated from the Kyiv collection as well as the so-called CGIAL Leningrad collection (today the Russian State Historical Archive, or RGIA) fond 1119, series 1, no. 60, ff. 14–19. These published scores preserve everything that was possible to transfer from the manuscripts. Editing occurred on certain individual notes, key signatures and accidentals throughout the scores, rhythmic phrases, pauses, tonality, tempi, lyrics, and many other elements. Added tempi that are not in the partbooks are given in brackets. The sung Church Slavonic texts are pronounced (and here transliterated) in the Kievan (Ukrainian) style, as was practiced in the Imperial Court kapelle during Berezovsky’s time.

“Slava vo vyshnikh Bohu” (Glory to God in the Highest): CDAMLM no. 22 (6 partbooks, missing A1 and B1); and MOMK fond 283, items 882 (S), 509 (A), and 38 (S). The choral score was compiled, with a comprehensive edit of the vocal parts. The final movement required reconciliation of a variable number of musical phrases and lines occurring in different partbooks. In the lively book-end movements, the soprano parts include tremolo markings (tr.), similar to those of orchestral violin parts; it is the only time this occurs in

⁶ Вперше записано на цифровий носій Патріаршим хором УГКЦ та хором «Українського фонду духовної музики» під керуванням М. Юрченка чотири хорові концерти: «Не імає ніякої допомоги» (2015 р.), «Прийдіте і видіте діла Божії» (2016 р.), «Господи, силою Твоєю» (2017 р.), «Тебе, Бога, хвалим» (2017 р.).

⁷ Концерт віднайдений М. Рицаревою на початку 80-х років ХХ ст. у РГИАЛ (м. Ленінград). В Україні вперше прозвучав у 1983 р. у виконанні хору Оперної студії Київської державної консерваторії під керуванням М. Юрченка (зі зміненням текстом). З оригінальним текстом вперше був виконаний 2011 р. хором «Відродження» під керуванням М. Юрченка на його ювілейному концерті у Колонному залі ім. М. Лисенка Національної філармонії України.

Berezovsky's cyclical choral concerti. Because of the great difficulty executing this nuance at a lively tempo, it is suggested to perform it nearer to a mordent, or to omit it altogether.¹

"Tebe, Boha, khvalym" (Te Deum, or We Praise Thee, O God) C-maj, no. 1: This concerto was recreated from three sources: the Kyiv collection, the Moscow collection, and the archives at the Vienna National Library (ÖNB);² CDAMLM no. 15 (6 partbooks, missing A1 and B1); and MOMK fond 283, items 256 (A), 878 (T), and 879 (B). The choral score was compiled, with a comprehensive edit of the vocal parts. In particular, the bass solo (mm 31–34) and tenor solo (mm 146–51) were edited.³

"Mylost i sud vospoiui Tebi, Hospody" (I Will Sing of Mercy and Judgment Unto Thee, O Lord): CDAMLM no. 17 (6 partbooks, missing A1 and B1); and MOMK fond 283, items 882 (A) and 172 (A). The choral score was compiled, with a comprehensive edit of the vocal parts. The bass 1 part in mm 75–81 and 111–19 was reconstructed. The tenor mi in m 84 in the partbooks [was corrected]. The time signature 2/2 in m 131 in some of the partbooks (start of the fugue) was corrected to 4/2. In the alto part, some notes in m 174 were changed.⁴

"Vsi iazytsy vospleshchite rukamy" (O Clap Your Hands, All Ye Nations): CDAMLM no. 21 (6 partbooks, missing A1 and B1); and MOMK fond 283, items 882 (A), 172 (A), 1057 (A), and 1064 (A). The choral score was compiled, with a comprehensive edit of the vocal parts. The bass 1 part in mm 95–107 was reconstructed. A significant number of improperly placed notes, accidentals, ligatures, lyrics, and structural markings were corrected.⁵

"Ne imamy inyia pomoshchy" (I Have None Other Help But Thee): CDAMLM no. 12 (6 partbooks, missing A1 and B1); and MOMK fond 283, items 882 (A2) and 172 (A1). The choral score was compiled, with a comprehensive edit of the vocal parts. Corrections mainly occurred in the solo parts. Reconstructed parts: bass soli mm 2, 6, and 9–10; B1 and B2 soli mm 16–22; and bass solo mm 32–34. A1 soli recreated in mm 2, 4, 6, 13–14, 15–22, 55–62, and 79–84, based on MOMK item 172.

¹ First performed by the Academia Student Choir of the National Academy of Culture and Arts Management under the direction of M. Yurchenko at the National Ukrainian Choral Assembly celebrating the 260th birth anniversary of Maksym Berezovsky in 2005, in the Lysenko Hall of the National Philharmonia of Ukraine.

² Österreichische Nationalbibliothek. Hofmusikkapelle Wien. HK.3085 Mus. Berezovs'kyj, Maksym S.: 2 orthodoxe Kirchen gesänge für Chor. Angaben zum Inhalt: "Tebe Boga": *partitur* manuscript on four octavos.

³ First First recorded on digital media by the Patriarchal Choir of the UGCC and by the choir of the Ukrainian Sacred Music Foundation under the direction of M. Yurchenko 2015 p.

⁴ First performed by the Maiboroda Choir of Ukraine National Radio under the direction of M. Yurchenko at the Hlukhiv Assemblies National Ukraine Choral Festival in 2008, dedicated to Maksym Berezovsky and Ukrainian classical music (city of Hlukhiv).

⁵ First performed by the Academia Student Choir of the National Academy of Culture and Arts Management under the direction of M. Yurchenko at the Season Premiere International Music Festival at the St. Michael's Golden-Domed Cathedral in 2008.

“Pryidite i vydite dila Bozhyi” (Come Behold the Works of the Lord): CDAMLM n.n. (it is the final work in the manuscript, therefore the number should be 28; only two partbooks, S1 and T1); and thus the concerto was recreated thanks to the discovery of the missing parts in MOMK fond 283, items 882 (A2), 172 (A1), and 509 (B1). The choral score was compiled, with a comprehensive edit of the vocal parts. Due to the absence of some choral parts, the reconstruction of certain solo sections could be considered disputable. Reconstructed parts: soprano 1 solo in mm 99–103, sopranoo tutti at the end of m 124 and start of m 125 (“vo iazytsykh”); alto solo mm 96–103; and bass 1 solo mm 96–99. Solo sections that are often absent in the partbooks were reinstated.

“Hospody, syloi u Tvoieiu vozveselytsia Tsar” (The King Shall Rejoice in Thy Strength, O Lord): CDAMLM no. 23 (6 partbooks, missing A1 and B1); and MOMK fond 283, items 882 (A2) and 172 (A1). The choral score was compiled, with a comprehensive edit of the vocal parts. The bass 1 solo in mm 12–14 was reconstructed; the alto I solo part at the start of the 2nd movement (mm 41–43) was revised; the start of the 3rd movement was corrected, with addition of a solo section (mm 58–62), corrected text; and notes and texts in the alto part were also corrected in mm 134, 137, 179, and 220–21. The rhythm was changed in m 59 and 179, which correspondingly affected the text emphasis.

“Tebe, Boha, khvalym” (Te Deum, or We Praise Thee, O God) C-maj, no. 2: CDAMLM no. 19 (6 partbooks, missing A1 and B1); and MOMK fond 283, items 595 (A1), 603 (B1), and 604 (S1). The choral score was compiled, with a comprehensive edit of the vocal parts. A large number of minor errors were corrected, concerning wrong notes and stray markings. In mm 20–21 of the tenor part, instead of the interval imitations at mi and fa, it is suggested to stay on the do and re, in order to avoid “empty” harmonies.⁶

“Da voskresnet Boh” (Let God Arise): This concerto was recreated from three sources: RGIA (Saint-Petersburg) fond 1119, series 1, no. 60, ff. 14–19v (partitur); CDAMLM no. 27 (6 partbooks, missing A1 and B1); and MOMK fond 283, items 882 (A2), 172 (A1), and 1057 (A1) ff. 2a–6 and 25–28. The choral score was compiled, with a comprehensive edit of the vocal parts. Corrections were made to individual notes and accidental markings; and certain sections were identified as soli, along with the voices singing them. In m 106 the grace notes were retained, being the most common variant in Berezovsky’s compositions, and similarly in m 163 the rhythm and thematic progression of the text were also retained.⁷

⁶ For the first time it was recorded on digital media by the Patriarchal Choir of the UGCC and the Choir of the Ukrainian Spiritual Music Foundation, under the direction of M. Yurchenko, four choir concerts: «We have none other help but Thee» (2015), «Come, behold the works of the Lord» (2016), «The king shall rejoice in thy strength, O Lord» (2017), «We praise Thee, O God» (2017).

⁷ Concerto discovered by M. Rytsareva in the early 1980s. In Ukraine it was first performed in 1983 by the chorus at the Opera Studio of the Kyiv State Conservatory under the direction of M. Yurchenko (with altered texts). With the original texts it was first performed in 2011 by the Vidrodstennia Choir under the direction of M. Yurchenko during a jubilee concert in the Lysenko Hall of the National Philharmonia of Ukraine.

ЗМІСТ

CONTENTS

Від упорядника	4
Editor's preface	5

Віднайдені чотириголосні хорові концерти Максима Березовського	6
Newly discovered Berezovsky choral concerti for four voices	15

ХОРОВІ КОНЦЕРТИ

CHORAL CONCERTI

СЛАВА ВО ВИШНІХ БОГУ	24
GLORY TO GOD IN THE HIGHEST.	24
ТЕБЕ, БОГА, ХВАЛИМ	36
WE PRAISE THEE, O GOD.	36
МИЛОСТЬ І СУД ВОСПОЮ ТЕБІ, ГОСПОДИ	48
I WILL SING OF MERCY AND JUDGMENT UNTO THEE, O LORD.	48
ВСІ ЯЗИЦІ ВОСПЛЕЩІТЕ РУКАМИ	64
O CLAP YOUR HANDS, ALL YE PEOPLE	64

НЕ ІМАМИ ІНІЯ ПОМОЩІ.	78
WE HAVE NONE OTHER HELP BUT THEE	78
ПРИІДІТЕ І ВИДІТЕ ДІЛА БОЖІЯ	86
COME, BEHOLD THE WORKS OF THE LORD	86
ГОСПОДИ, СИЛОЮ ТВОЄЮ ВОЗВЕСЕЛИТЬСЯ ЦАР.	98
THE KING SHALL REJOICE IN THY STRENGTH, O LORD	98
ТЕБЕ, БОГА, ХВАЛИМ	120
WE PRAISE THEE, O GOD.	120
ДА ВОСКРЕСНЕТ БОГ.	134
LET GOD ARISE.	134
ПРИМІТКИ.	151
ANNOTATIONS	153

ПОДЯКИ THANKSGIVING

Співробітникам Центрального державного архіву-музею літератури і мистецтв, м. Київ, Україна

To: Employees of the Central State Archive-Museum of Literature and Arts, Kyiv, Ukraine

Співробітникам Всеросійського музичного об'єднання музичної культури ім. М. І. Глинки, м. Москва, РФ

To: Employees of the All-Russian Museum Association of musical culture named after M. I. Glinka. Moscow, Russia

Співробітникам Російського державного історичного архіву, м. Санкт-Петербург, РФ

To: Employees of the Russian State Historical Archives, St. Petersburg, Russia

Співробітникам Австрійської Національної бібліотеки. Придворної музичної капели. Відень, Австрія

To: Employees of the Austrian National Library. Court musical chapel. Vienna, Austria

Організації, що надали спонсорську допомогу на видання збірника. Organizations providing sponsorship for the publication of the collection.

Громадський внесок, зібраний та доповнений Українським музичним товариством Альберти, м. Едмонтон, Канада

Community donation organized and supplemented by Ukrainian Music Society of Alberta, Edmonton, Canada

Товариство українських канадських професіоналістів і підприємців Оттави. Канада
Ukrainian Canadian Professional and Business Association of Ottawa, Canada

Осередок української культури й освіти. м. Вінніпег, Канада
Oseredok Ukrainian Cultural and Educational Centre. Winnipeg. MA, Canada

Хор «Веснівка», м. Торонто, Канада
Vesnivka Choir, Toronto, Canada

Міжнародний фонд «Відродження». Київ, Україна
International Renaissance Foundation. Kyiv, Ukraine

Українсько-британське СП Комора. Київ, Україна
Komora, Ukrainian-British joint venture. Kyiv, Ukraine

Організації, що спонсорували переклад текстів **Organizations that sponsored the translation**

Товариство Мандолінного ансамблю при парафії св. Миколая, м. Едмонтон,
Альберта, Канада

St. Nicholas Mandolin Ensemble Society, Edmonton, Alberta, Canada

Альбертське допоміжне дяківське товариство, м. Едмонтон, Канада

Alberta Benevolent Cantor Society, Edmonton, Canada

Канадський Інститут українських студій, Альбертський університет, м. Едмонтон,
Канада

Canadian Institute of Ukrainian Studies, University of Alberta, Edmonton, Canada

Персональні подяки **Personal gratitude**

Пані Люба Бойко-Белл

Mrs Luba Boyko-Bell

Пан Лаврентій Івашко

Mr Laurence Ivashko

Пані Ксенія Мариняк

Mrs Ksenia Lena Maryniak

Пані Софія Качор

Mrs Sofia Kachor

Пані Марія Дункан

Mrs Maria Duncan

Пані Квітка-Галина Зорич-Кондрацька

Mrs Halyna Kvitka Kondracki

Пан Євген Бистрицький

Mr Yevhen Bystrytsky

Пан Олег Репецький

Mr Oleh Repetsky

Пан Роман Дутко

Mr Roman Dutko

Березовський, Максим

О 38 ВІДНАЙДЕНІ ХОРОВІ КОНЦЕРТИ. Антологія української духовної музики.
Випуск V. Серія «А» Твори українських композиторів. — Київ, 2018 — 160 с.

ISBN 978-617-7286-40-9

Нотне видання: «Максим Березовський. Віднайдені хорові концерти. Частина «А». Концерти чотириголосні» // Антологія української духовної музики. Випуск V. Серія «А» Твори українських композиторів

УДК 783.6.087.64(081)

Допущено Міністерством культури України в якості навчально-методичного посібника для закладів освіти галузі культури і мистецтв

Максим Березовський

ВІДНАЙДЕНІ ХОРОВІ КОНЦЕРТИ

Консультант з богослужбових текстів о. *Валерій Семанцо*

Редакція нотного тексту *Лада Ковальова*

Коректура нотного тексту *Катерина Соболева*

Редакція української вимови церковнослов'янського тексту *Ганна Куземська*

Літературна редакція українських текстів *Ліна Мокрицька, Ірина Сікорська*

Переклад українських текстів англійською мовою *Ксенія Мариняк*

Counselor for liturgical texts by Father *Valery Semantso*

Editorship of the musical text by *Lada Kovaleva*

Proofreading of the musical text by *Kateryna Soboleva*

Editorship of Ukrainian Pronunciation of Church Slavonic text by *Hanna Kuzemska*

Literary edition of Ukrainian texts by *Lina Mokrytska*

Translation of Ukrainian texts into English by *Ksenia Maryniak*